

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

#seniořivkrajích

**SOCIOEKONOMICKO-DEMOGRAFICKÁ
CHARAKTERISTIKA KRAJŮ ČR
ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA**

SOCIOEKONOMICKO-DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJŮ ČR ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Zpráva vznikla v rámci projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0006207) financovaného Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

ZADAVATEL:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení

Oddělení politiky stárnutí

Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

ZPRACOVATEL:

INESAN (Institut evaluací a sociálních analýz)

Sokolovská 351/25, 186 00 Praha 8

Tel: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

OBSAH

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ.....	6
1. DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA POPULACE KRAJŮ.....	9
1.1 Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050	16
2. VZDĚLANOST A EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ.....	21
2.1 Vzdělání seniorů	21
2.2 Ekonomická aktivita osob ve věkové kategorii 60letých a starších.....	22
3. DOMÁCNOST A BYDLENÍ SENIORŮ.....	27
4. ZDRAVOTNÍ PÉČE	34
4.1 Zdravotní stav	34
4.1.1 Zdravý životní styl.....	35
4.2 Zdravotní péče	37
5. DŮCHODY A SOCIÁLNÍ SLUŽBY.....	40
5.1 Důchody	40
5.1.1 Exekuce na starobních důchodech.....	43
5.2 Sociální péče	45
6. AKTIVITY SENIORŮ.....	50
6.1 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí	50
6.2 Senioři ve věku 65+ ve vztahu k IT	51
7. SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY	54
8. SHRUTÍ ZA JEDNOTLIVÉ KRAJE	56
1.1 Hlavní město Praha	56
1.2 Středočeský kraj.....	57
1.3 Jihočeský kraj.....	58
1.4 Plzeňský kraj	59
1.5 Karlovarský kraj	59
1.6 Ústecký kraj	61
1.7 Liberecký kraj.....	62
1.8 Královéhradecký kraj	63

1.9	Pardubický kraj	64
1.10	Vysočina	64
1.11	Jihomoravský kraj	65
1.12	Olomoucký kraj	67
1.13	Zlínský kraj	67
1.14	Moravskoslezský kraj	68
9.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1:	Vývoj počtu seniorů (obyvatel ve věku 65+) v krajích	9
Graf 2:	Počty seniorů v krajích.....	10
Graf 3:	Věkové složení obyvatel v krajích – muži	10
Graf 4:	Věkové složení obyvatel v krajích – ženy	11
Graf 5:	Podíl obyvatel ve věku 65 + podle pohlaví v krajích.....	11
Graf 6:	Podíl obyvatel ve věku 65+ v jednotlivých krajích.....	11
Graf 7:	Zemřelí muži ve věku 65+ podle vybrané příčiny smrti.....	12
Graf 8:	Zemřelé ženy ve věku 65+ podle vybrané příčiny smrti	13
Graf 9:	Rodinný stav osob ve věku 65+	14
Graf 10:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Hl. m. Praha a Středočeský kraj	17
Graf 11:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 – Jihočeský kraj a Plzeňský kraj.....	17
Graf 12:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 – Karlovarský kraj a Ústecký kraj	18
Graf 13:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Liberecký kraj a Královéhradecký kraj	18
Graf 14:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Pardubický kraj a kraj Vysočina	19
Graf 15:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Jihomoravský kraj a Olomoucký kraj	19
Graf 16:	Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Zlínský kraj a Moravskoslezský kraj	20
Graf 17:	Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65+	21
Graf 18:	Ekonomické postavení populace ve věku 60 a více let	22
Graf 19:	Podíl zaměstnaných mužů v NH ze všech mužů v příslušné věkové kategorii	23
Graf 20:	Podíl zaměstnaných žen v NH ze všech žen v příslušné věkové kategorii.....	23
Graf 21:	Míra ekonomické aktivity u osob ve věku 60 až 64 let.....	24

Graf 22: Míra ekonomické aktivity u osob ve věku 65+	24
Graf 23: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle věkových skupin	25
Graf 24: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 65 let a více na 1000 uchazečů o zaměstnání v kraji	25
Graf 25: Domácnosti podle kvintilového rozdělení příjmů na osobu v ČR podle krajů v roce 2016.....	28
Graf 26: Věk osoby v čele domácnosti	28
Graf 27: Postavení mužů ve věku 65+ v domácnosti.....	29
Graf 28: Hospodařící domácnosti mužů 65+	30
Graf 29: Postavení žen ve věku 65+ v domácnosti.....	30
Graf 30: Hospodařící domácnosti žen 65+	31
Graf 31: Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65+ v m ² (1).....	32
Graf 32: Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65+ v m ² (2).....	32
Graf 33: Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu úplných rodin.....	32
Graf 34: Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu neúplných rodin.....	33
Graf 35: Podíl domácností s osobou ve věku 65+ na počtu domácností jednotlivců	33
Graf 36: Subjektivně vnímaný zdravotní stav – muži	34
Graf 37: Subjektivně vnímaný zdravotní stav – ženy	34
Graf 38: Podíl obyvatel obézních nebo s nadváhou podle pohlaví a krajů (1).....	35
Graf 39: Podíl obyvatel obézních nebo s nadváhou podle pohlaví a krajů (2).....	35
Graf 40: Denní konzumace ovoce podle pohlaví a krajů.....	35
Graf 41: Denní konzumace zeleniny podle pohlaví a krajů	36
Graf 42: Podíl kuřáků podle pohlaví a krajů (1).....	36
Graf 43: Podíl kuřáků podle pohlaví a krajů (2).....	36
Graf 44: Hospitalizovaní na 1000 obyvatel ve věku 65+ v roce 2013 v LDN a hospicích	39
Graf 45: Hospicová péče.....	39
Graf 46: Počet příjemců důchodů podle krajů	40
Graf 47: Počet příjemců starobních důchodů podle pohlaví a kraje.....	41
Graf 48: Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu)	41
Graf 49: Průměrná výše vdovského a vdoveckého důchodu	42
Graf 50: Průměrná výše předčasného důchodu.....	42
Graf 51: Počet důchodců s exekuční srážkou na starobním důchodu (1).....	43

Graf 52: Počet důchodců s exekuční srážkou na starobním důchodu (2)	43
Graf 53: Počet starobních důchodců v exekuci na 1000 starobních důchodců v kraji.....	44
Graf 54: Průměrná výše exekuční srážky (1)	44
Graf 55: Průměrná výše exekuční srážky (2)	45
Graf 56: Počet zařízení sociální péče podle krajů.....	46
Graf 57: Počet míst v zařízeních sociální péče podle krajů	46
Graf 58: Neuspokojené žádosti o poskytnutí sociální služby ve vybraných sociálních zařízeních	47
Graf 59: Počet klientů odlehčovacích služeb a osobní asistence	49
Graf 60: Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby	49
Graf 61: Podíl kandidátů a zvolených zastupitelů ve věku 65+ ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014	50
Graf 62: Podíl kandidátek a zvolených zastupitelek ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014.....	50
Graf 63: Podíl osob starších 65 let, které v posledních třech měsících využily osobní počítač, porovnání let 2010 a 2014	51
Graf 64: Podíl osob starších 65 let, které v posledních třech měsících využily internet, porovnání let 2010 a 2014.....	51
Graf 65: Podíl osob starších 65 let, které osobní počítač nikdy nevyužily, porovnání let 2010 a 2014	52
Graf 66: Podíl osob starších 65 let, které internet nikdy nevyužily, porovnání let 2010 a 2014	52
Graf 67: Podíl osob, které v posledních 12 měsících alespoň jednou nakoupily na internetu	52
Graf 68: Podíl osob, které používají internet alespoň jednou týdně	53
Graf 69: Počet sebevražd mužů ve věku 50 a více let	54
Graf 70: Počet sebevražd žen ve věku 50 a více let	54
Graf 71: Počet obětí dopravních nehod ve věku 50 a více let.....	55

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Podíl počtu obyvatel ve věku 65+	12
Obrázek 2: Naděje dožití při narození podle pohlaví v krajích.....	13
Obrázek 3: Rodáci ve věku 65+ podle krajů	15
Obrázek 4: Index stáří v krajích v letech 2016 a 2030.....	16
Obrázek 5: Obyvatelstvo se středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65+ podle krajů.....	21
Obrázek 6: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce staří 65 let a více	26

Obrázek 7: Osoby ve věku 65+ žijící samostatně v bytě.....	29
Obrázek 8: Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65+ podle krajů.....	31
Obrázek 9: Počet lékařů v krajích na 1000 obyvatel	37
Obrázek 10: Počet nemocnic v krajích	37
Obrázek 11: Počet lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel	38
Obrázek 12: Počet hospitalizovaných na 1000 obyvatel ve věku 65+ v roce 2013	38
Obrázek 13: Počet míst na 1000 obyvatel ve věku 65+ v domovech pro seniory.....	47
Obrázek 14: Počet míst na 1000 obyvatel ve věku 65+ v domovech se zvláštním režimem	48
Obrázek 15: Počet klientů pečovatelské služby	48

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil

MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

V současnosti se postupně proměňuje demografická struktura obyvatelstva. Tuto změnu lze stručně charakterizovat zrychleným stárnutím populace, tj. zvyšováním počtu osob v seniorském věku při postupném úbytku osob v produktivním věku a poklesu počtu dětí. Dle predikce ČSÚ se očekává nejvyšší počet obyvatel ve věku 65+ v 50. letech 21. století, kdy by mohl být až dvojnásobný ve srovnání se současným stavem.

Česká republika se od roku 2000 územně člení na 14 vyšších územně samosprávních celků – krajů. Od roku 2007 se celkový počet obyvatel v polovině krajů snížil, ve druhé polovině pak zvýšil. Mezi dva nejlidnatější kraje patří kraj Středočeský a Hlavní město Praha. Tyto dva kraje také od roku 2007 zaznamenaly nejvyšší relativní přírůstek obyvatel. V Moravskoslezském a Karlovarském kraji pak došlo z tohoto hlediska k největšímu úbytku. Ve všech krajích došlo k oživení plodnosti, ke zvýšení naděje na dožití a k tomu, že populace ve všech krajích průměrně zestárla. Ve všech krajích roste počet obyvatel v nejstarší věkové skupině, tedy věkové skupině 65 let a více. Mezi roky 2007 a 2017 vzrostl podíl seniorů v jednotlivých krajích o 3,2 až 6,1 procentních bodů. Změny tedy nejsou mezi kraji jednotné. Nejvíce vzrostl počet seniorů v Karlovarském (o 6,1 p. b.), Libereckém (o 5,9 p. b.) a Ústeckém kraji (o 5,8 p. b.). Naopak nejpomalejší nárůst podílu seniorů byl v Praze (o 3,1 p. b.) a ve Středočeském kraji (o 3,8 p. b.). Díky zpomalení růstu Praha přestala být krajem s největším podílem seniorů, kterým byla v roce 2007, a nově se řadí mezi kraje s jedním z nejnižších podílů zastoupení seniorů. Na konci roku 2017 se podíl populace seniorů v jednotlivých krajích pohyboval mezi 17,9 % (Středočeský kraj) až 20,7 % (Královéhradecký kraj). V Královéhradeckém kraji tedy seniorská populace tvoří více jak jednu pětinu obyvatel. Ve všech krajích v současnosti převládá počet seniorů (65+ let) nad počtem dětí (1-14 let). Na základě projekce vývoje obyvatelstva v krajích se očekává, že tento podíl bude ve všech krajích narůstat. Nejvyšší nárůst se očekává v Karlovarském a Zlínském kraji a na Vysočině – podle projekce obyvatel by měli senioři v těchto krajích tvořit v roce 2050 více než třetinu populace.

Z hlediska vzdělanostní struktury seniorské populace i jejich ekonomických aktivit se oproti ostatním krajům vymyká Hlavní město Praha. V tomto kraji je největší podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů (21 %) i seniorů s maturitou (33 %). V Hlavním městě Praze je také největší podíl ekonomicky aktivních seniorů (13 % mužů a 5 % žen). Nejmenší podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů je v Ústeckém kraji (5 %) a na Vysočině (5 %). Nejméně ekonomicky aktivní jsou pak senioři v Olomouckém kraji (3 % mužů a 2 % žen) a Zlínském kraji (4 % mužů a 3 % žen).

Bydlení seniorů se také liší podle krajů. Největší podíl domácností seniorů (tzn. domácností, v jejichž čele stojí osoba ve věku 65 a více let) je v Olomouckém a Královéhradeckém kraji, kde je senior v čele více než třetiny všech domácností. V největší míře žijí osaměle senioři v Ústeckém a Libereckém kraji, v nejmenší míře pak v kraji Středočeském. Ve Středočeském kraji také senioři obývají největší byty (v průměru 62 m²) nejmenší byty pak obývají senioři v Hlavním městě Praze (54 m²). Postavení mužů a žen v domácnostech se liší, což je způsobeno především rozdílnou průměrnou dobou života. Ženy bydlí ve významně větší míře samostatně, muži pak ve větší míře žijí v sezdaném či nesezdaném páru.

Z hlediska zdravotní péče rovněž vyniká Hlavní město Praha, které má oproti ostatním krajům největší počet lékařů i lůžek na počet obyvatel kraje. Nejméně jich má pak Středočeský kraj. V Hlavním městě Praze je také nejmenší podíl hospitalizovaných seniorů, nejvyšší je pak v Ústeckém kraji.

Ve Středočeském kraji je největší počet osob pobírajících důchod i největší počet starobních důchodců ze všech krajů. Nejméně příjemců důchodů (i starobních) je pak v Karlovarském kraji. Průměrná výše samostatně vyplácených starobních důchodů se liší v rámci krajů maximálně o 10 %, což je rozdíl mezi průměrně nejvyšším starobním důchodem vypláceným v Hlavním městě Praze a průměrným starobním důchodem vypláceným v Olomouckém kraji. Muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší starobní důchod než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 17 % v Hlavním městě Praze po 31 % v kraji Moravskoslezském. Exekuce na starobních důchodech jsou problémem především v Ústeckém kraji, kde má exekuční srážku na důchodu více než 5 % starobních důchodců.

V rámci sociální péče jsou také mezi kraji podstatné rozdíly. Ve Středočeském kraji je největší počet míst v domovech pro seniory a největší počet klientů pečovatelských služeb. Přesto je v tomto kraji evidován největší počet neuspokojených žádostí o pobyt v domově pro seniory, což může být zapříčiněno i tím, že Hlavní město Praha má nejmenší podíl míst v domovech pro seniory na počet seniorů v Praze. V Ústeckém a Jihočeském kraji je pak největší podíl míst v domovech pro seniory na počet seniorů v kraji. Z hlediska počtu klientů odlehčovacích služeb a osobní asistence je na prvním místě Hlavní město Praha. I přesto je v Praze největší počet neuspokojených žádostí o služby osobní asistence.

Aktivity seniorů byly zkoumány ve dvou oblastech – politické aktivity seniorů a využívání informačních a komunikačních technologií. Z hlediska politických aktivit byli v největší míře aktivní senioři (muži i ženy) v Hlavním městě Praze, kde byl nejvyšší podíl kandidátů ve volbách do obecních zastupitelstev. Senioři byli nejúspěšnější v Ústeckém kraji, kde tvořili 9 % všech zvolených zastupitelů, seniorky pak byly nejúspěšnější v Karlovarském kraji a v Hlavním městě Praze, kde tvořily 7 % zvolených zastupitelů. Z hlediska využívání informačních a komunikačních technologií seniorskou populací vede Hlavní město Praha, kde v roce 2014 využila osobní počítač a internet více než třetina seniorů. V nejmenší míře využívali senioři osobní počítač a internet na Vysočině a v Olomouckém kraji.

Z hlediska sociálně patologických jevů byla výzkumná pozornost zaměřena na sebevraždy seniorů a počet obětí dopravních nehod. Co se týká trestných činů páchaných seniory, v celé České republice bylo v roce 2015 odsouzeno 505 osob, z čehož bylo 478 mužů ve věkové kategorii 60-69 let. Celkově bylo odsouzeno 55 osob ve věkové kategorii 70 a více let, z čehož bylo 51 mužů. Z důvodu nízkého počtu případů a nedostupnosti dat nebyla data dále členěna na jednotlivé kraje. Sebevraždu páchá významně více mužů než žen. Nejvíce mužů starších 50 let spáchalo v roce 2017 sebevraždu ve Středočeském kraji a v Jihomoravském kraji. U žen se vyskytlo významně více sebevražd v Hlavním městě Praze.

Pro dosažení stanoveného cíle projektu byl realizován rozsáhlý desk research, který byl založen především na sekundární analýze dostupných statistických dat (především pak dat ČSÚ, ČSSZ, ÚZIS a MPSV) a na obsahové analýze relevantních dokumentů (mj. strategické a koncepční dokumenty, analytické studie, white papers). Vždy bylo vycházeno z nejaktuálnějších možných dat. Nejstarší použitá data vychází z SLDB provedeného v roce 2011.

Data byla zpracovávána postupně podle jednotlivých kategorií a postup těchto prací byl vykazován pomocí pravidelných měsíčních reportů Zadavateli. Na základě osobních konzultací byly také upraveny oblasti prezentovaných dat. Bylo zpracováno celkem sedm výzkumných oblastí: demografické charakteristiky populace seniorů, vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů, domácnost a bydlení seniorů, zdravotní péče, důchody a sociální péče, aktivity seniorů a sociálně patologické jevy. Jednotlivé oblasti výzkumu byly analyzovány pro každý jednotlivý kraj ČR. Jednotlivé informace byly dále tříděny podle pohlaví a věku. Za seniory jsou v této zprávě považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti či zdravotní péče, byla do analýzy zařazena i data pro další věkové skupiny.

U tématu týkajícího se výdajů za bydlení nebylo možné dohledat data členěná na jednotlivé kraje, v úvodu do kapitoly jsou proto tato data popsána za celou Českou republiku. Z hlediska zdravotního stavu byla do zprávy zahrnuta data popisující celou populaci v krajích, ne pouze populaci seniorů, a to z toho důvodu, že data pro seniorskou populaci v této oblasti nebyla dostupná. Stejně tak nebylo možné dohledat data týkající se kriminality seniorů a kriminality na seniorech novější než z roku 2008. Tato data vzhledem k jejich neaktuálnosti po konzultaci se Zadavatelem nebyla zařazena do závěrečné zprávy.

1. DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA POPULACE KRAJŮ

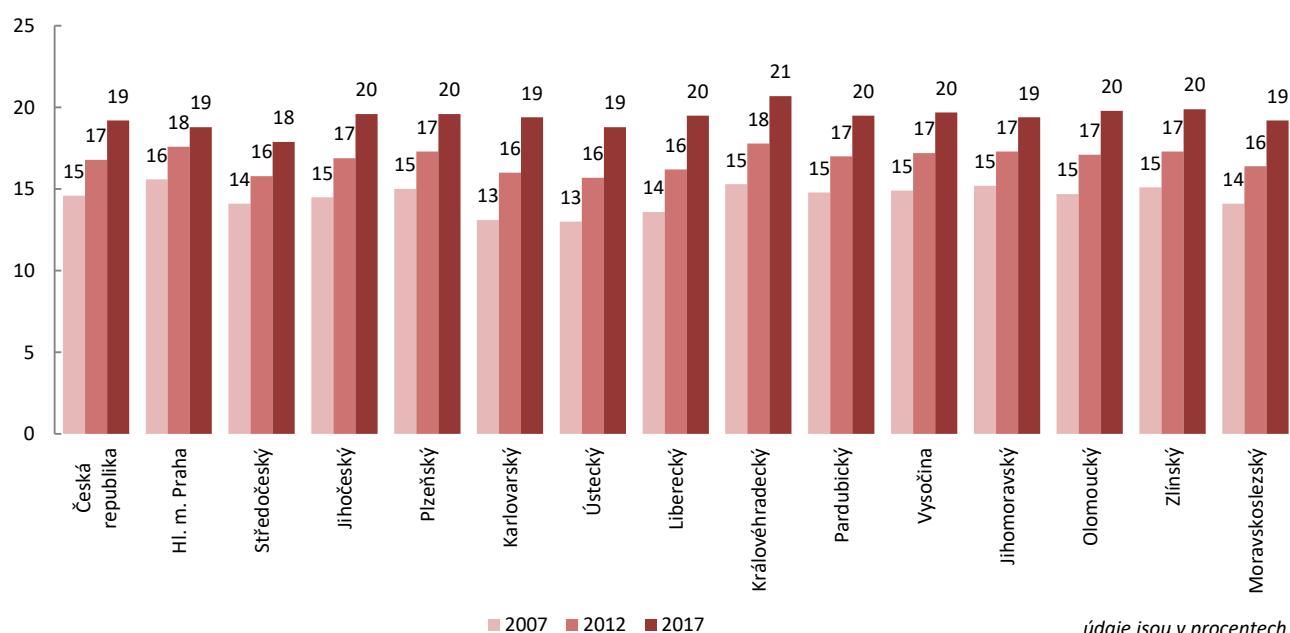
Česká populace stárne. Tento trend se projevuje ve všech regionech; od roku 2007 každých pět let roste poměr seniorů v populaci krajů cca o 3 p. b. (procentní body). Nejpomaleji roste podíl seniorů v posledních letech v Hlavním městě Praze. Nejrychleji oproti tomu narůstá podíl seniorů v Karlovarském, Libereckém a Ústeckém kraji.

Největší počet seniorů je v Hlavním městě Praze, dále ve Středočeském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, kde jejich počet dosahuje téměř 250 tisíc v každém kraji. Výrazně nejméně je seniorů v Karlovarském kraji, kde je jich pouze cca 57 tisíc. Ženy se dožívají vyššího věku než muži, což se projevuje ve všech krajích přibližně stejnou měrou. Největší podíl počtu osob 65letých a starších je v Královéhradeckém, Olomouckém a Zlínském kraji. Královéhradecký kraj je zatím jediný z krajů, kde je poměr seniorů vyšší než 20 %. Nejvyšší poměr starších seniorů, tedy 85letých a starších, je pak v Hlavním městě Praze, v Jihomoravském a Královéhradeckém kraji, kde tito senioři tvoří více než 10 % seniorské populace. Nejčastější příčinou úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a dále pak zhoubné novotvary. Nejvyšší naděje na dožití je v Hlavním městě Praze, Královéhradeckém kraji a na Vysočině.

Z hlediska rodinného stavu je nejvyšší podíl rozvedených seniorů v Hlavním městě Praze (13 %), nejméně pak na Vysočině (5 %). Na Vysočině je také největší podíl ženatých/vdaných seniorů (55 %), nejmenší podíl je pak v Ústeckém kraji (49 %).

Hlavní město Praha hraje prim, i co se týká rodáků starších 65 let, tedy osob žijících v obci, kde se narodily. V Hlavním městě Praze je takových osob více než 40 %. Nejméně rodáků je v Karlovarském kraji – méně než 10 %.

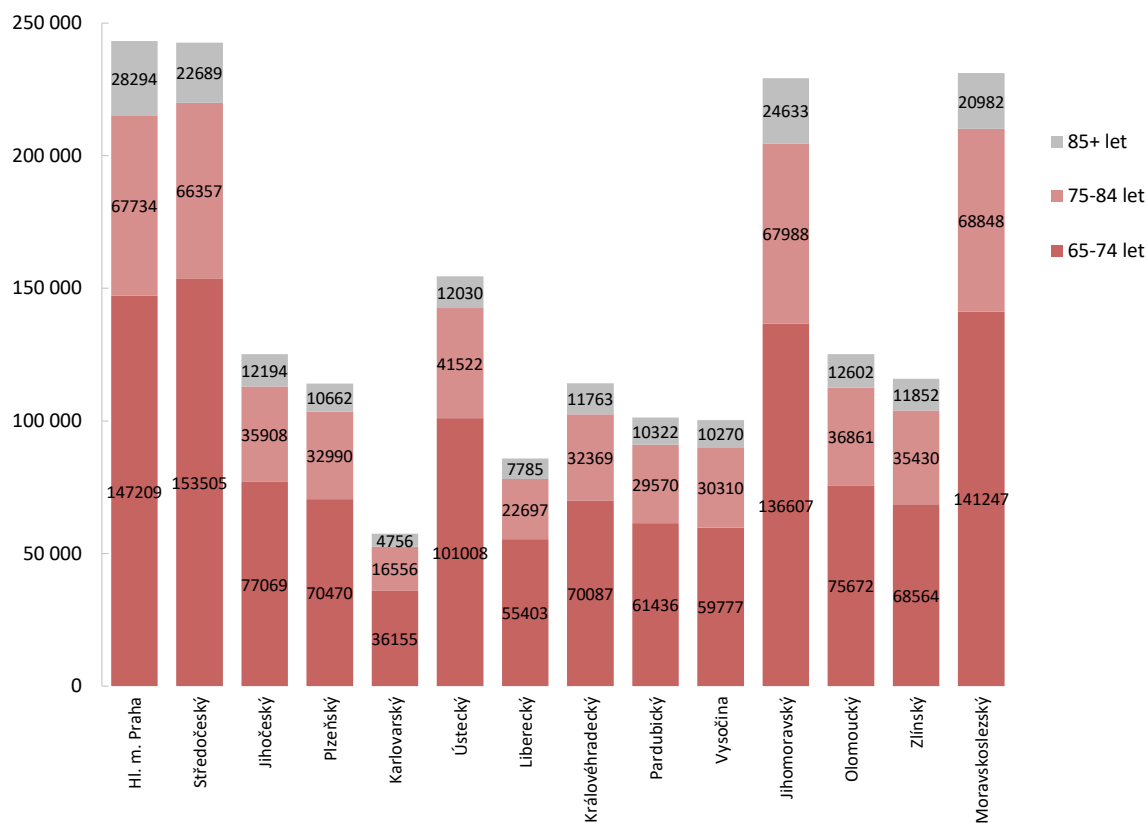
Graf 1: Vývoj počtu seniorů (obyvatel ve věku 65+) v krajích

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky

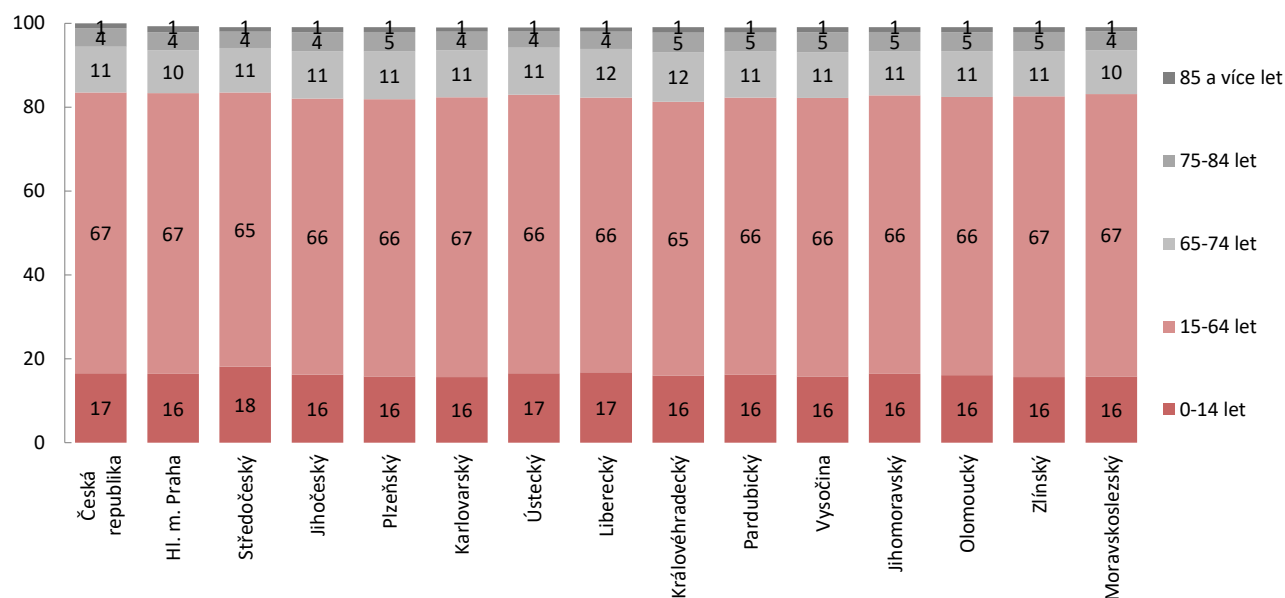
Zpracování: INESAN

Graf 2: Počty seniorů v krajích

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky
Zpracování: INESAN

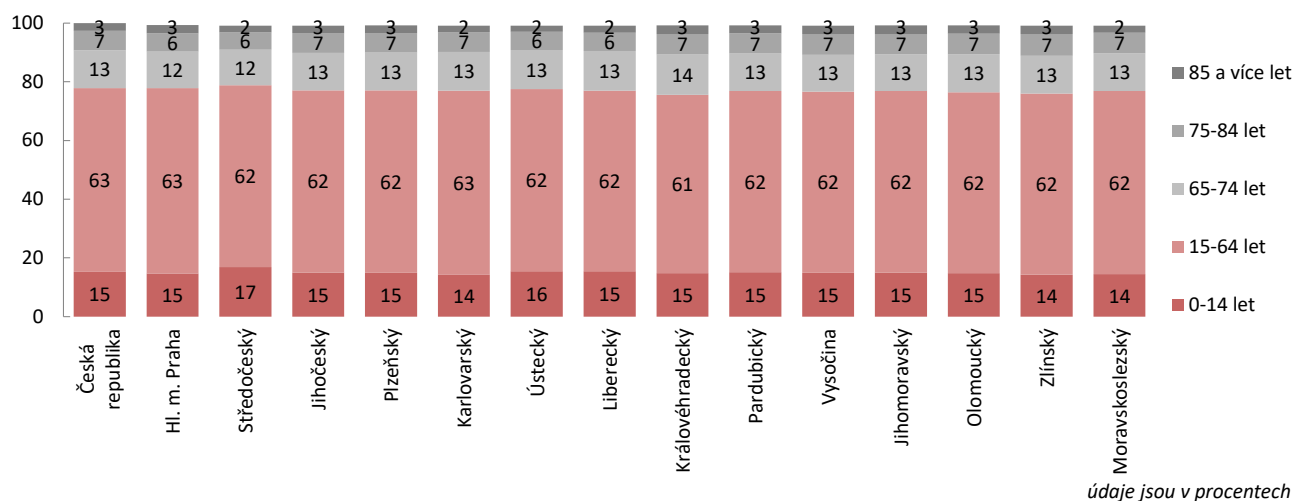
Graf 3: Věkové složení obyvatel v krajích – muži

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva (2017)
Zpracování: INESAN

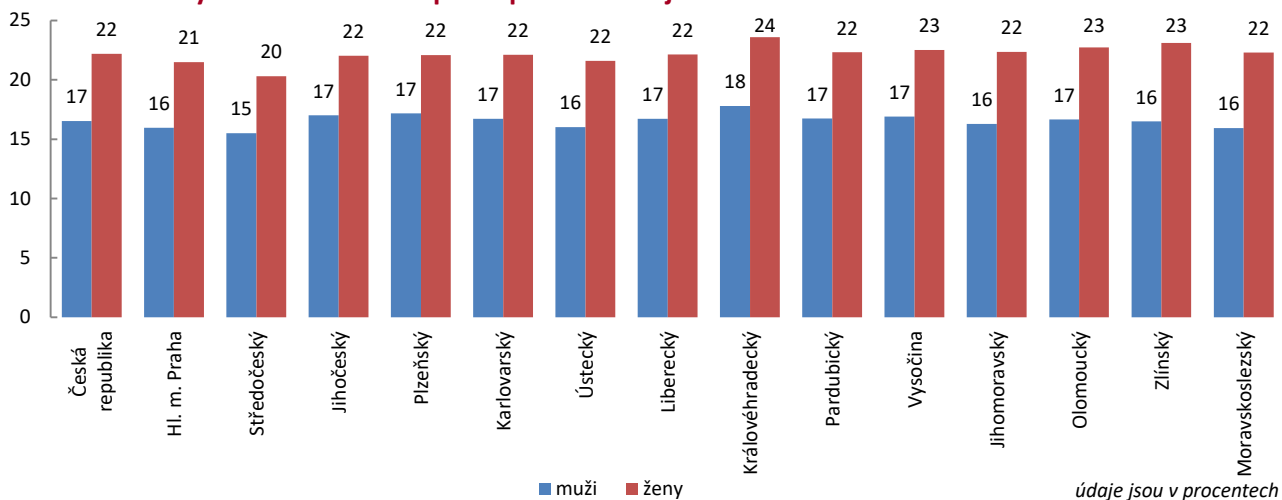
Graf 4: Věkové složení obyvatel v krajích – ženy

Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva (2017)

Zpracování: INESAN

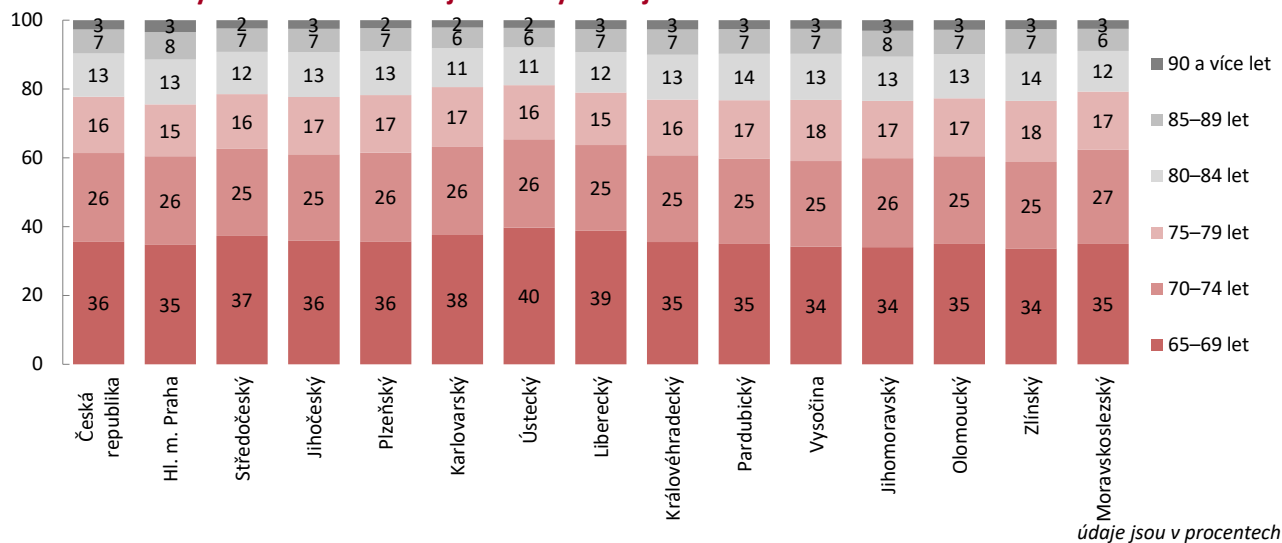
Graf 5: Podíl obyvatel ve věku 65+ podle pohlaví v krajích

Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva (2017)

Zpracování: INESAN

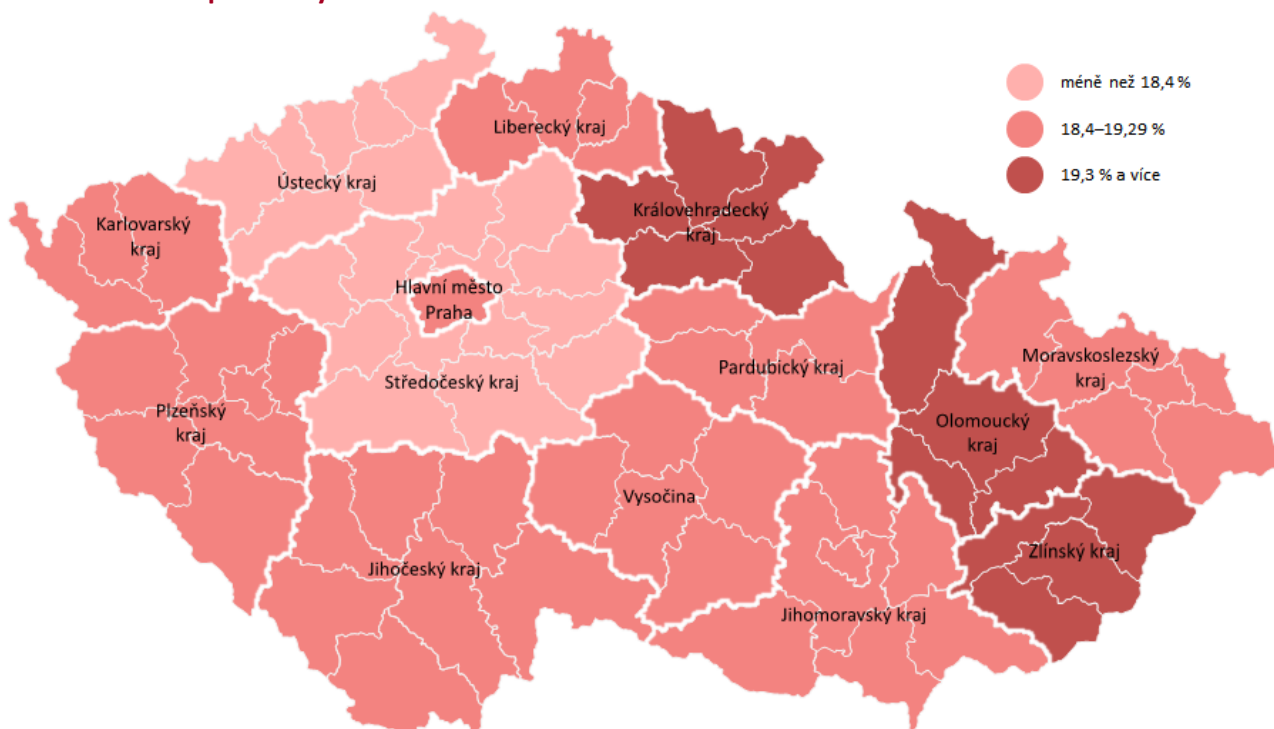
Graf 6: Podíl obyvatel ve věku 65+ v jednotlivých krajích

Zdroj: ČSÚ, Věkové složení obyvatelstva (2017)

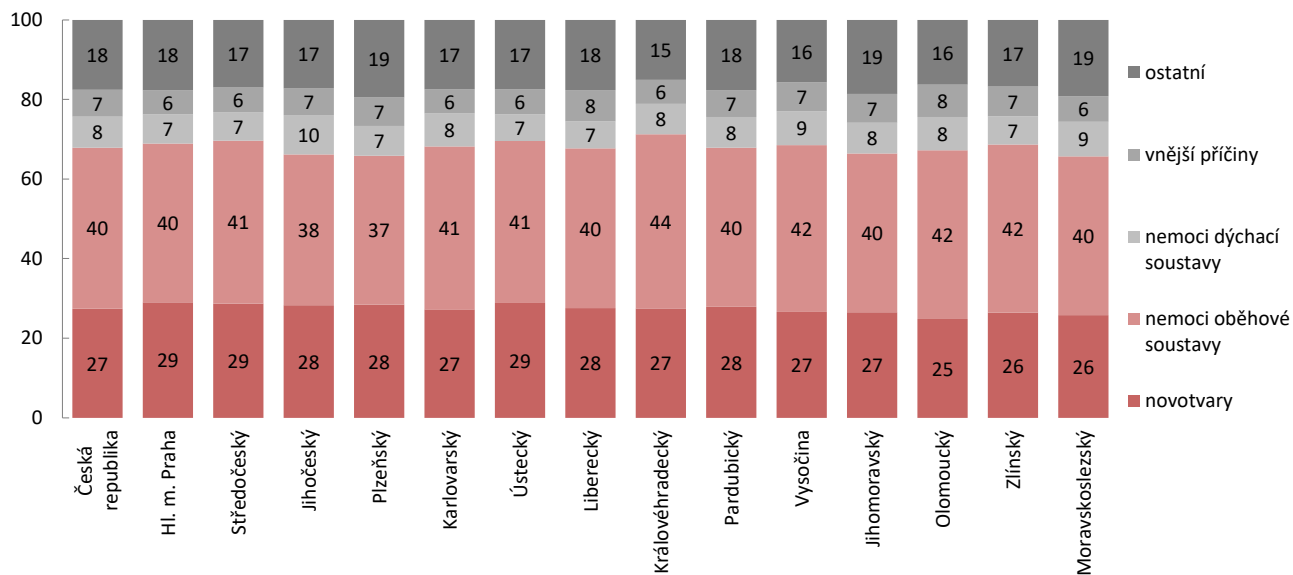
Zpracování: INESAN

Obrázek 1: Podíl počtu obyvatel ve věku 65+

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky
Zpracování: INESAN

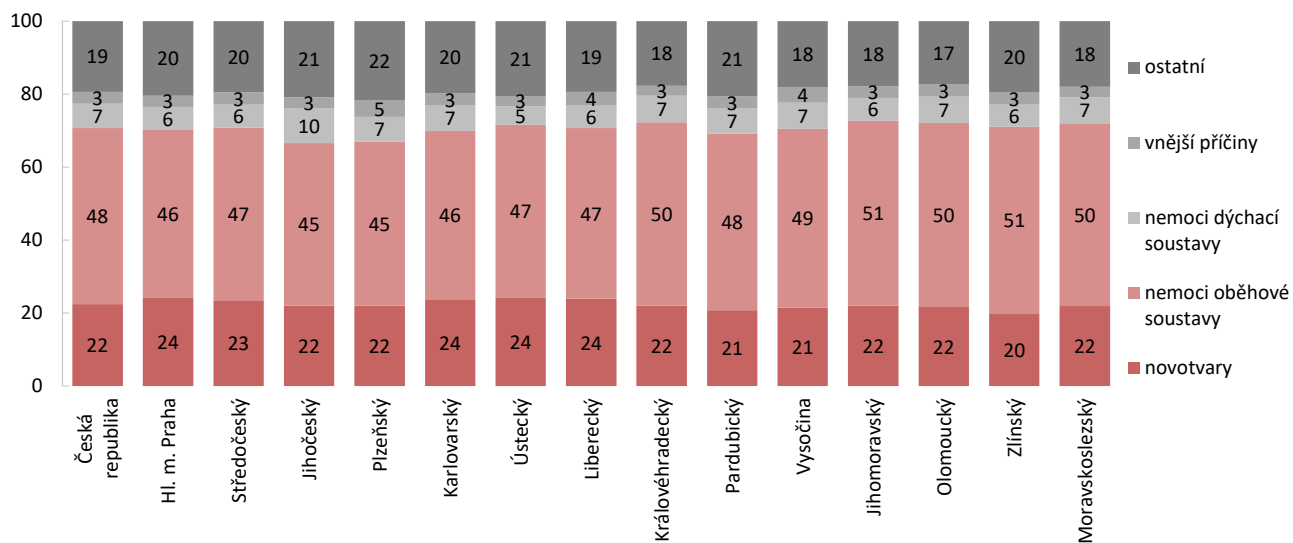
Graf 7: Zemřelí muži ve věku 65+ podle vybrané příčiny smrti

údaje jsou v procentech

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky
Zpracování: INESAN

Graf 8: Zemřelé ženy ve věku 65+ podle vybrané příčiny smrti

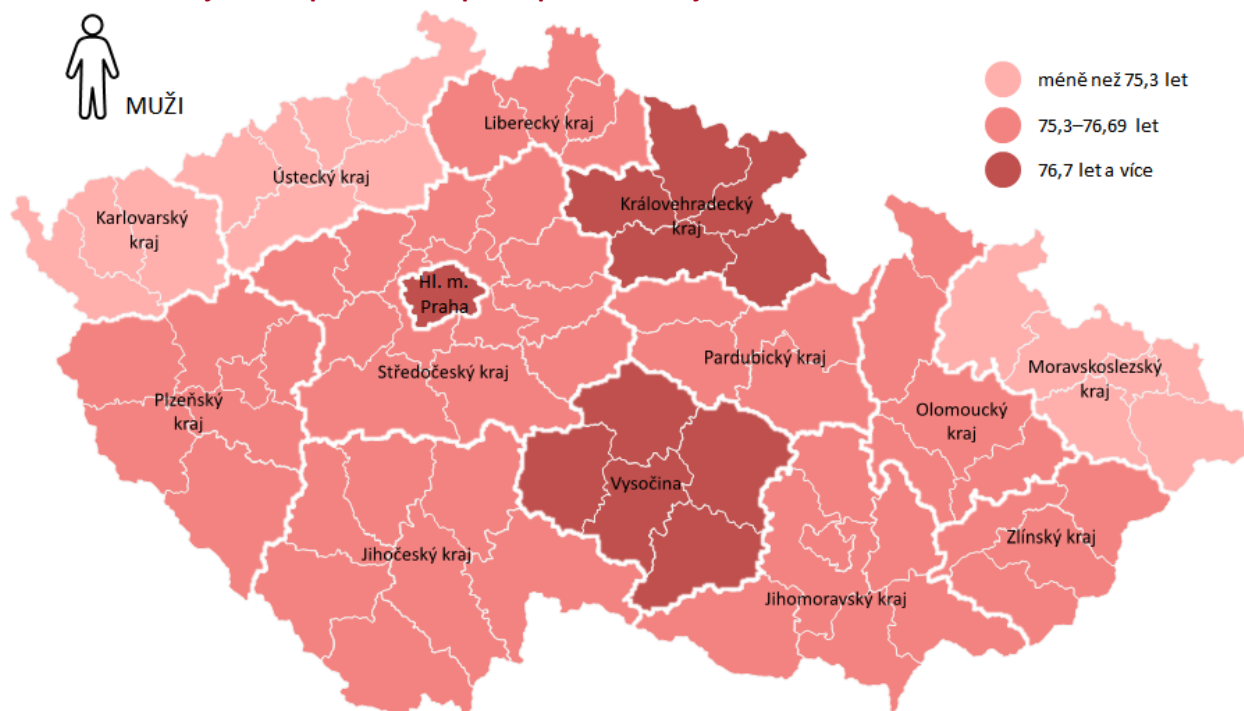

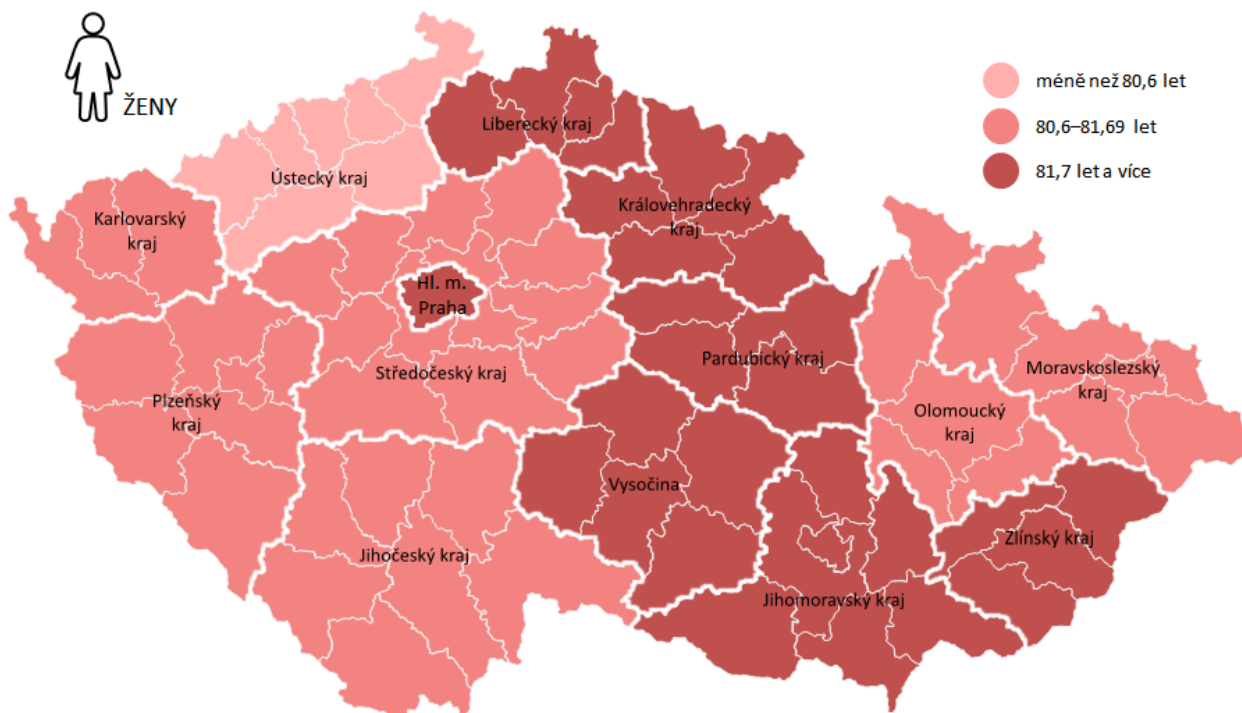
údaje jsou v procentech

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky

Zpracování: INESAN

Obrázek 2: Naděje dožití při narození podle pohlaví v krajích

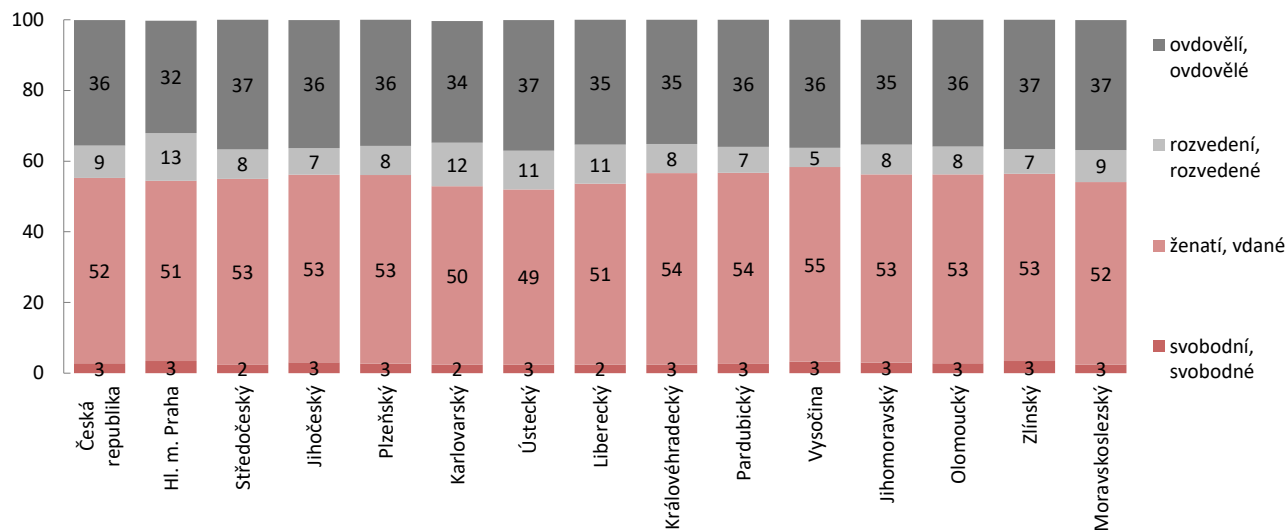

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky

Pozn.: Naděje dožití (respektive střední délka života) v určitém věku je nejpoužívanějším výstupem úmrtnostních tabulek. Udává průměrný počet let, který má naději ještě prožít osoba právě x-letá při zachování intenzit úmrtnosti daného období.

Zpracování: INESAN

Graf 9: Rodinný stav osob ve věku 65+

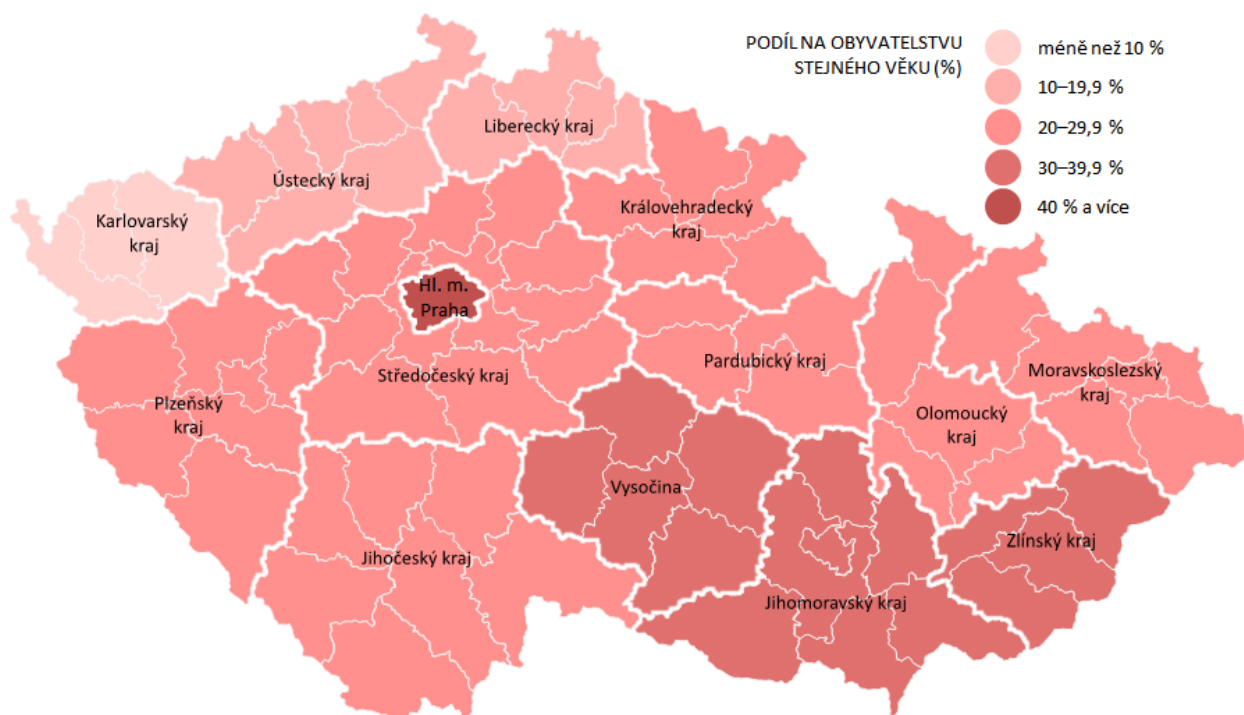

údaje jsou v procentech

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Obrázek 3: Rodáci ve věku 65+ podle krajů

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

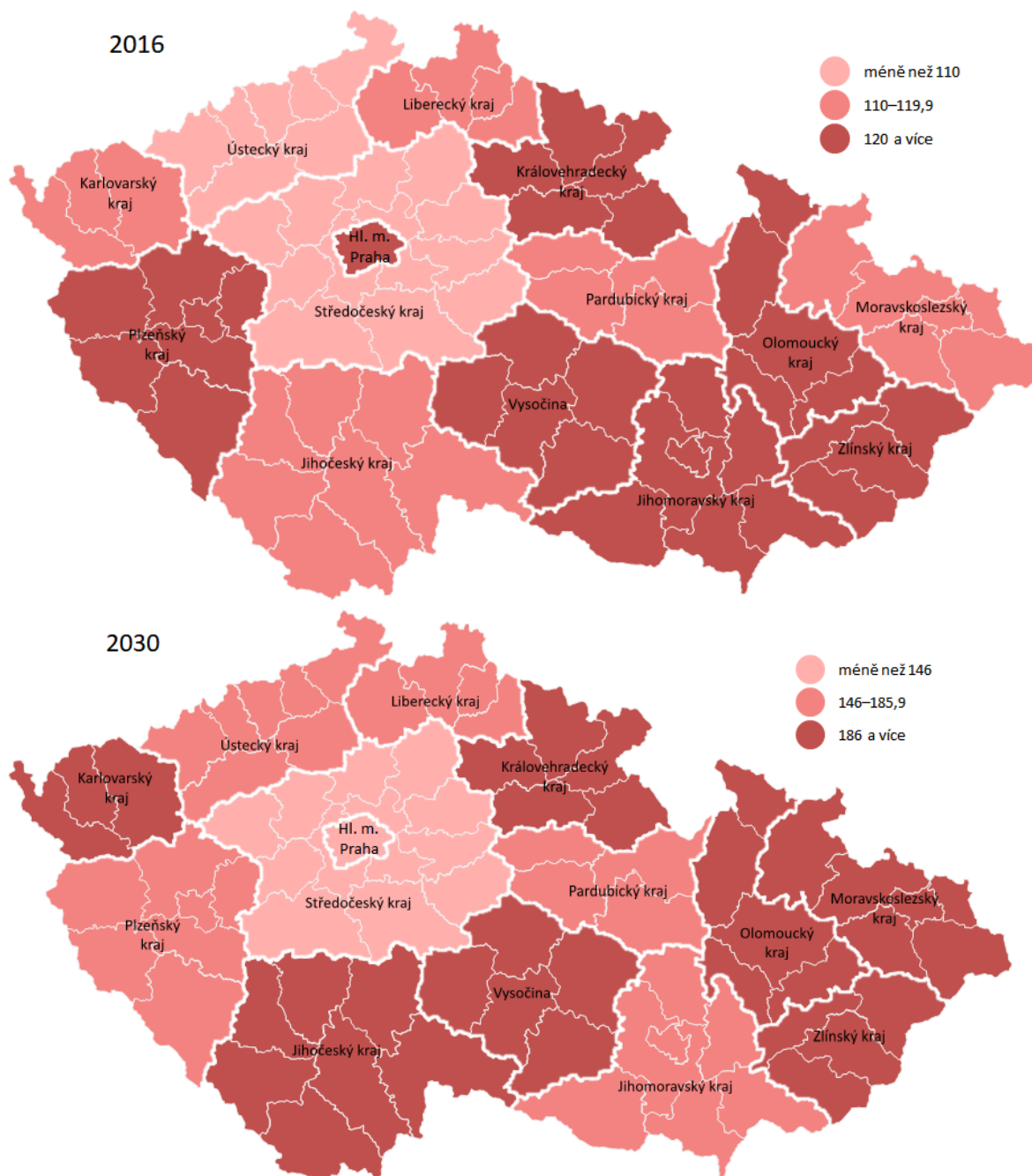
Pozn.: Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zpracování: INESAN

1.1 PROJEKCE OBYVATELSTVA V KRAJÍCH ČR DO ROKU 2050

Ve všech krajích již v současné době převažuje počet seniorů nad počtem dětí – index stárí, tedy počet seniorů (65 a víceletých) na 100 dětí (0-14 let), je nejnižší ve Středočeském kraji (102). Nejvyšší je pak v Královéhradeckém kraji (134). Podle projekce obyvatelstva bude tento index v budoucnu ve všech krajích narůstat. Nejvyšší nárůst se očekává v Karlovarském a Zlínském kraji, nejmenší pak v Hlavním městě Praze. Z hlediska populačního vývoje se očekává, že v roce 2050 bude ve Zlínském kraji a na Vysočině více jak třetina populace ve věku 65+. Oproti tomu v Hlavním městě Praze se očekává, že v roce 2050 budou tito lidé tvořit méně než čtvrtinu populace.

Obrázek 4: Index stárí v krajích v letech 2016 a 2030

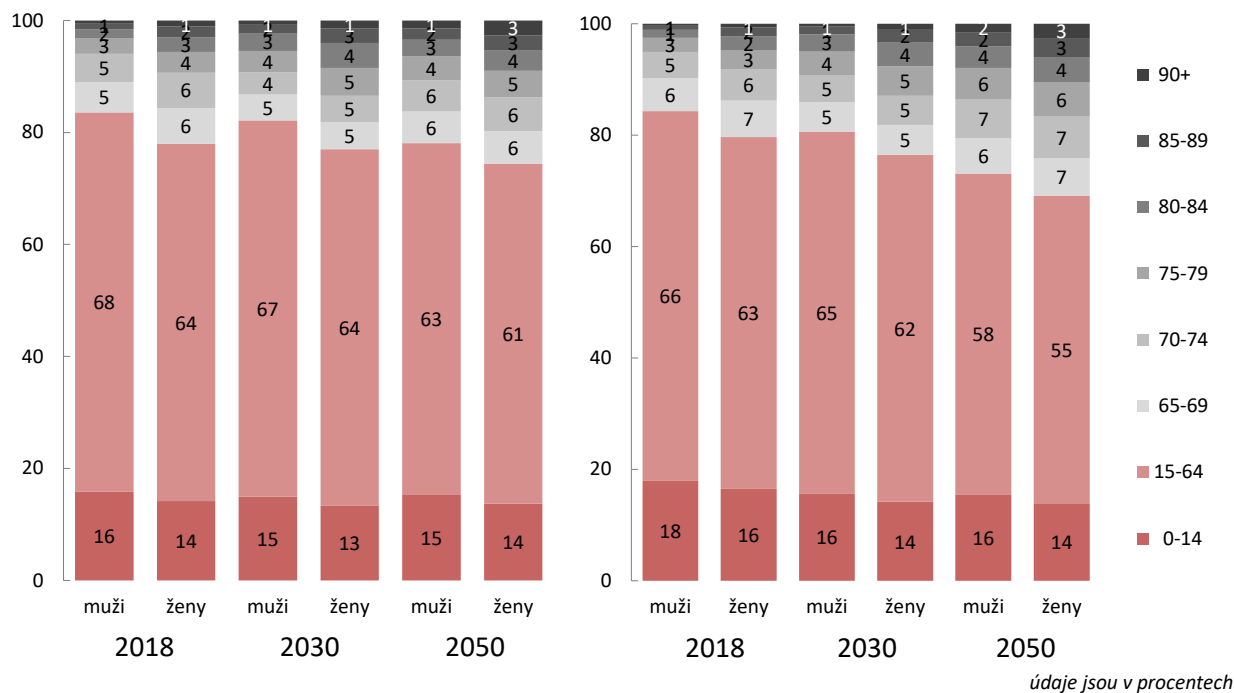

Zdroj dat: ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky a ČSÚ (2013) Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

Pozn.: Index stárí určuje počet seniorů na 100 dětí (0-14 let)

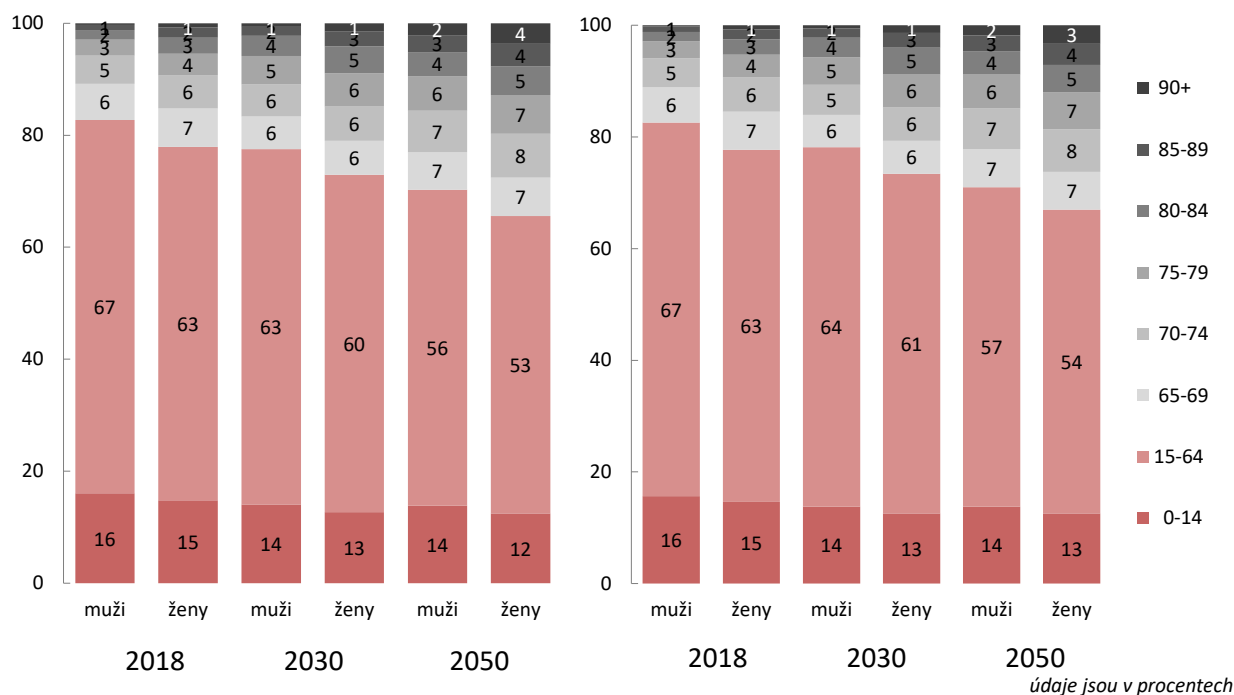
Zpracování: INESAN

Graf 10: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Hl. m. Praha a Středočeský kraj

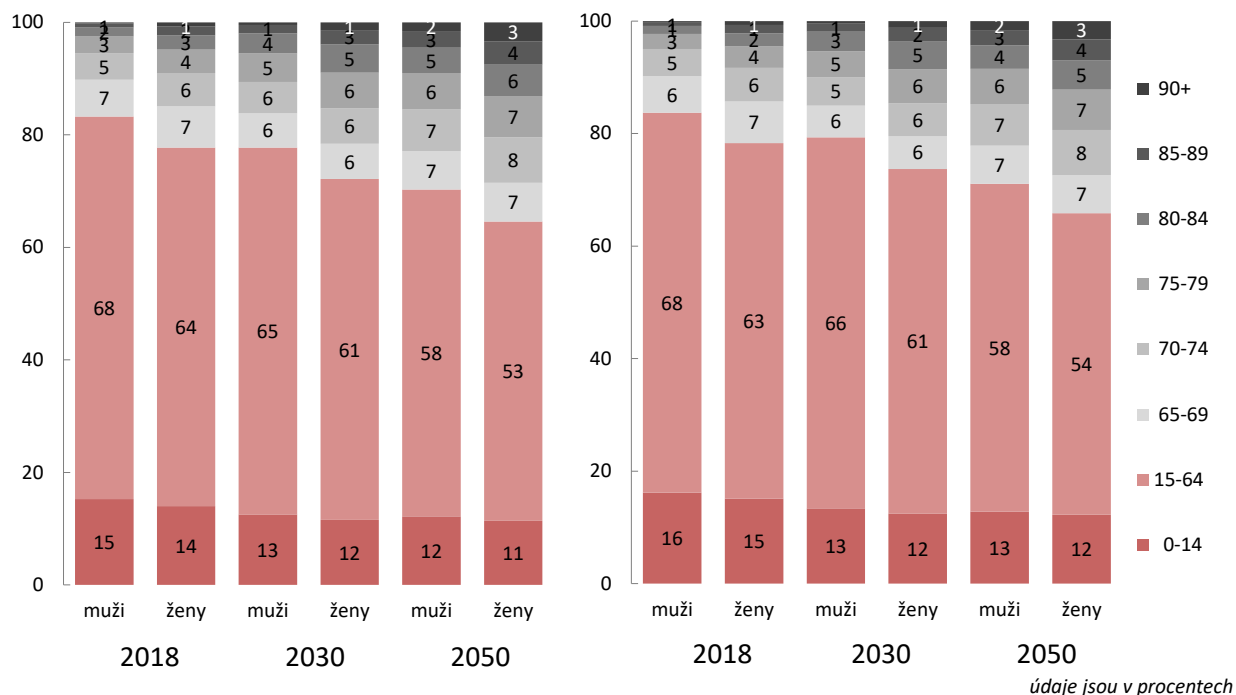
Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)
Zpracování: INESAN

Graf 11: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 – Jihočeský kraj a Plzeňský kraj

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)
Zpracování: INESAN

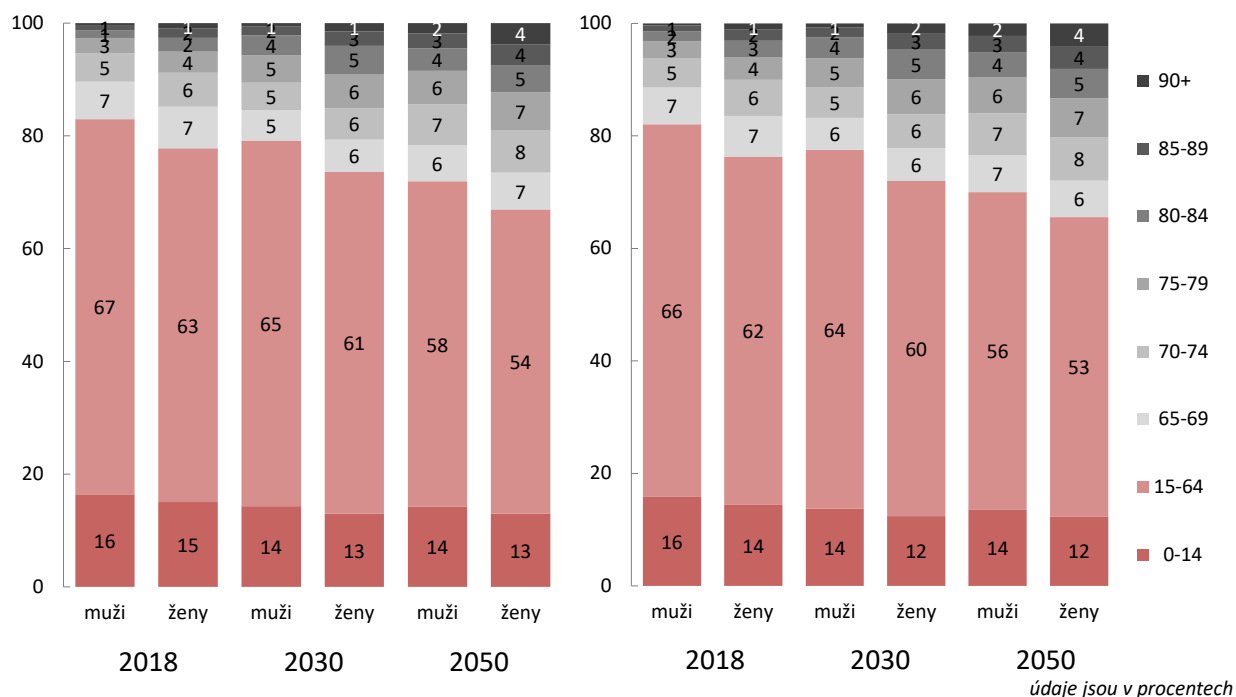
Graf 12: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 – Karlovarský kraj a Ústecký kraj

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)

Zpracování: INESAN

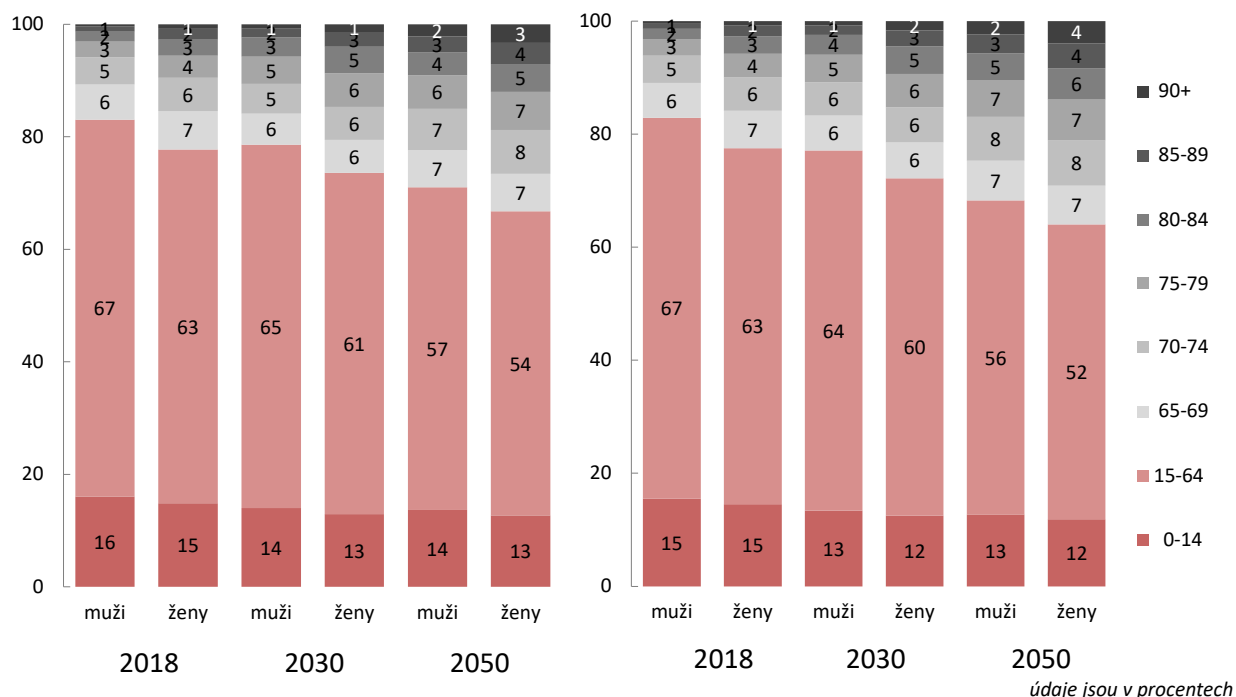
Graf 13: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Liberecký kraj a Královéhradecký kraj

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)

Zpracování: INESAN

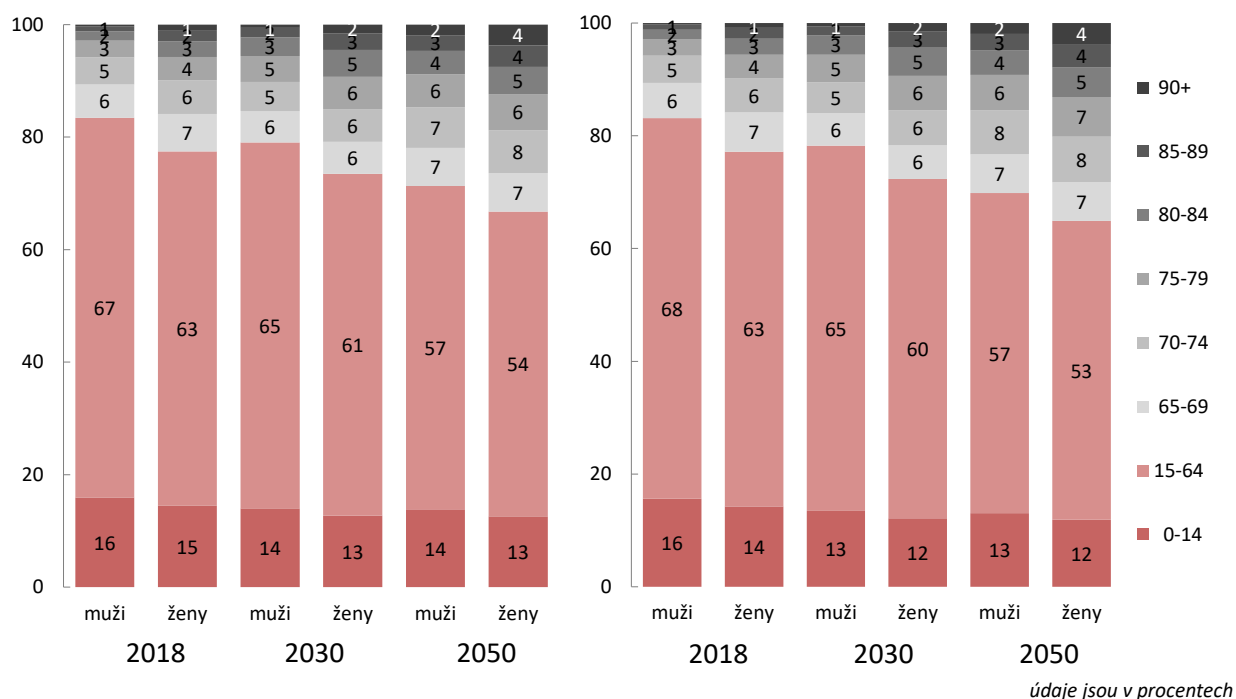
Graf 14: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Pardubický kraj a kraj Vysočina

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)

Zpracování: INESAN

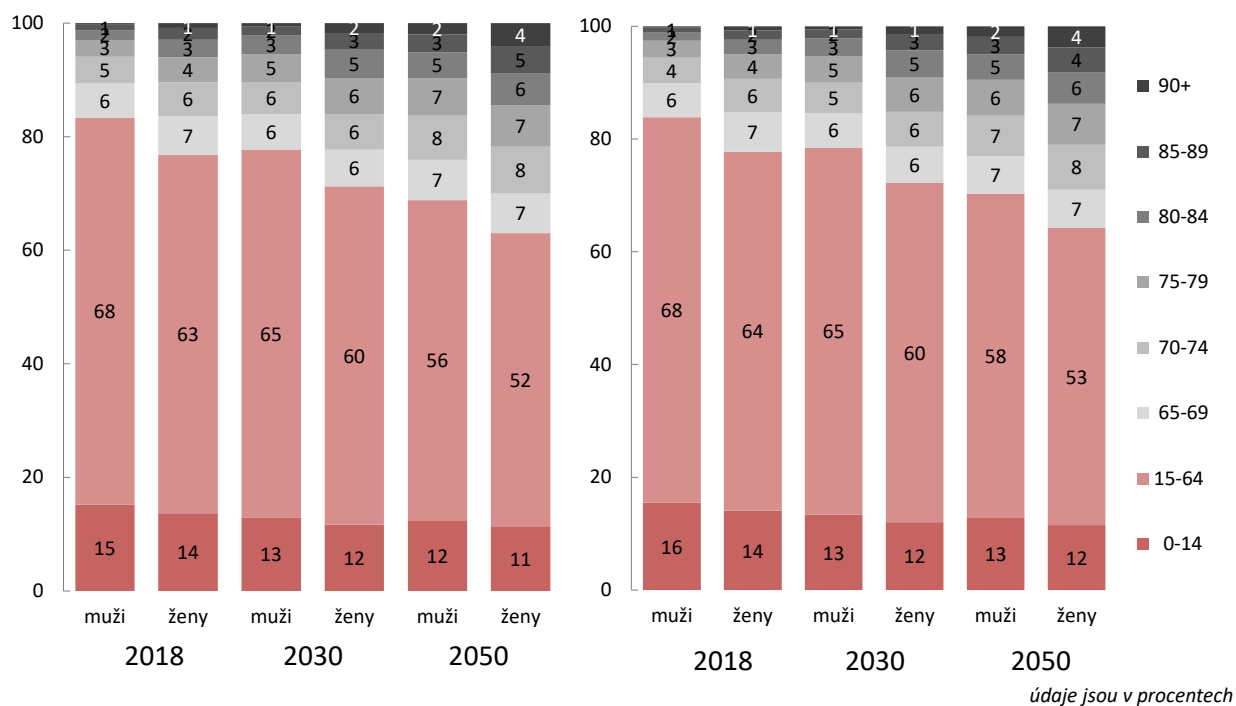
Graf 15: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Jihomoravský kraj a Olomoucký kraj

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)

Zpracování: INESAN

Graf 16: Projekce obyvatelstva v letech 2018, 2030 a 2050 - Zlínský kraj a Moravskoslezský kraj

Zdroj dat: ČSÚ (2013). Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (střední varianta)

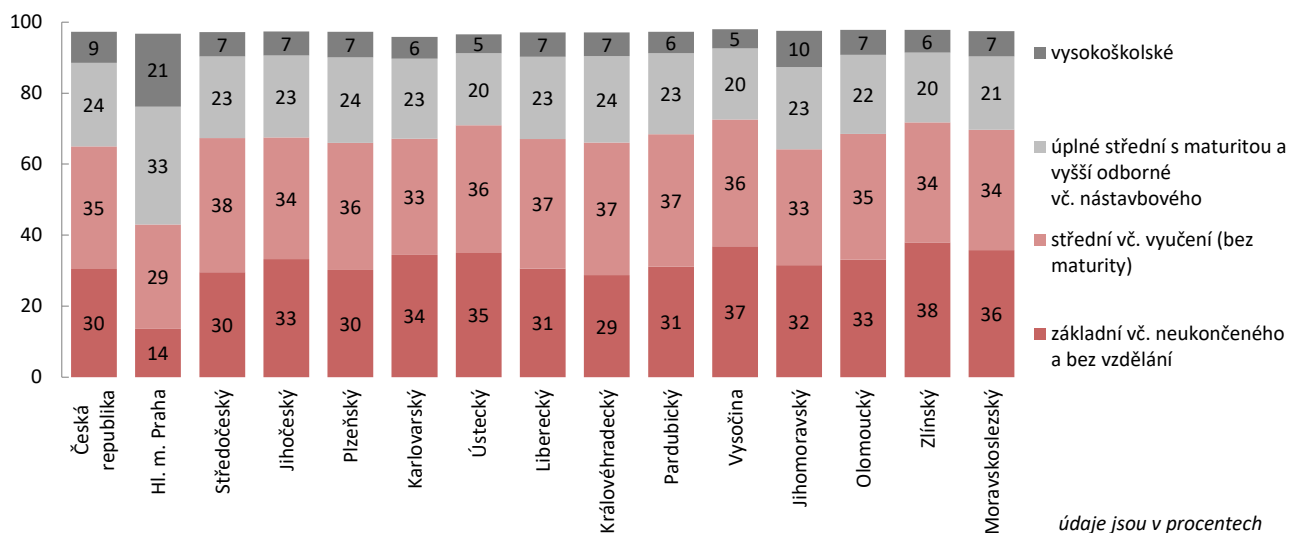
Zpracování: INESAN

2. VZDĚLANOST A EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ

2.1 VZDĚLÁNÍ SENIORŮ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva byla zjišťována v rámci Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Největší podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů žije v Hlavním městě Praze, nejméně pak na Vysočině. Ve Zlínském kraji a na Vysočině žije největší podíl seniorů se základním (včetně neukončeného) vzděláním a bez vzdělání.

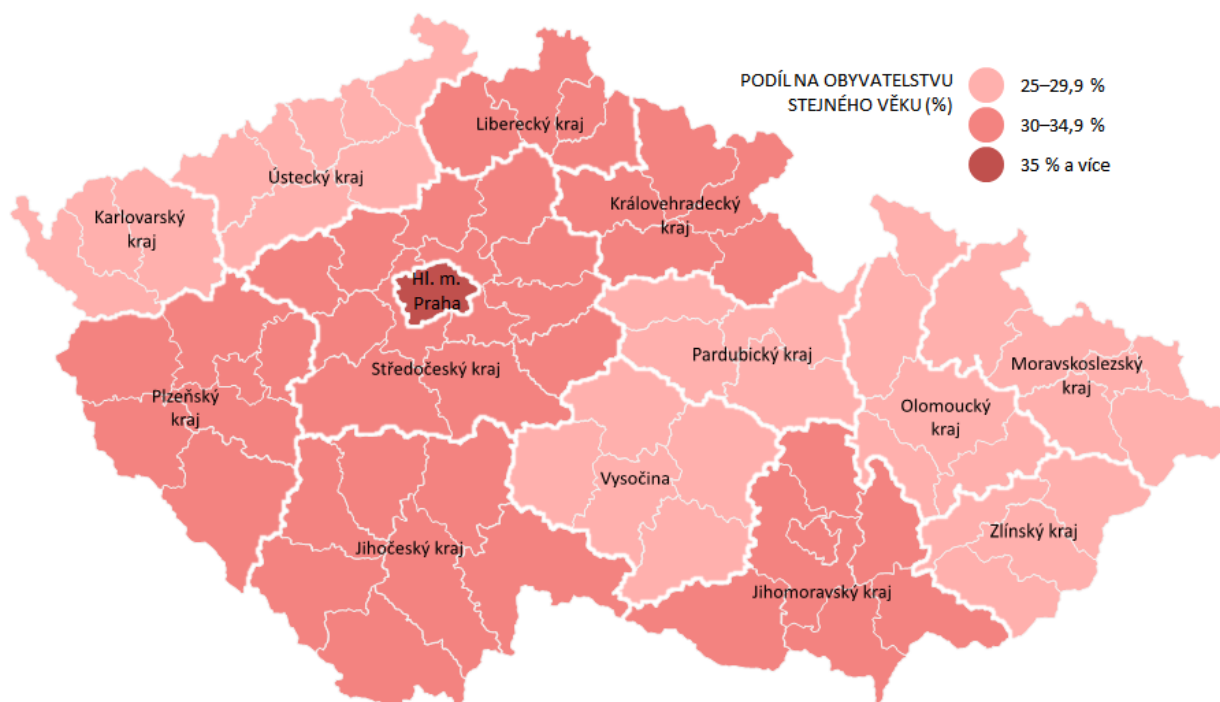
Graf 17: Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65+

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

Obrázek 5: Obyvatelstvo se středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65+ podle krajů

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

2.2 EKONOMICKÁ AKTIVITA OSOB VE VĚKOVÉ KATEGORII 60 LETÝCH A STARŠÍCH

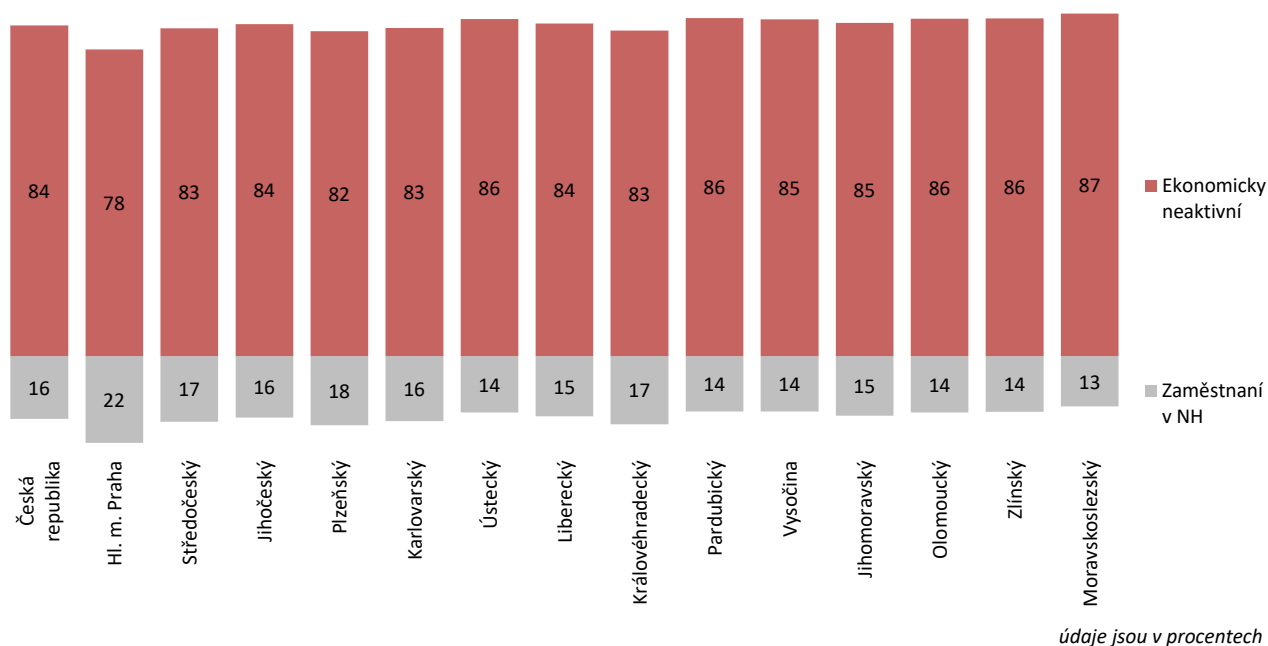
Průměrný podíl zaměstnaných mužů ve věku 60 a více let činí 19 %. Nejvyšší je tento podíl v Praze (26,5 %), následuje Plzeňský kraj (21,3 %) a Středočeský kraj (20,8 %). Nejnižší podíly se vyskytují v kraji Olomouckém (13,8 %), Moravskoslezském (15,4 %) a na Vysočině (16,7 %).

V Česku je průměrně zaměstnáno pouze 8 % žen 60letých a starších. Tento podíl je také největší v Praze (13,1 %), dále v Karlovarském (9,4 %) a Středočeském (9,3 %) kraji. Nejméně žen v tomto věku pracuje v Olomouckém (4,8 %), Ústeckém (5,1 %) a Libereckém (5,2 %) kraji.

Míra ekonomické aktivity se mění v závislosti na věku. V kategorii 60-64 let je průměrně v ČR aktivních 48 % mužů a 20 % žen, v kategorii 65letých a starších tomu je pouze u 7 % mužů a 4 % žen.

Zájem o zaměstnání se také různí v jednotlivých krajích. V Hlavním městě Praze je na každých 1000 osob v evidenci úřadu práce evidováno 10 osob 65letých a starších. V kraji Vysočina se jedná o 2 evidované osoby na 1000 osob. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání 65letých a starších je jich nejvíce v Moravskoslezském kraji (19 %), dále pak v Ústeckém kraji (15 %) a v Hlavním městě Praze (14 %).

Graf 18: Ekonomické postavení populace ve věku 60 a více let

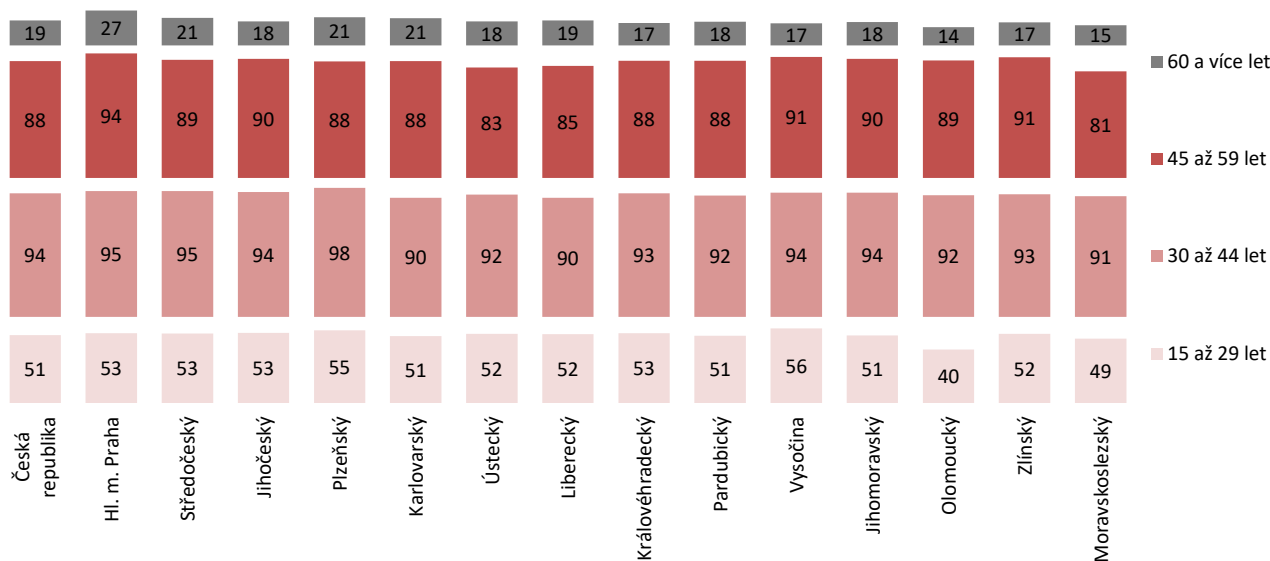
Zdroj: ČSÚ, 2017, Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Pozn.: Do kategorií není zahrnuta kategorie nezaměstnaných ekonomicky aktivních, vzhledem k tomu, že ve všech krajích byla výrazně nižší než 1 %.

Zpracování: INESAN

Graf 19: Podíl zaměstnaných mužů v NH ze všech mužů v příslušné věkové kategorii

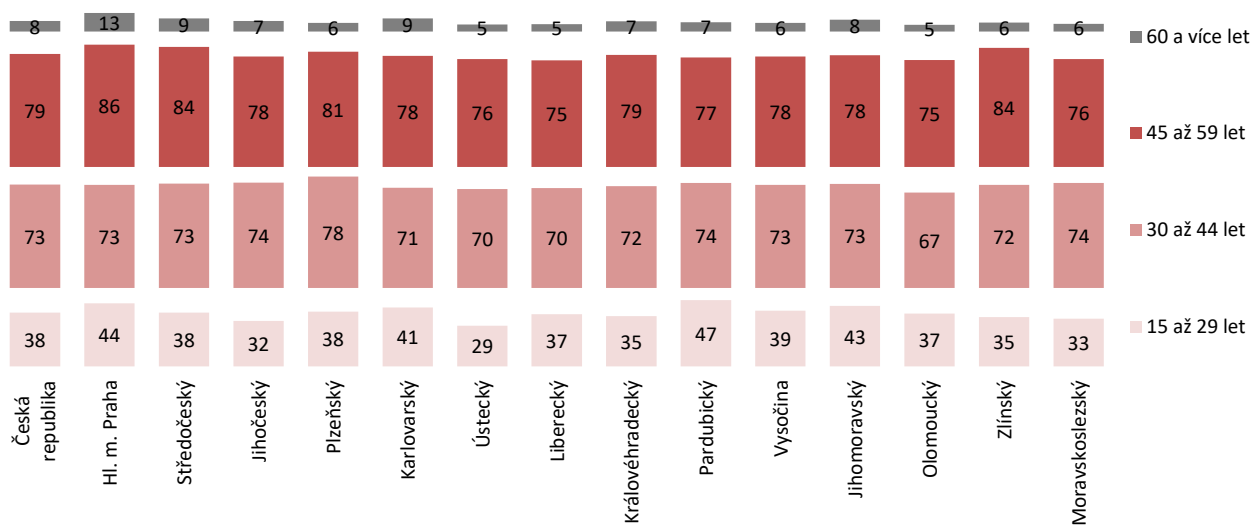
údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014), *Senioři v krajích*. Data z roku 2013

Pozn.: Zaměstnanými v NH (národním hospodářství) rozumíme jak zaměstnance tak podnikající. Podnikající zahrnují osoby zaměstnané na vlastní účet, zaměstnavatele a pomáhající rodinné příslušníky. Členové produkčních družstev jsou potom zahrnuti mezi zaměstnance.

Zpracování: INESAN

Graf 20: Podíl zaměstnaných žen v NH ze všech žen v příslušné věkové kategorii

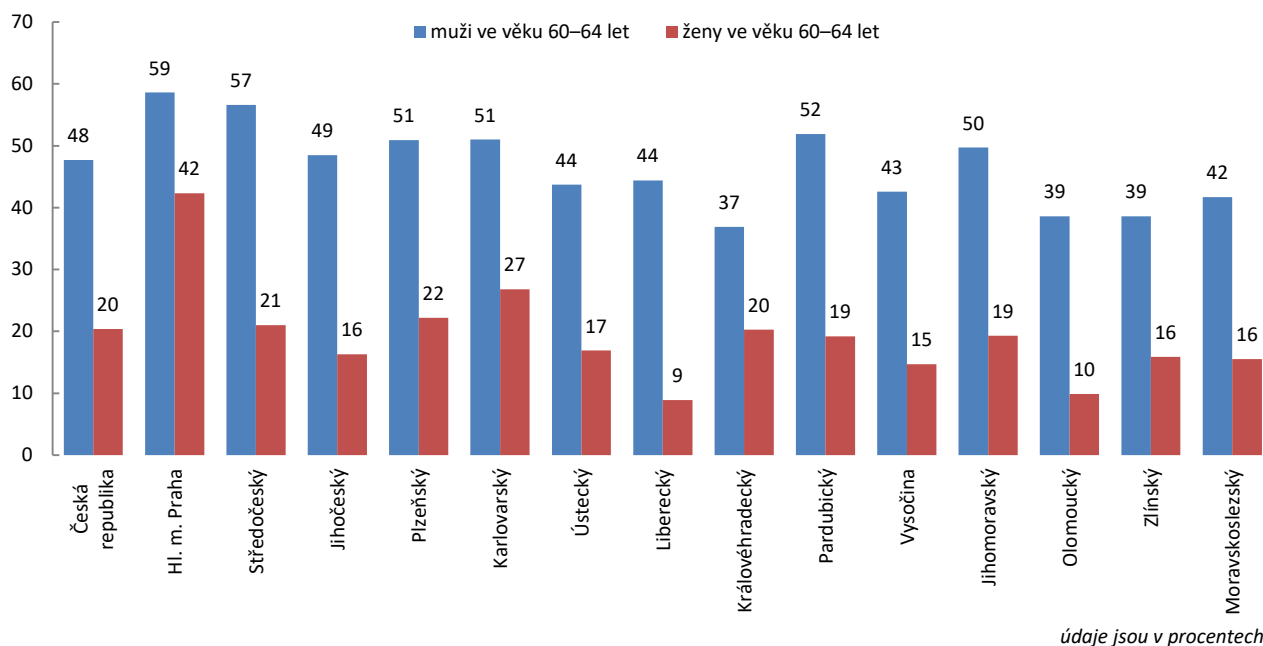
údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014), *Senioři v krajích*. Data z roku 2013.

Pozn.: Zaměstnanými v NH (národním hospodářství) rozumíme jak zaměstnance tak podnikající. Podnikající zahrnují osoby zaměstnané na vlastní účet, zaměstnavatele a pomáhající rodinné příslušníky. Členové produkčních družstev jsou potom zahrnuti mezi zaměstnance.

Zpracování: INESAN

Graf 21: Míra ekonomické aktivity u osob ve věku 60 až 64 let

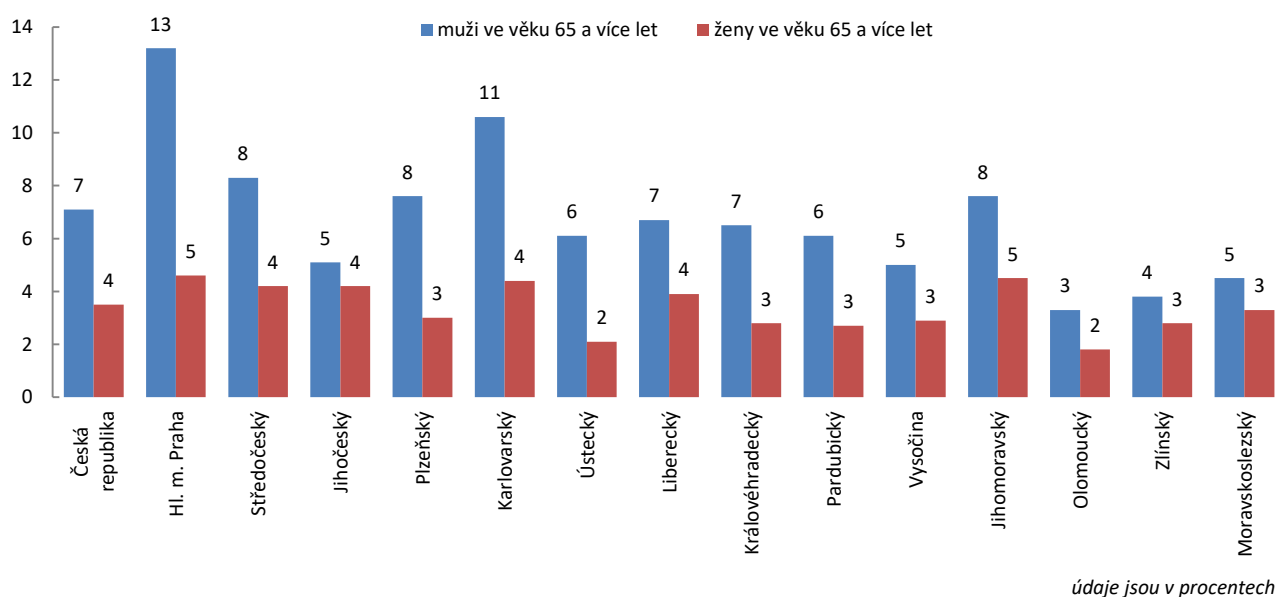

Zdroj: ČSÚ (2015), *Senioři v krajích*

Pozn.: Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu ekonomicky aktivních obyvatel (tj. zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob daného věku.

Zpracování: INESAN

Graf 22: Míra ekonomické aktivity u osob ve věku 65+

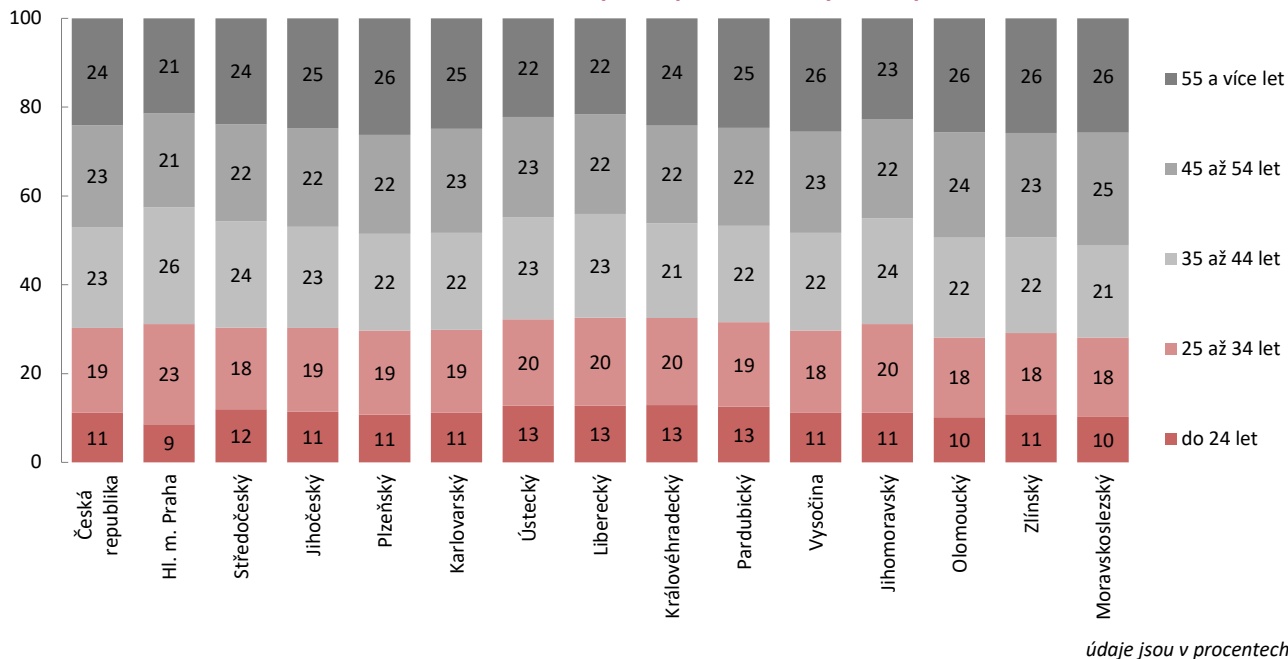

Zdroj: ČSÚ (2015), *Senioři v krajích*

Pozn.: Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu ekonomicky aktivních obyvatel (tj. zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob daného věku.

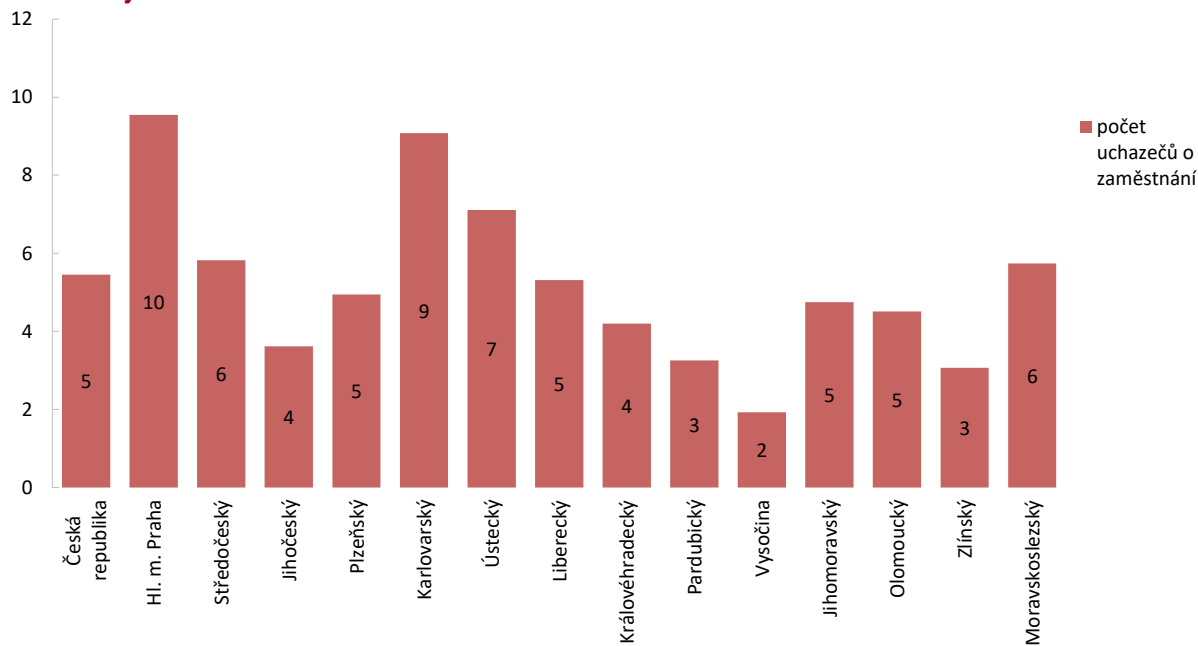
Zpracování: INESAN

Graf 23: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle věkových skupin

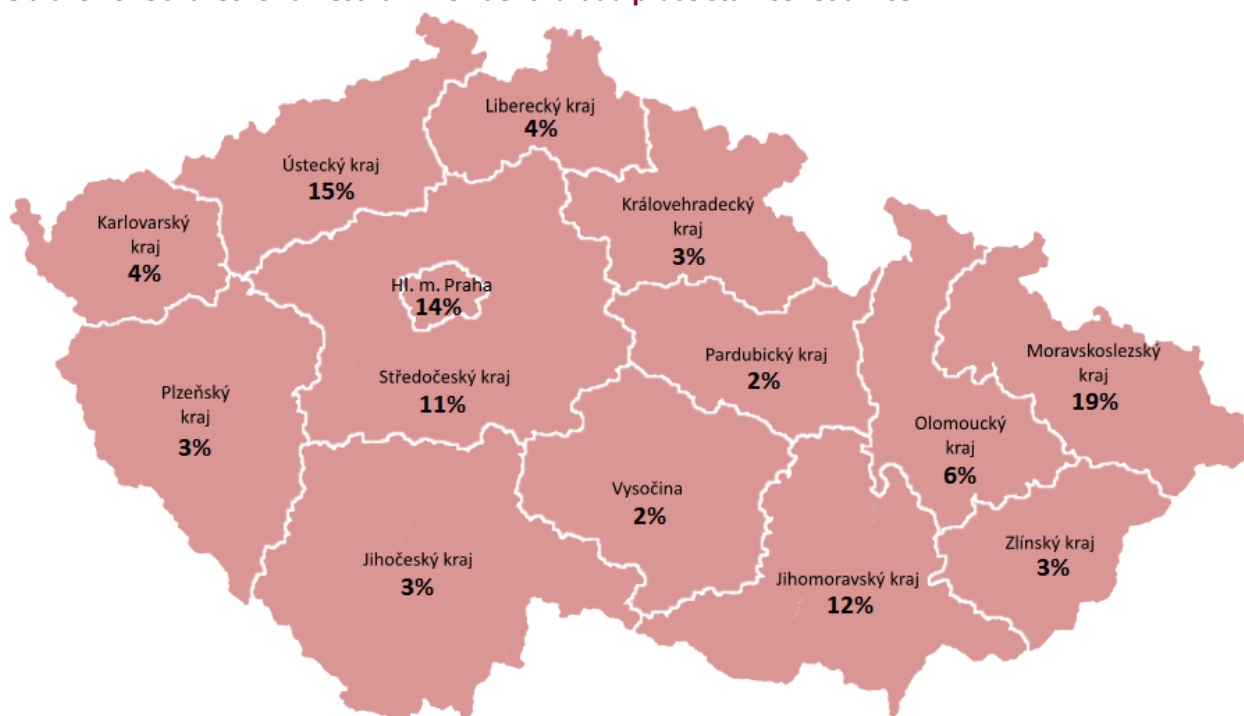
Zdroj: ČSÚ (2018), Statistická ročenka Hl. m. Prahy
Zpracování: INESAN

Graf 24: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 65 let a více na 1000 uchazečů o zaměstnání v kraji

Zdroj: ČSÚ (2018), Statistická ročenka Hl. m. Prahy
Zpracování: INESAN

Obrázek 6: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce staří 65 let a více

Zdroj: ČSÚ (2018), Statistická ročenka Hl. m. Prahy

Pozn.: $\Sigma=100\%$, tzn., jedná se o podíl uchazečů z jednotlivých krajů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání staří 65 let a více.

Zpracování: INESAN

3. DOMÁCNOST A BYDLENÍ SENIORŮ

Z hlediska příjmů domácností je největší podíl nejbohatších domácností v Hlavním městě Praze, kde se 39 % domácností nachází v nejvyšší příjmové kategorii. Oproti tomu v Moravskoslezském kraji 30 % domácností spadá do nejnižší příjmové kategorie. Výdaje na bydlení domácností celkem měsíčně činily v roce 2014 podle šetření SILC 2014 v průměru 5 602 Kč (z čistých příjmů domácností to představovalo 18,3 %). Jednotlivci mladší 65 let v průměru vydávají za bydlení 5 109 Kč (27,1 %). Jednotlivci 65 a starší vydávají za bydlení 4 151 Kč (31,3 %). Dvojice bez dětí, kde jsou oba mladší 65 let, vydává za bydlení 5 872 Kč (17,5 %). Dvojice bez dětí, když alespoň jeden je 65 a starší, vydává za bydlení 5 214 Kč (20,2 %). Ostatní domácnosti bez dětí vydávají 6 177 Kč (13,5 %).

Odhad podílu nákladů na bydlení z čistých peněžních příjmů v roce 2014 pro domácnosti s pracujícími členy činil 16 %, zatímco obdobný podíl pro domácnosti bez pracujících členů činil 28,1 %. Z údajů je zřejmé, že největší zátěž nákladů na bydlení mohou pociťovat domácnosti jednotlivců, zejména seniorů, a neúplné domácnosti s jedním rodičem a závislými dětmi.

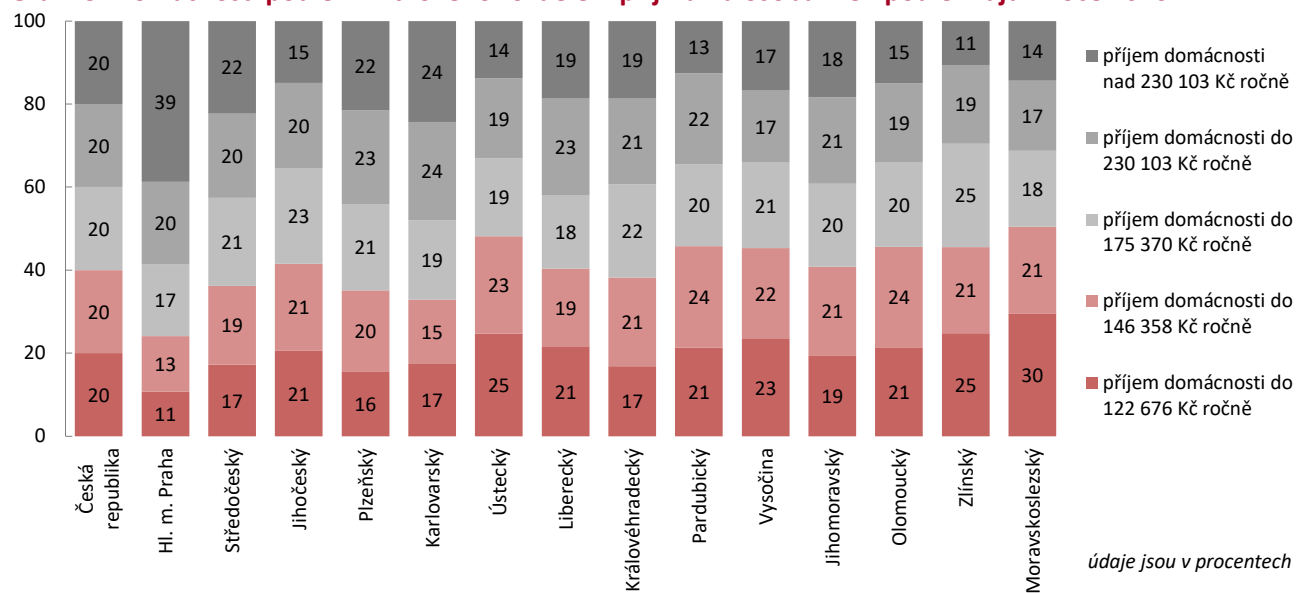
V Hlavním městě Praze je také oproti ostatním krajům větší podíl mladších domácností; 21 % domácností má v čele osobu mladší 34 let. U Zlínského kraje je to pouze 8 %. Naopak nejvyšší podíl domácností v čele se seniorem je v Olomouckém a Královéhradeckém kraji, domácnosti v čele se seniorem tam tvoří více než třetinu domácností.

Další údaje z této kapitoly vycházejí z výsledků Sčítání lidu, domu a bytů. V Libereckém a Ústeckém kraji je největší podíl samostatně žijících seniorů. Postavení mužů a žen v domácnostech se liší, což je dáno především tím, že ženy se průměrně dožívají vyššího věku. Ženy oproti mužům ve větší míře žijí samy v bytě, průměrně tak žije 40 % žen a pouze 19 % mužů ve věku 65+.

Průměrná obytná plocha bytů je nejmenší u domácností seniorů v Hlavním městě Praze (54 m²), největší pak ve Středočeském kraji (62 m²).

Největší podíl domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu úplných rodin je v Hlavním městě Praze (23 %), nejmenší pak ve Středočeském a Ústeckém kraji (19 %). Co se týká podílu domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu neúplných rodin, nejvyšší je ve Zlínském kraji (22 %), nejnižší pak v Ústeckém kraji (11 %). Na Vysočině a ve Zlínském kraji je pak oproti ostatním krajům největší podíl seniorů žijících samostatně (41 %) na počtu domácností jednotlivců.

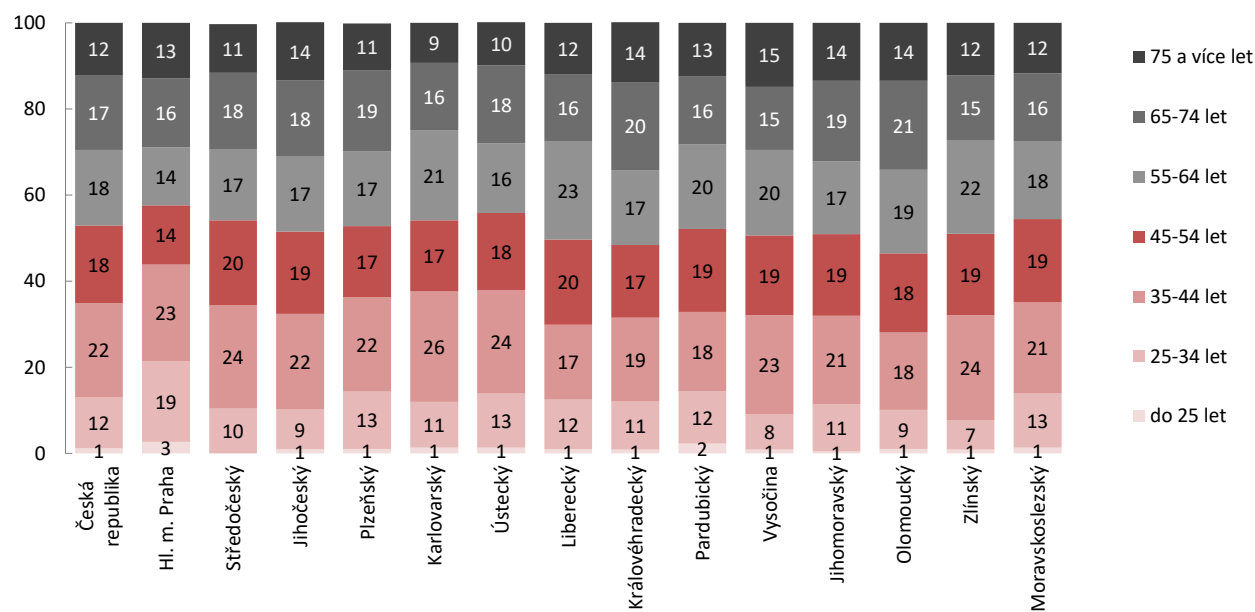
Graf 25: Domácnosti podle kvintilového rozdělení příjmů na osobu v ČR podle krajů v roce 2016

Zdroj dat: EU SILC (2014). Výběrové šetření EU-SILC (Životní podmínky 2017)

Zpracování: INESAN

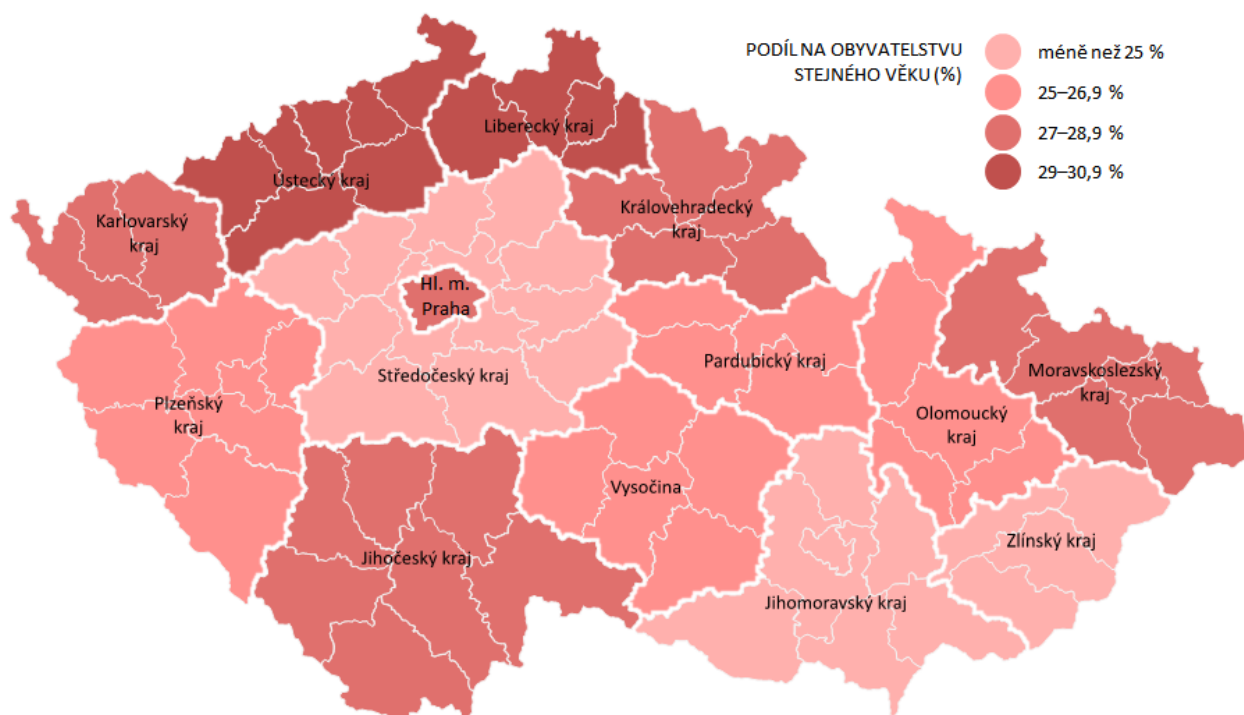
Graf 26: Věk osoby v čele domácnosti

Zdroj: ČSÚ (2017) Příjmy a životní podmínky domácností – 2017

Zpracování: INESAN

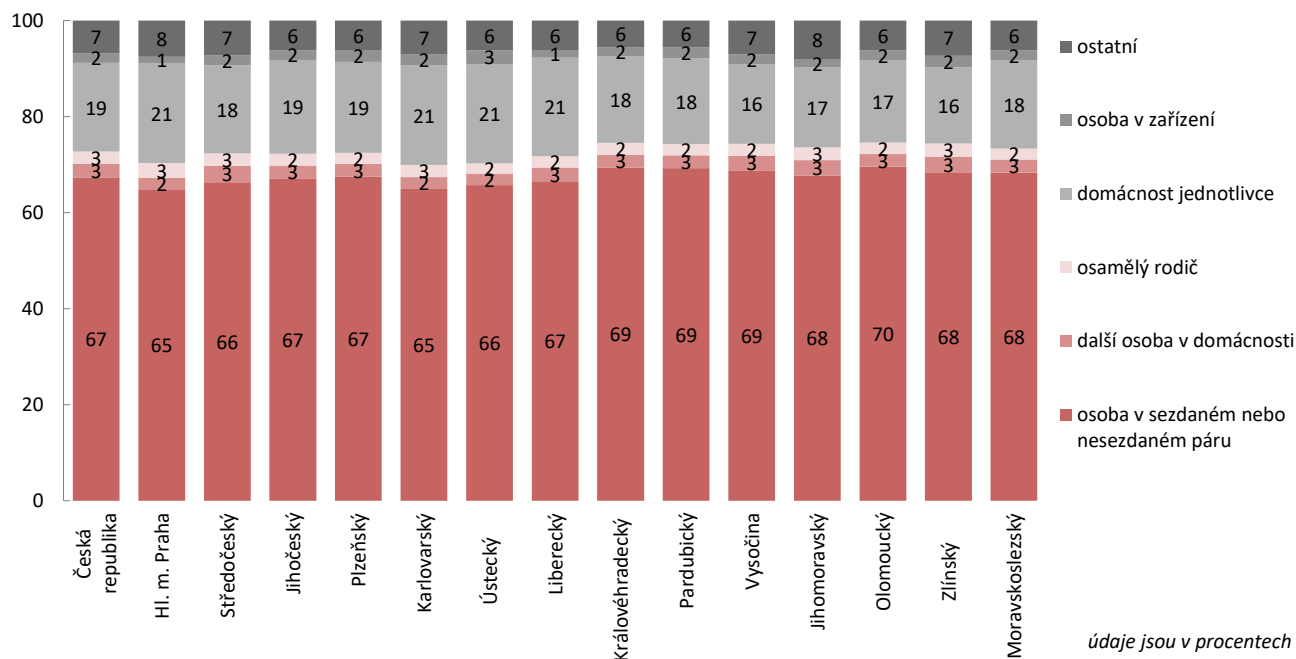
Obrázek 7: Osoby ve věku 65+ žijící samostatně v bytě

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

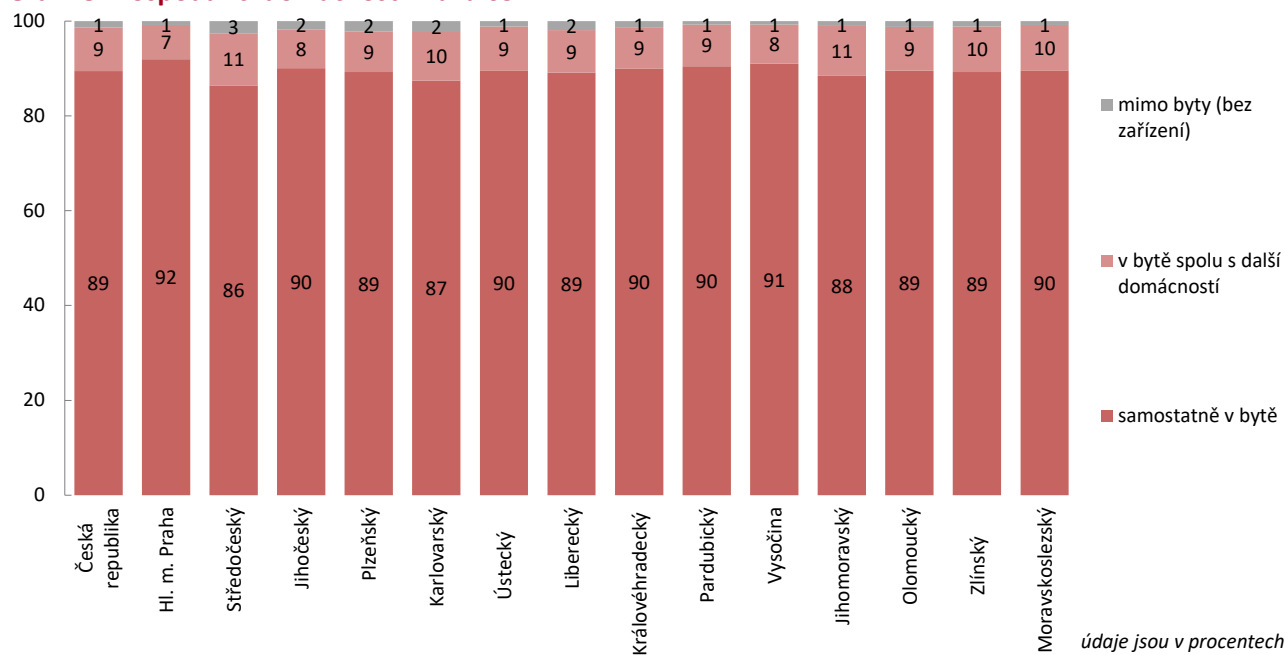
Graf 27: Postavení mužů ve věku 65+ v domácnosti

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

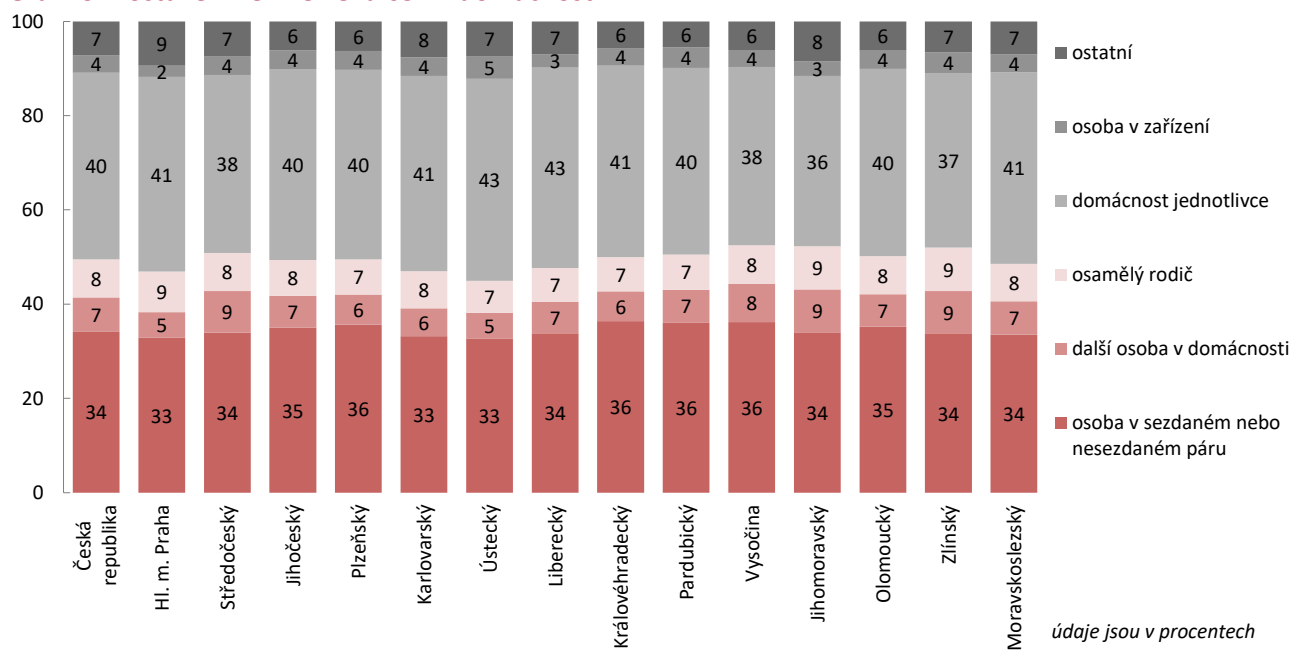
Graf 28: Hospodařící domácnosti mužů 65+

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

Graf 29: Postavení žen ve věku 65+ v domácnosti

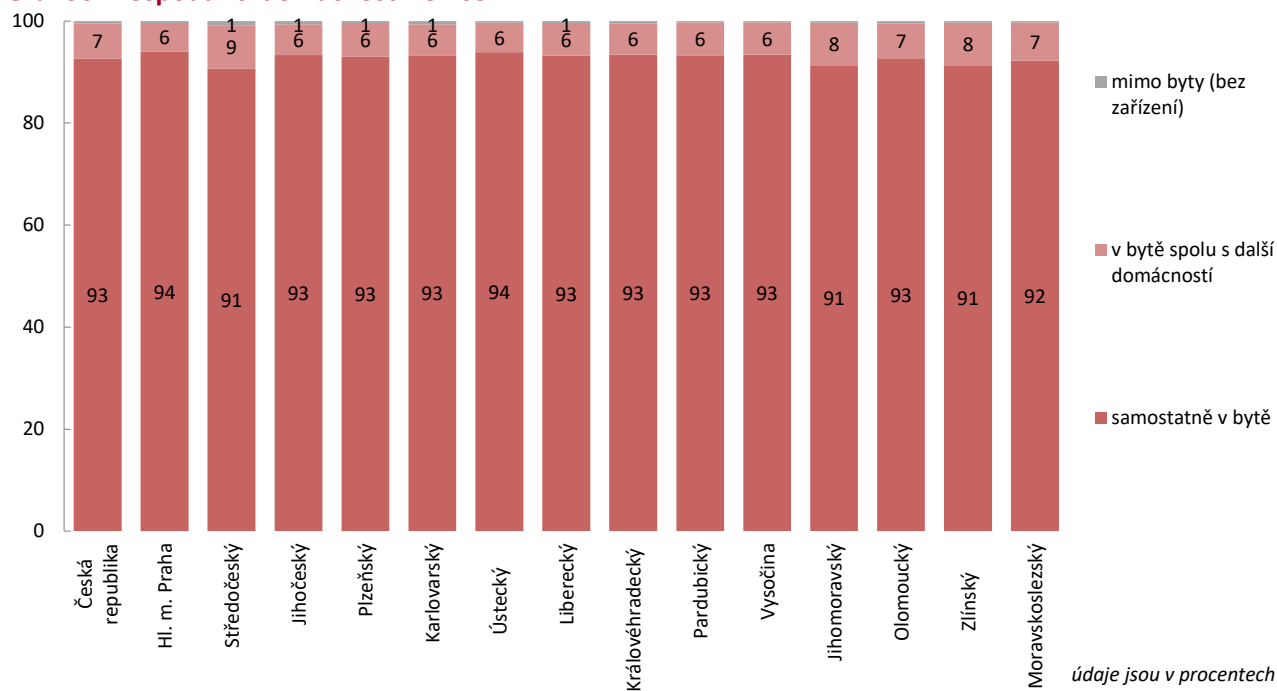

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

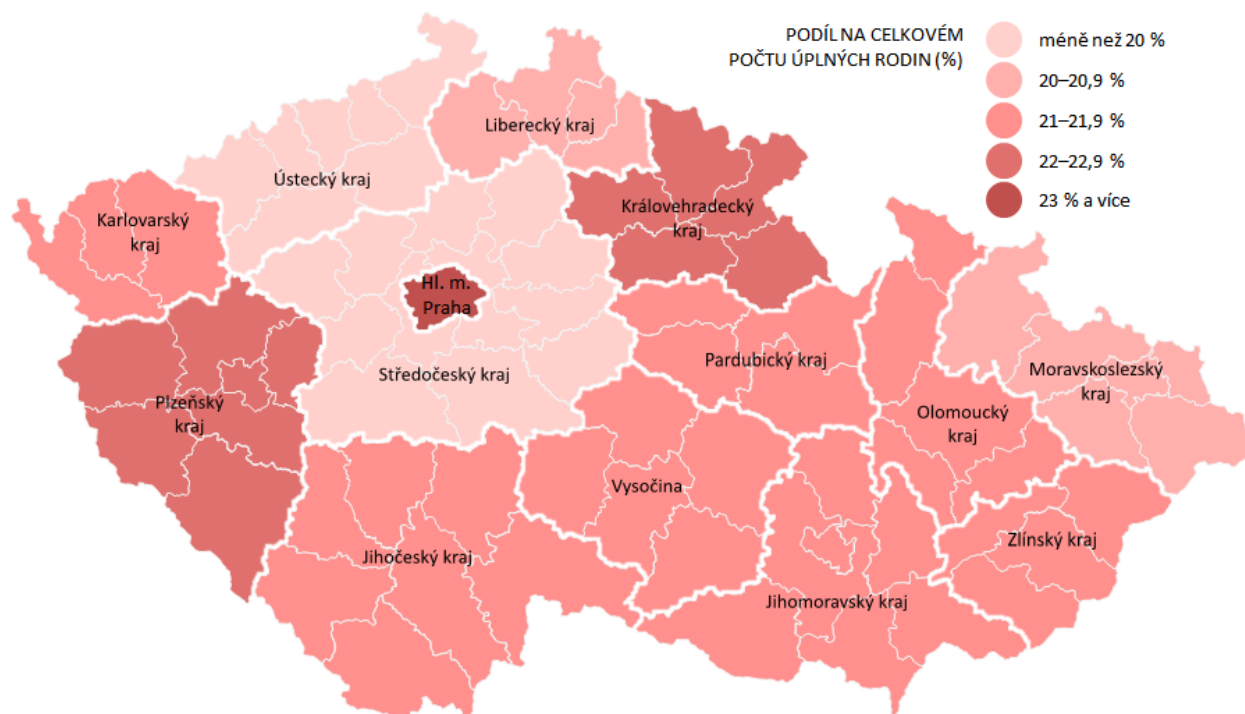
Graf 30: Hospodařící domácnosti žen 65+

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

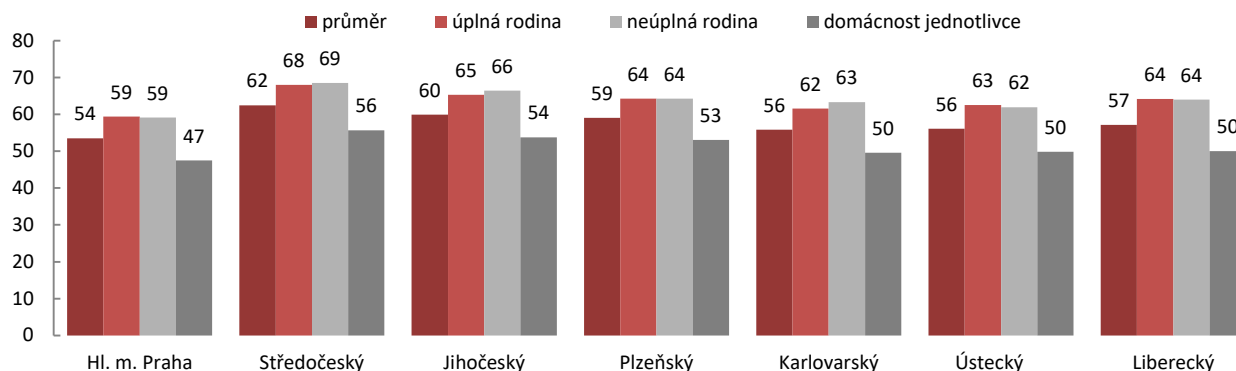
Obrázek 8: Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65+ podle krajů

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

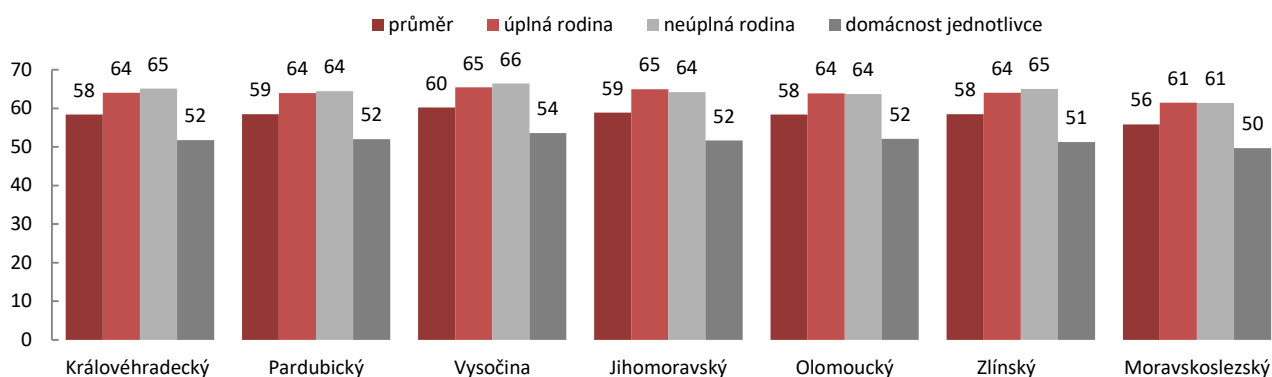
Graf 31: Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65+ v m² (1)

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

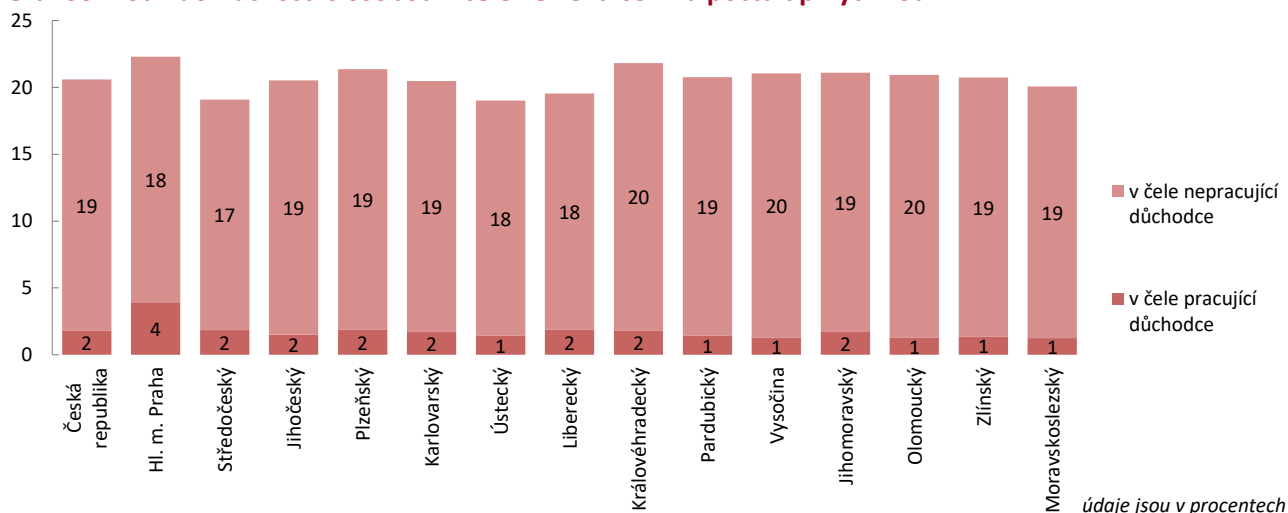
Graf 32: Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65+ v m² (2)

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

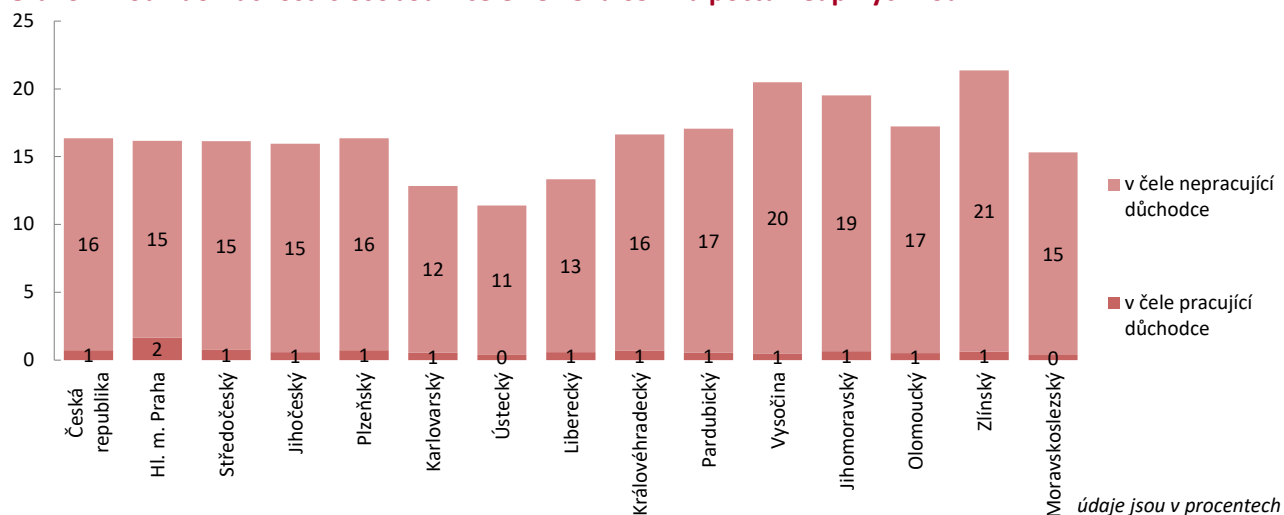
Graf 33: Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu úplných rodin

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

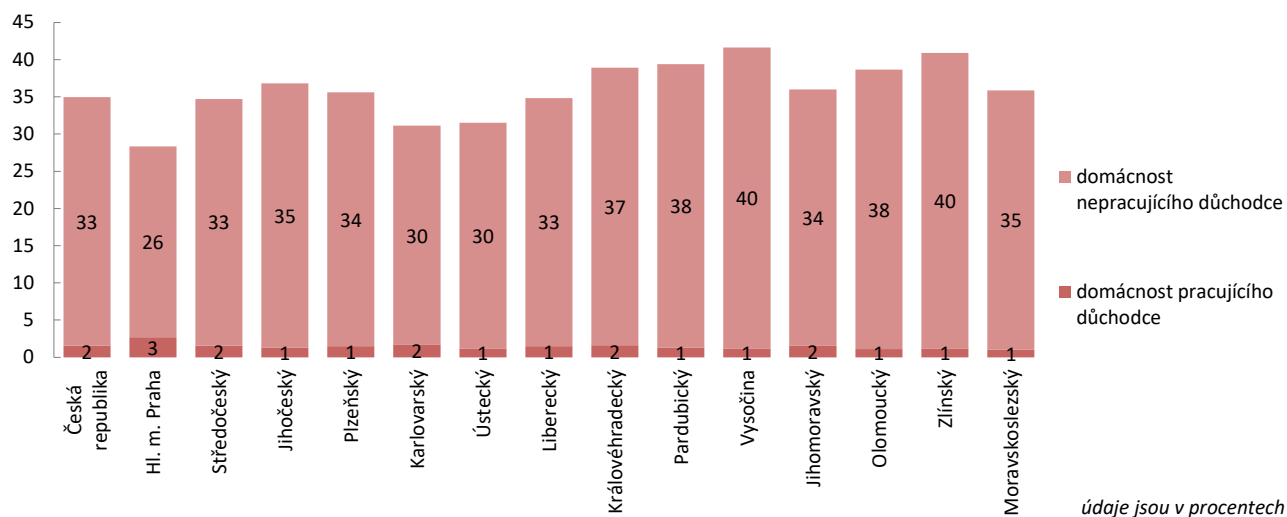
Graf 34: Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65+ na počtu neúplných rodin

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

Graf 35: Podíl domácností s osobou ve věku 65+ na počtu domácností jednotlivců

Zdroj dat: ČSÚ (2011). SLDB

Zpracování: INESAN

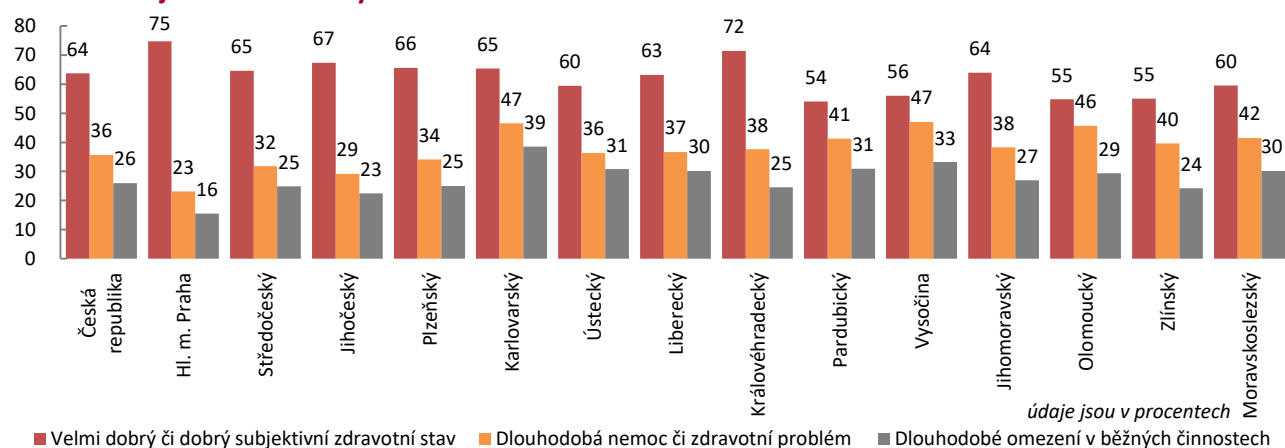
4. ZDRAVOTNÍ PÉČE

Co se týká zdravotního stavu celkové populace, muži svůj zdravotní stav vnímají mírně lépe než ženy. V největší míře pozitivně hodnotili svůj zdravotní stav muži z Hlavního města Prahy a z Královéhradeckého kraje, ženy v Karlovarském a Jihočeském kraji a také v Hlavním městě Praze. Z hlediska zdravého životního stylu se u mužů ve všech zkoumaných oblastech vyskytovaly ve větší míře problematické faktory než u žen.

Z hlediska zdravotní péče mezi kraji vyniká Hlavní město Praha, které má oproti ostatním krajům největší počet lékařů i lůžek na 1000 obyvatel, oproti tomu Středočeský kraj má nejméně lůžek i lékařů na 1000 obyvatel. Z hlediska hospicové péče je nejvíce zařízení ve Středočeském a Jihomoravském kraji. Největší počet hospitalizovaných seniorů na 1000 obyvatel ve věku 65+ je v Ústeckém kraji, nejméně pak v Hlavním městě Praze.

4.1 ZDRAVOTNÍ STAV

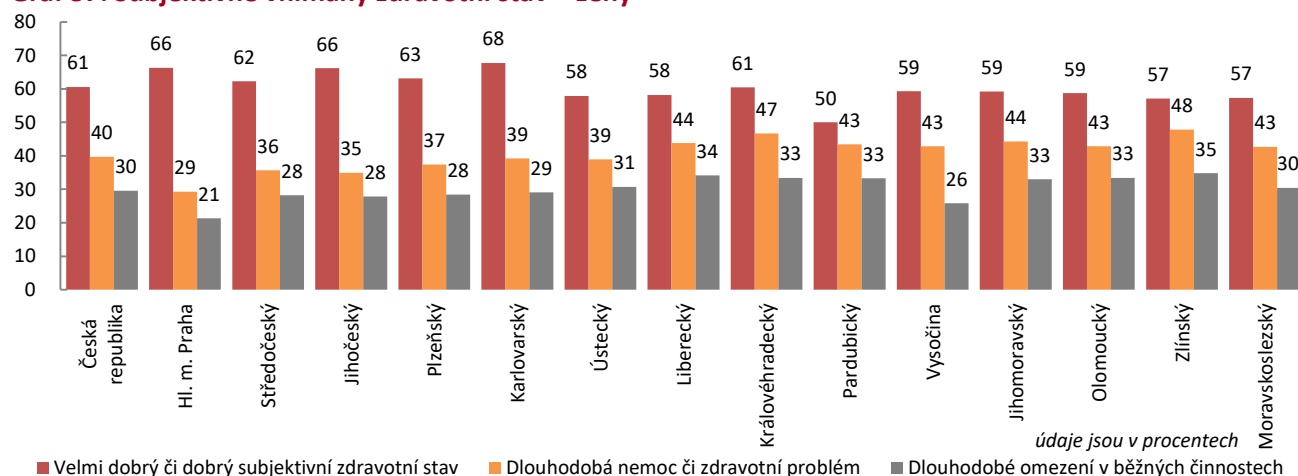
Graf 36: Subjektivně vnímaný zdravotní stav – muži

Zdroj: SILC 2017 Zpracováno: INESAN

Pozn.: Dlouhodobou nemocí nebo zdravotním problémem je chápána nemoc či omezení, které trvá nebo se předpokládá, že bude trvat alespoň šest měsíců. Dlouhodobé omezení v běžných činnostech reprezentuje podíl osob, které uvedly, že byly ze zdravotních důvodů po dobu předchozích nejméně šesti měsíců omezeny v obvyklých činnostech.

Graf 37: Subjektivně vnímaný zdravotní stav – ženy

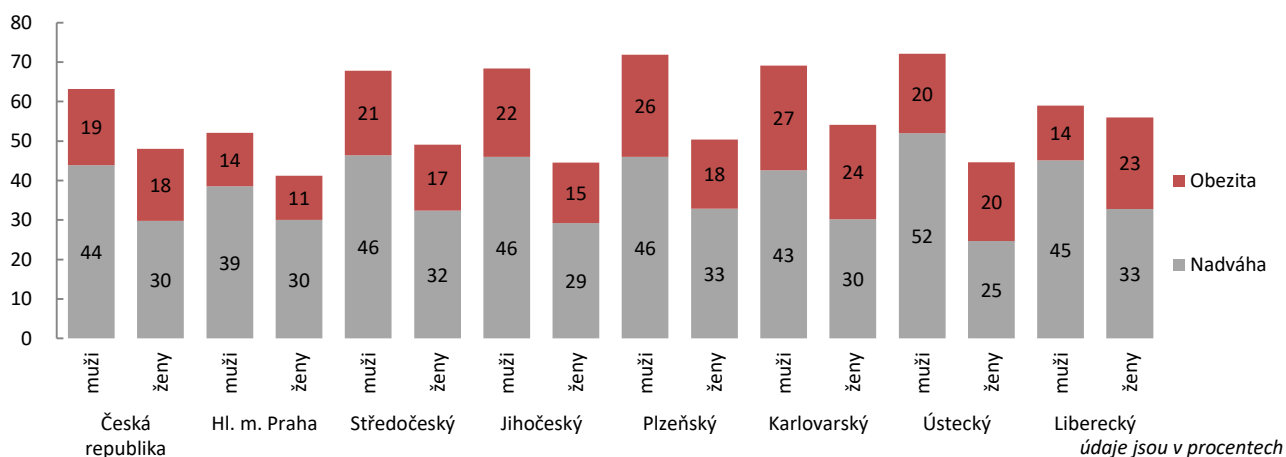

Zdroj: SILC 2017 Zpracováno: INESAN

Pozn.: Dlouhodobou nemocí nebo zdravotním problémem je chápána nemoc či omezení, které trvá nebo se předpokládá, že bude trvat alespoň šest měsíců. Dlouhodobé omezení v běžných činnostech reprezentuje podíl osob, které uvedly, že byly ze zdravotních důvodů po dobu předchozích nejméně šesti měsíců omezeny v obvyklých činnostech.

4.1.1 ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

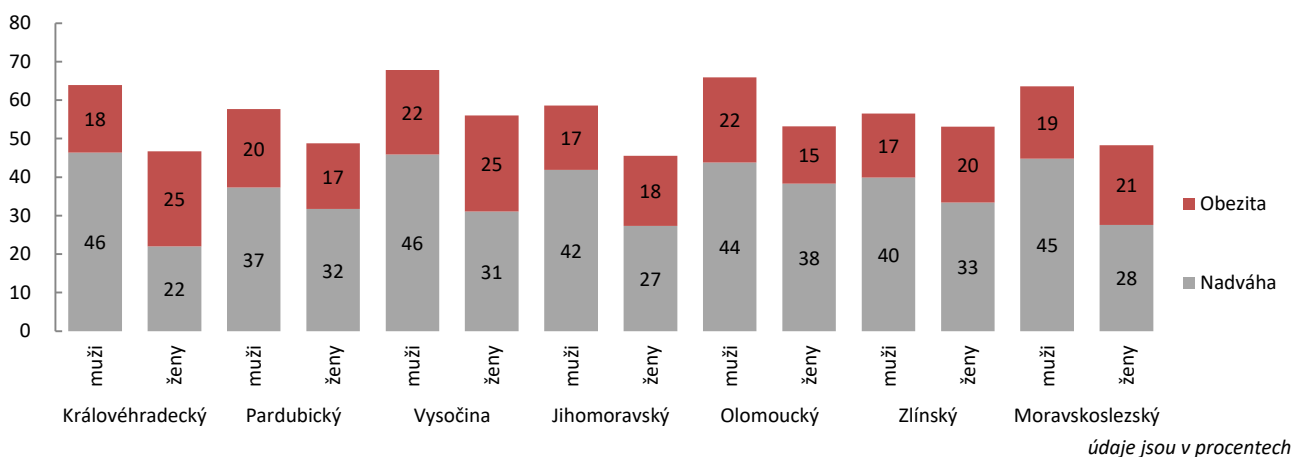
Graf 38: Podíl obyvatel obézních nebo s nadváhou podle pohlaví a krajů (1)

Zdroj: ÚZIS (EHIS) 2014

Zpracováno: INESAN

Graf 39: Podíl obyvatel obézních nebo s nadváhou podle pohlaví a krajů (2)

Zdroj: ÚZIS (2016) EHIS - 2014

Zpracováno: INESAN

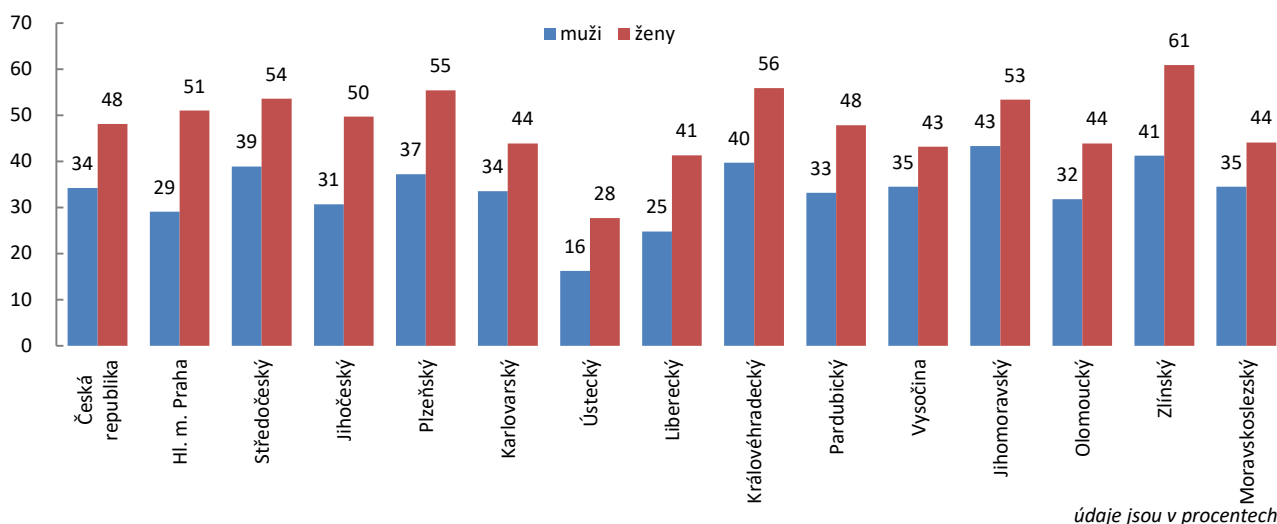
Graf 40: Denní konzumace ovoce podle pohlaví a krajů

Zdroj: ÚZIS (2016) EHIS - 2014

Zpracováno: INESAN

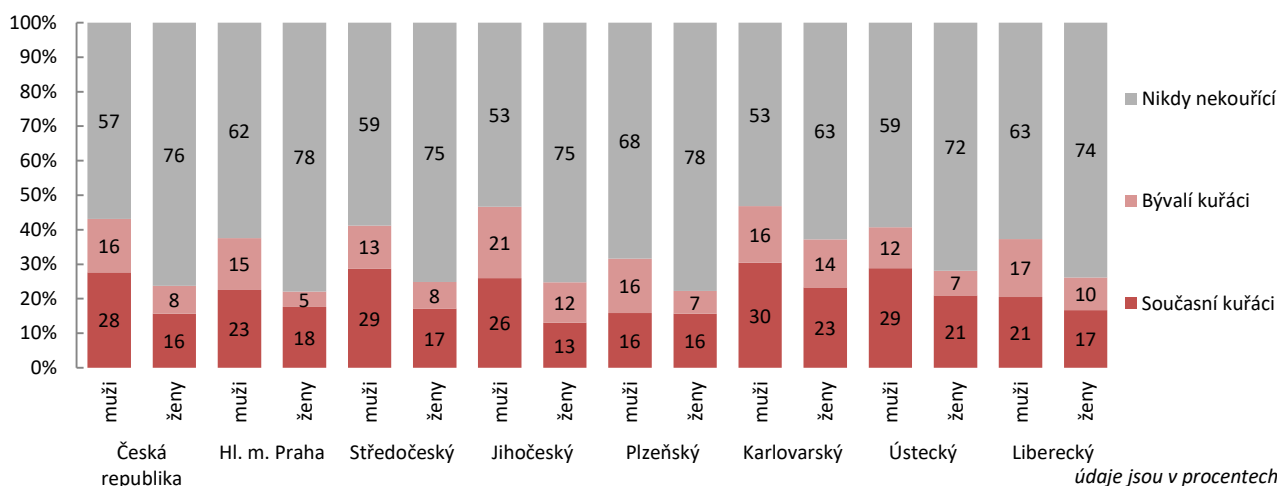
Graf 41: Denní konzumace zeleniny podle pohlaví a krajů

Zdroj: ÚZIS (2016) EHIS - 2014

Zpracováno: INESAN

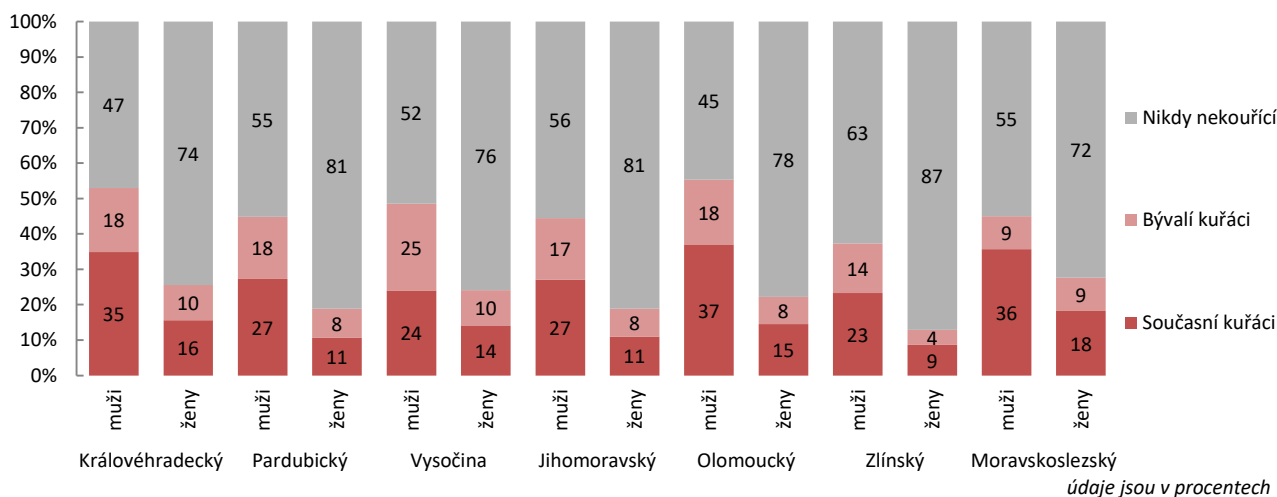
Graf 42: Podíl kuřáků podle pohlaví a krajů (1)

Zdroj: ÚZIS (2016) EHIS - 2014

Zpracováno: INESAN

Graf 43: Podíl kuřáků podle pohlaví a krajů (2)

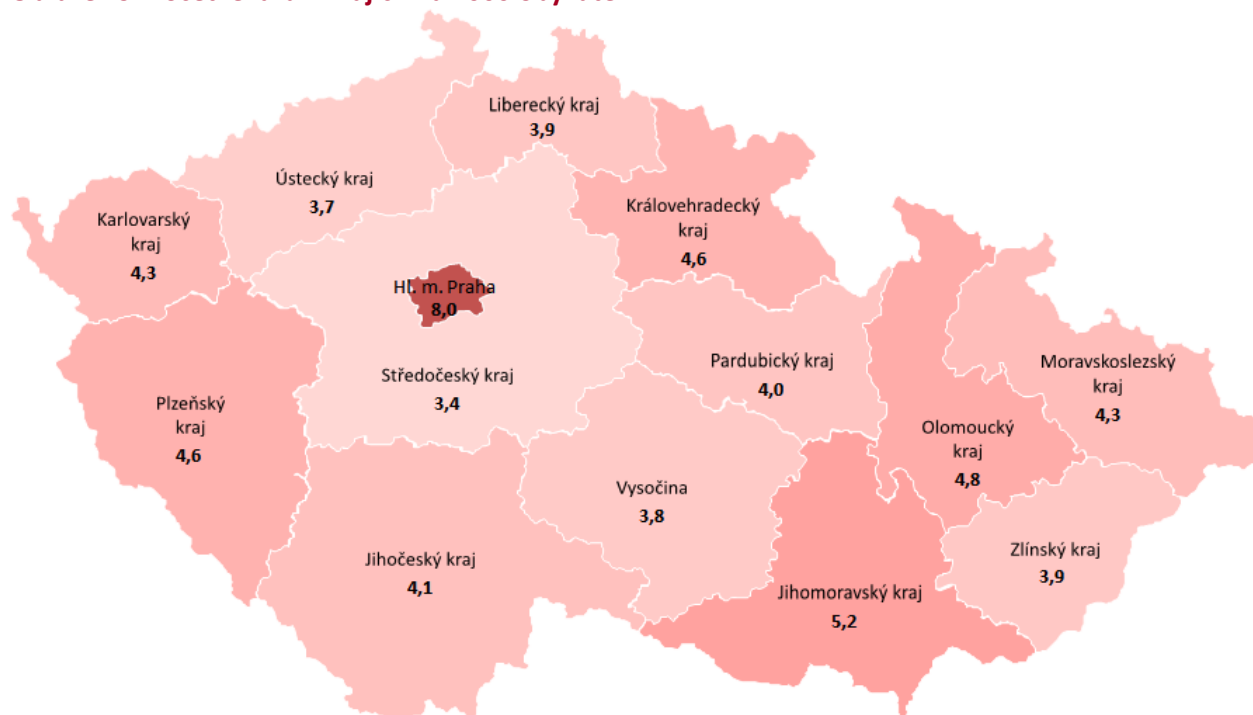

Zdroj: ÚZIS (2016) EHIS - 2014

Zpracováno: INESAN

4.2 ZDRAVOTNÍ PÉČE

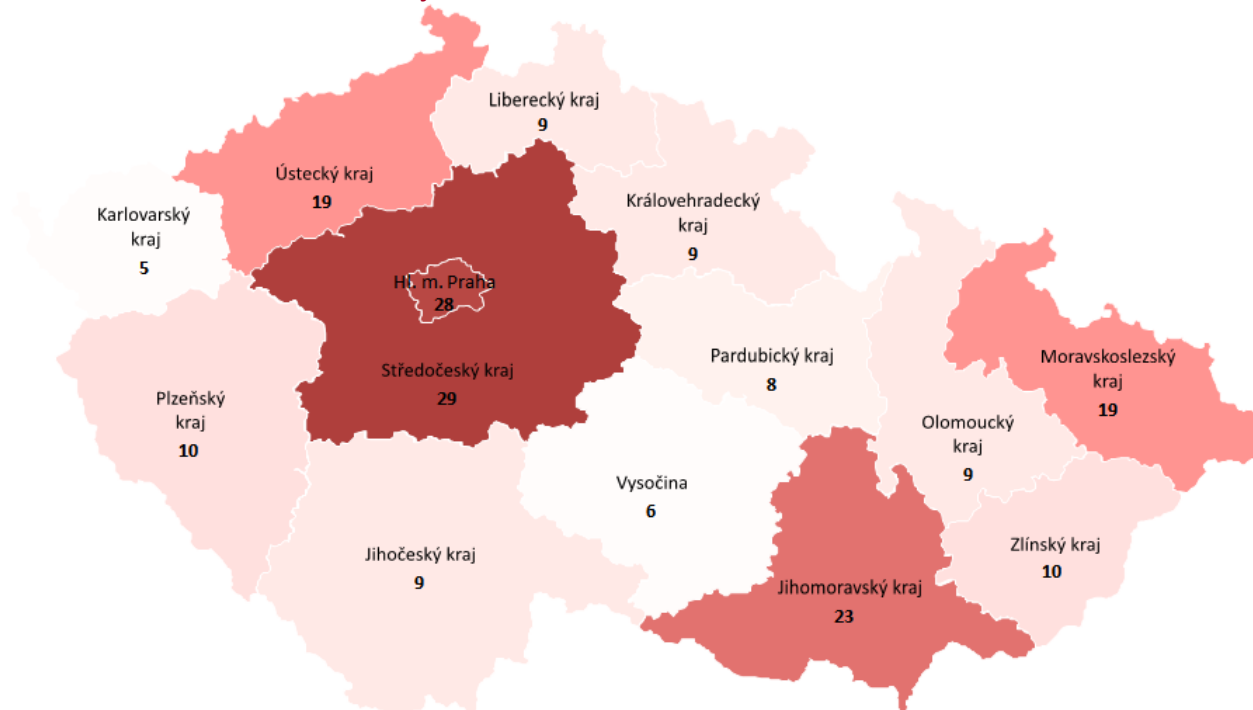
Obrázek 9: Počet lékařů v krajích na 1000 obyvatel

Zdroj: ČSÚ (2017), Statistická ročenka Královehradeckého kraje

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet lékařů

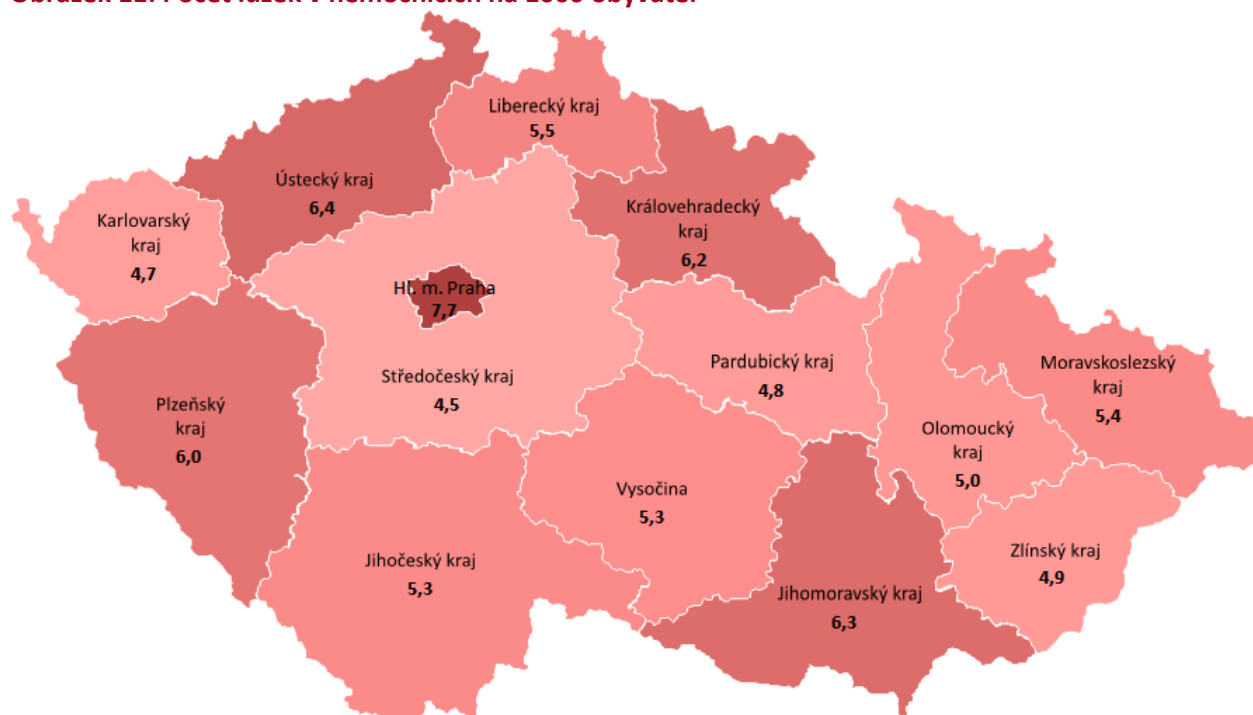
Obrázek 10: Počet nemocnic v krajích

Zdroj: ČSÚ (2017), Statistická ročenka Královehradeckého kraje

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet nemocnic

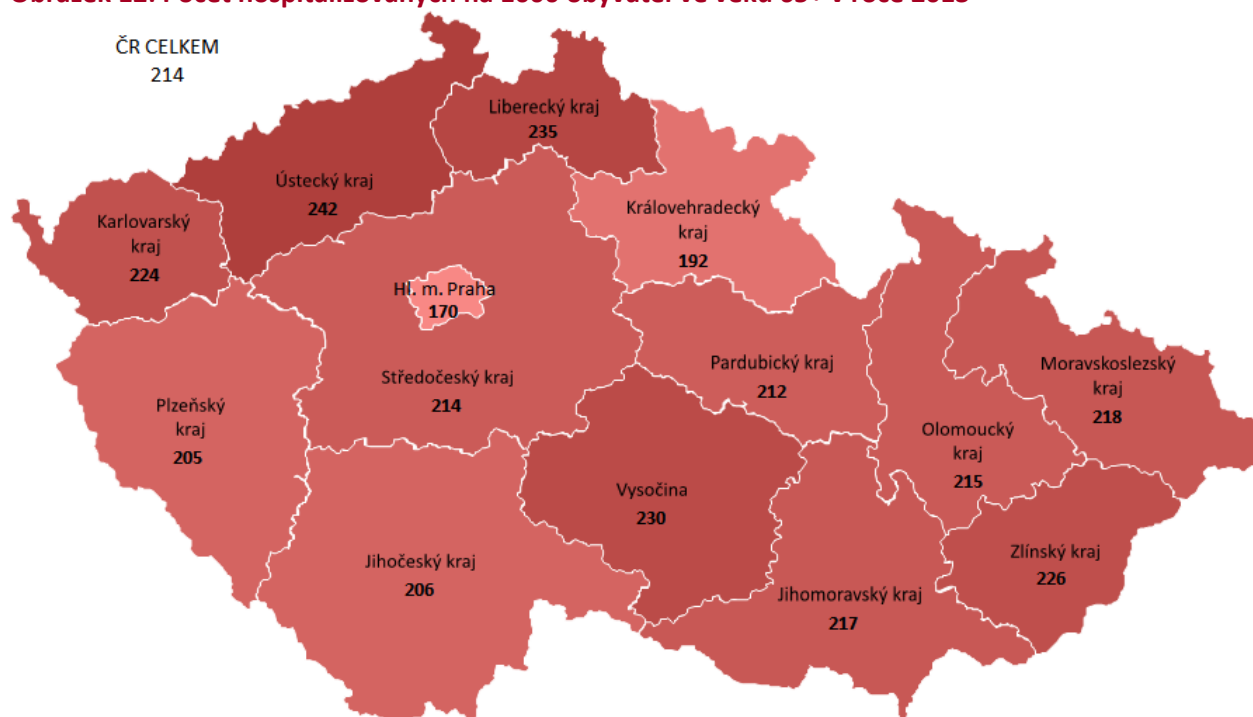
Obrázek 11: Počet lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel

Zdroj: ČSÚ (2018), Statistická ročenka Královehradeckého kraje

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet lůžek

Obrázek 12: Počet hospitalizovaných na 1000 obyvatel ve věku 65+ v roce 2013

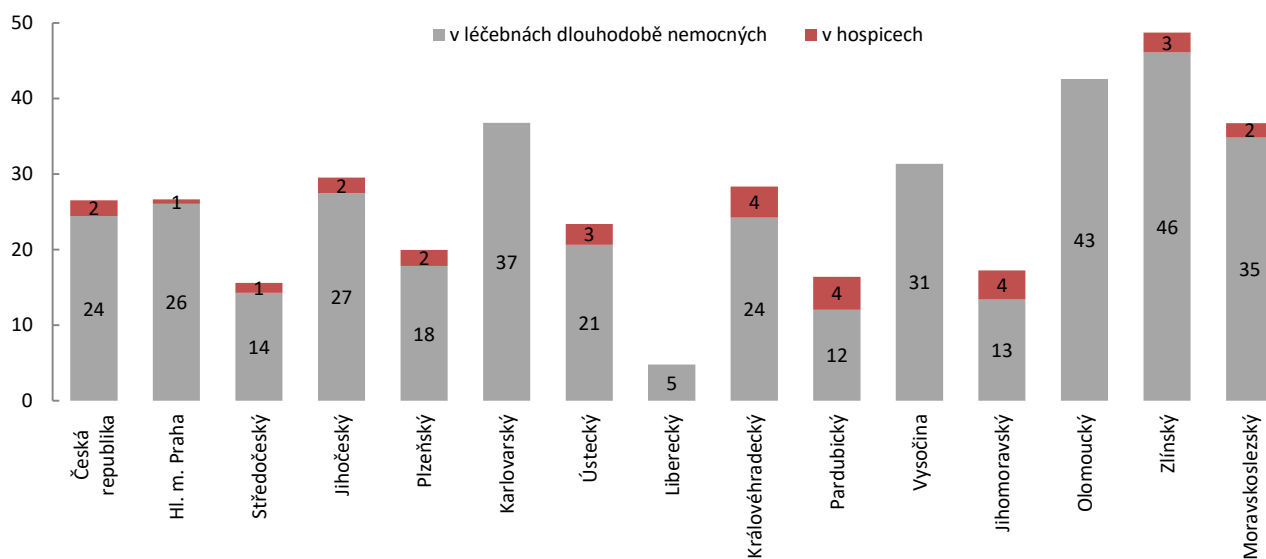
Zdroj: ČSÚ (2014), Senioři v krajích

Zpracování: INESAN

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet hospitalizovaných

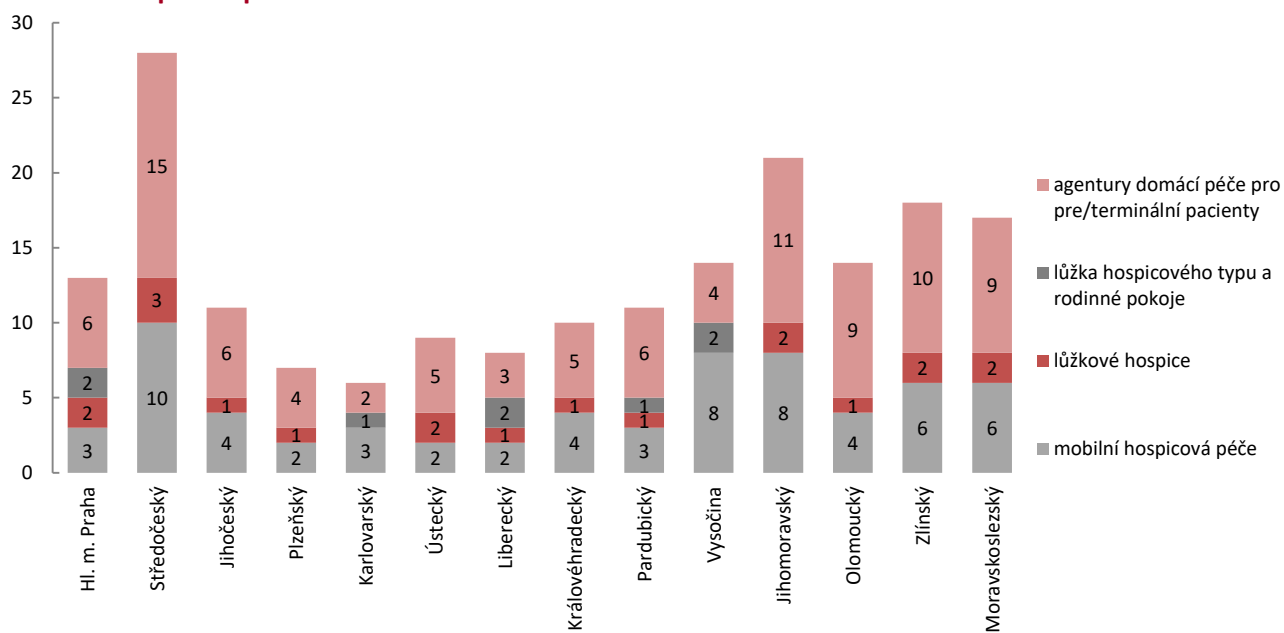

Graf 44: Hospitalizovaní na 1000 obyvatel ve věku 65+ v roce 2013 v LDN a hospicích

Zdroj: ČSÚ (2014), *Senioři v krajích*
Zpracování: INESAN

Graf 45: Hospicová péče

Zdroj: INESAN

Pozn.: Zpracováno podle adresáře *Cesty domů* (<https://www.umirani.cz/adresar-sluzeb#8/49.883/15.499>)

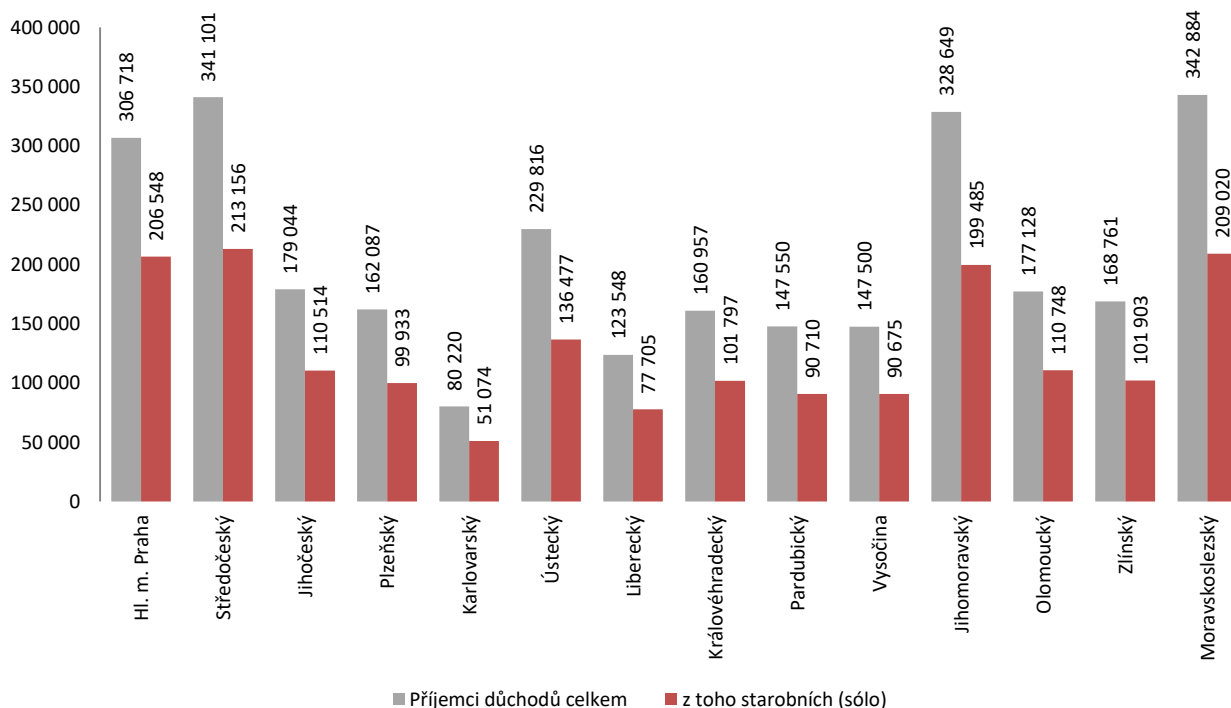
5. DŮCHODY A SOCIÁLNÍ SLUŽBY

5.1 DŮCHODY

Ve Středočeském kraji je nejvíce příjemců důchodu i nejvíce starobních důchodců (sólo). Nejméně důchodců je pak v Karlovarském kraji (oproti Středočeskému kraji méně než čtvrtina). Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je nejvyšší u mužů i u žen v Hlavním městě Praze (13 767 Kč, 11 737 Kč), u mužů je pak nejnižší v Olomouckém kraji (12 634 Kč) a u žen v kraji Moravskoslezském (10 335 Kč). Vdovské důchody jsou v průměru vyšší než důchody vdovecké. Nejvyšší vdovské důchody jsou v průměru v Moravskoslezském kraji (8 104 Kč), nejvyšší vdovecké pak v Hlavním městě Praze (6 997 Kč).

Exekuce na starobních důchodech jsou problémem především v Ústeckém kraji, kde má exekuční srážku na starobním důchodu více než 5 % starobních důchodců. Nejméně exekučních srážek je v kraji Vysočina. Průměrná výše exekuční srážky bývá vyšší u mužů než u žen, což platí ve všech krajích kromě Olomouckého. Průměrná výše srážek se pohybuje od 2 230 Kč (Ústecký kraj) do 3 064 Kč u mužů (Moravskoslezský kraj), u žen pak od 1 769 Kč (Ústecký kraj) do 2 318 Kč (Moravskoslezský kraj).

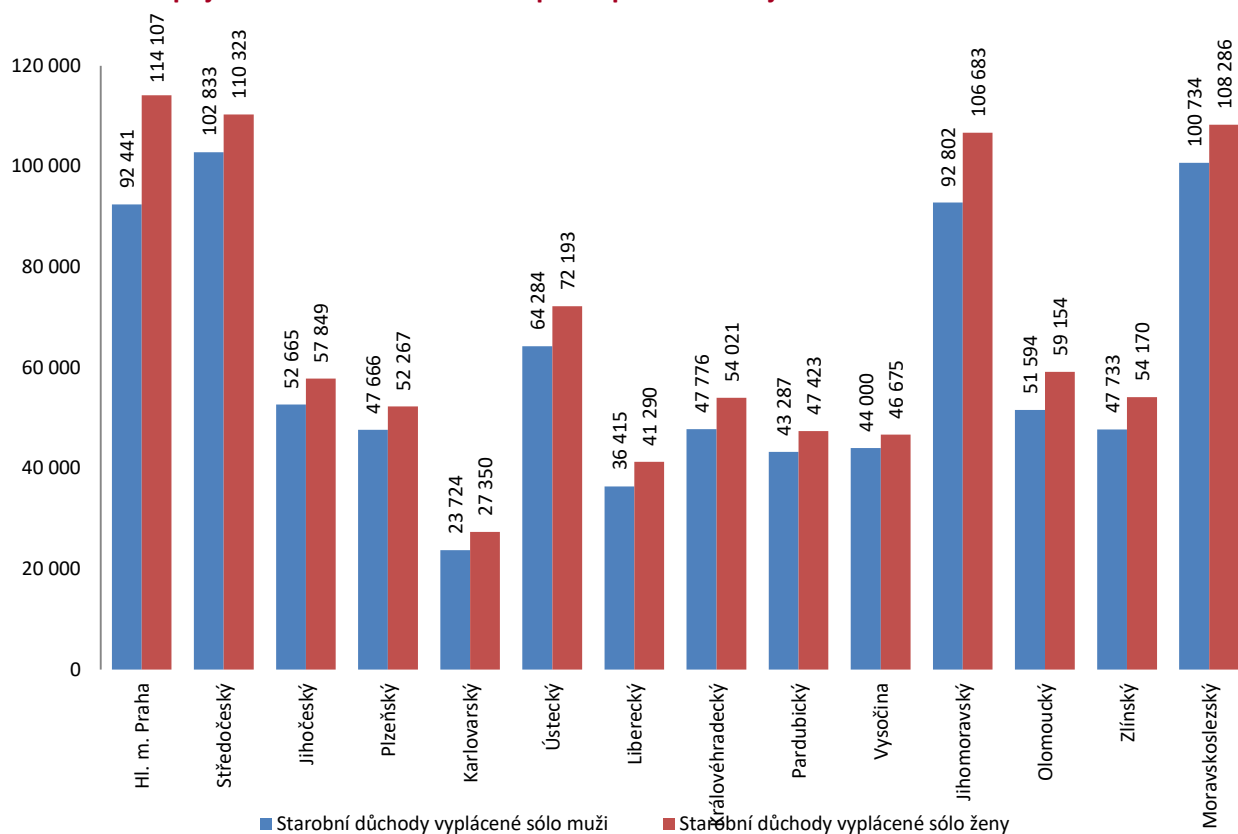
Graf 46: Počet příjemců důchodů podle krajů

Zdroj dat: ČSSZ (2018) Statistická ročenka důchodového pojištění

Zpracování: INESAN

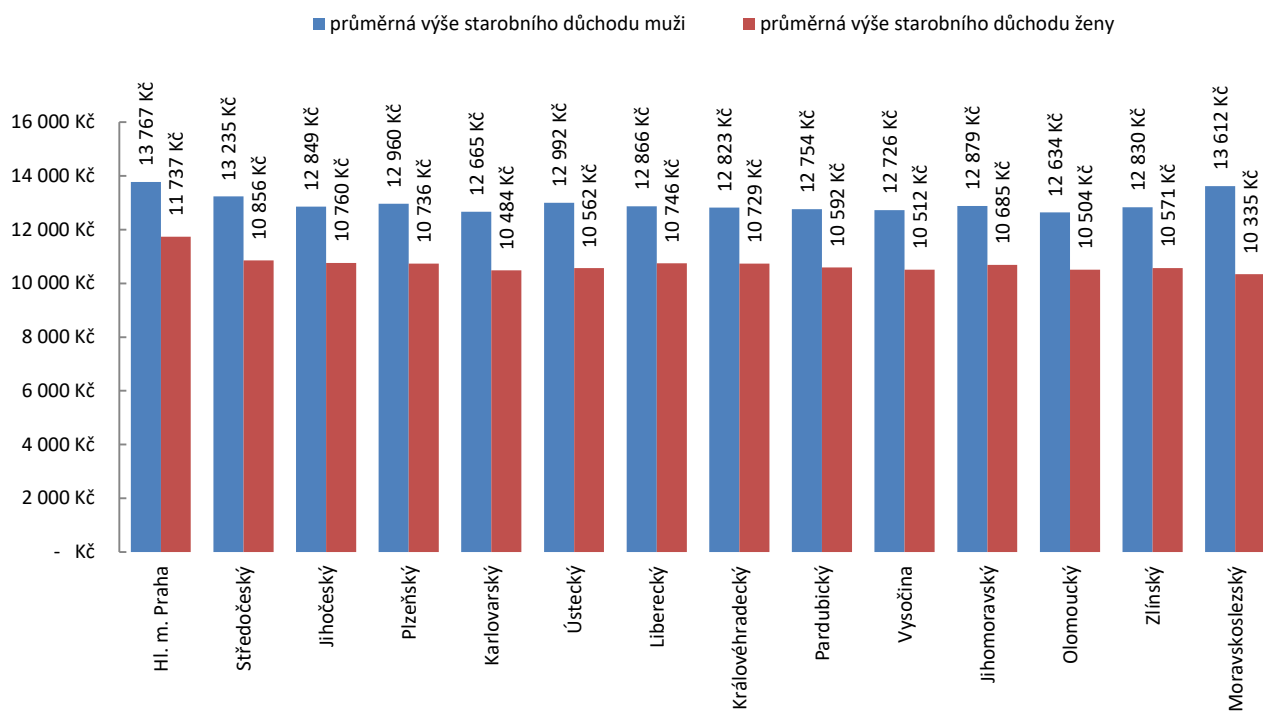
Graf 47: Počet příjemců starobních důchodů podle pohlaví a kraje

Zdroj dat: ČSSZ (2018) Statistická ročenka důchodového pojištění

Zpracování: INESAN

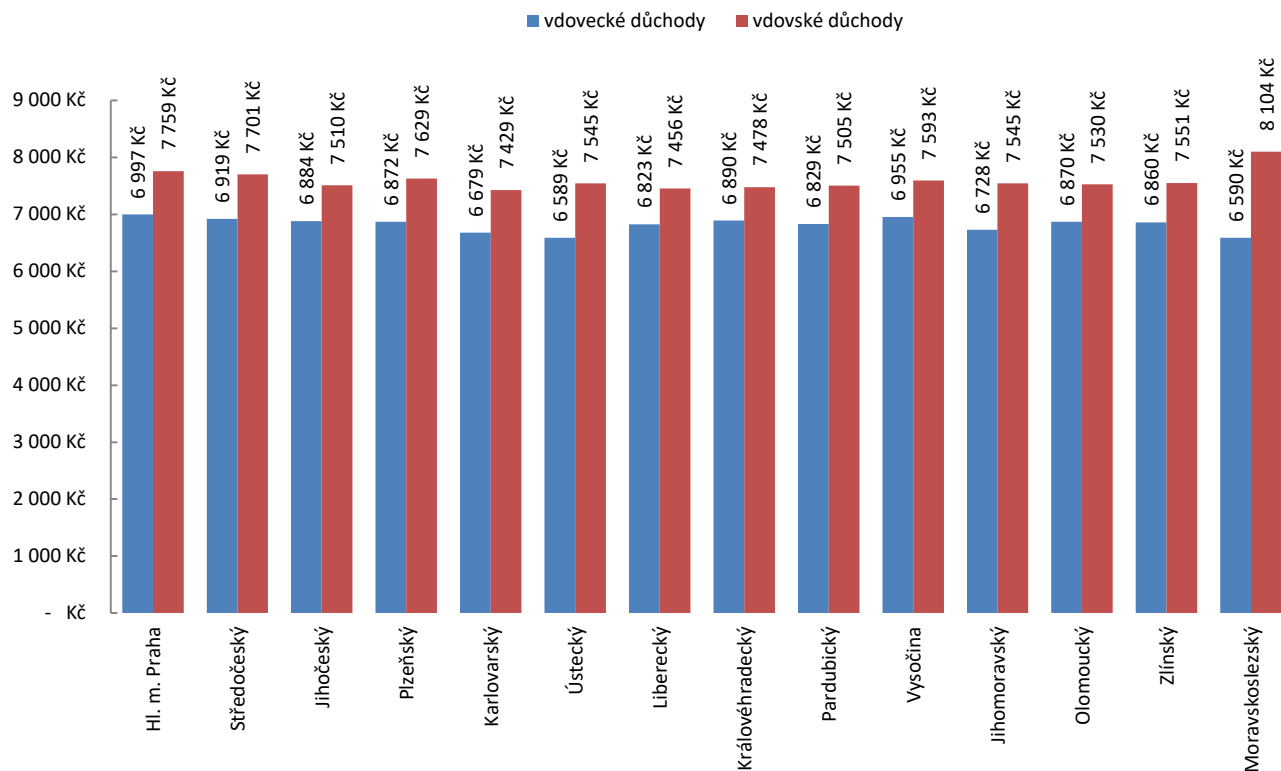
Graf 48: Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu)

Zdroj dat: ČSSZ (2018) Průměrná výše sólo důchodů v okresech a krajích ČR

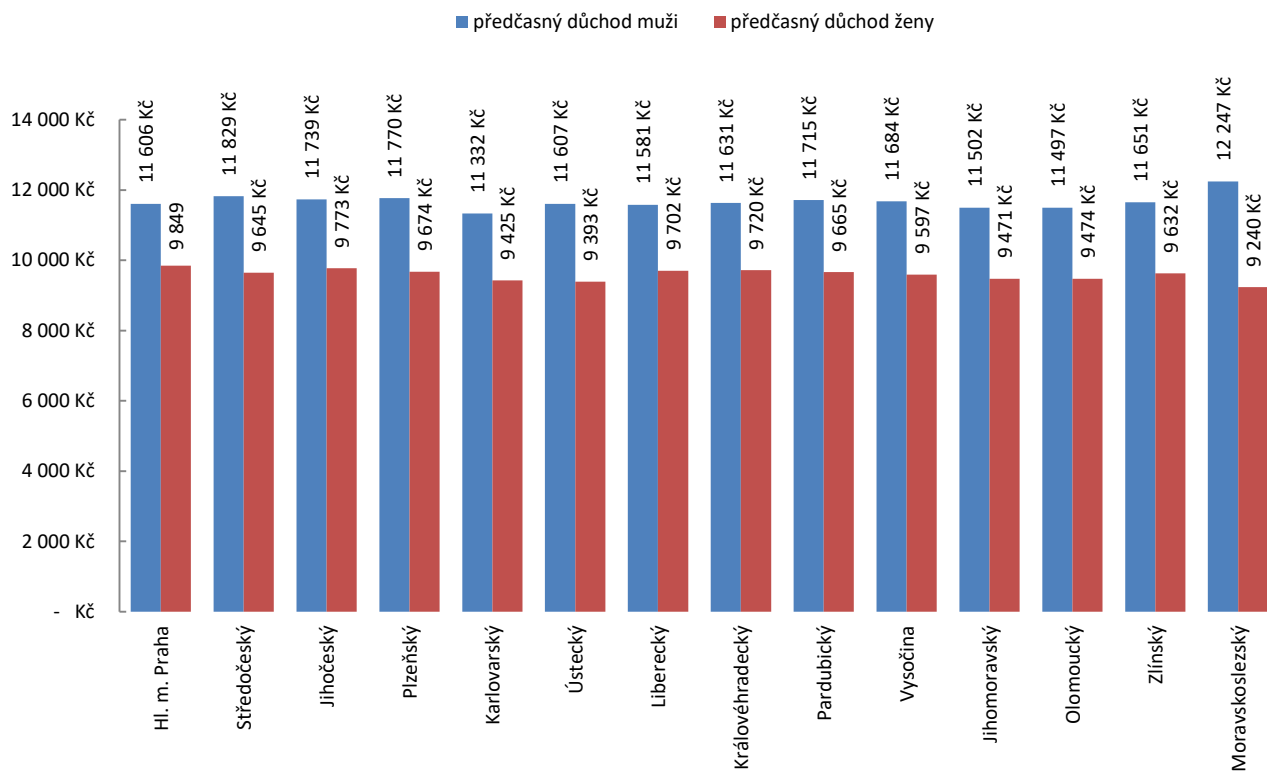
Zpracování: INESAN

Graf 49: Průměrná výše vdovského a vdoveckého důchodu

Zdroj dat: ČSSZ (2018) Statistická ročenka důchodového pojištění
Zpracování: INESAN

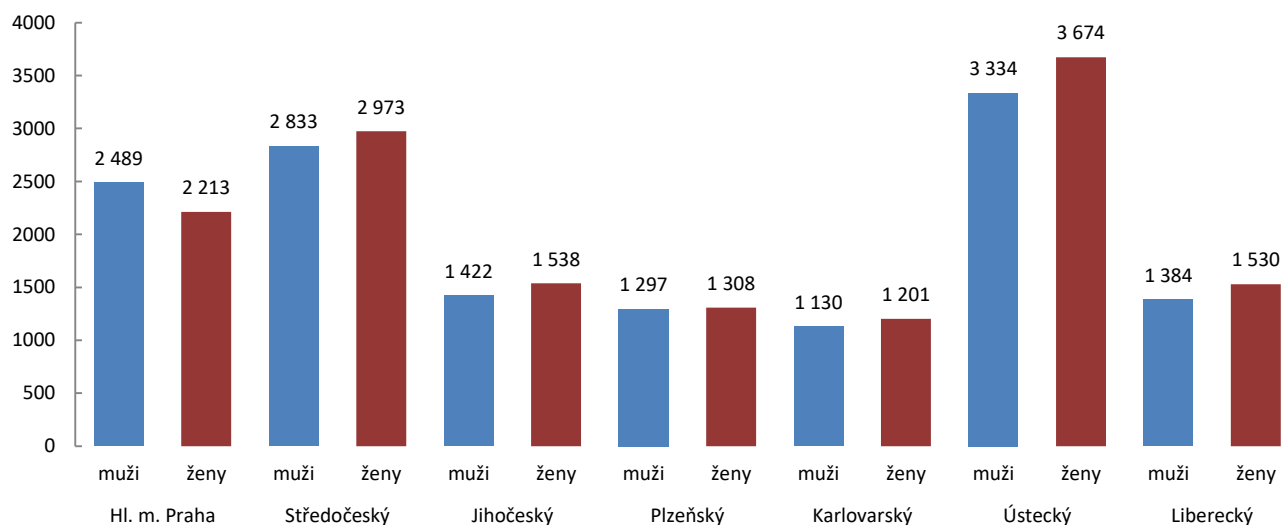
Graf 50: Průměrná výše předčasného důchodu

Zdroj dat: ČSSZ (2018) Statistická ročenka důchodového pojištění
Zpracování: INESAN

5.1.1 EXEKUCE NA STAROBNÍCH DŮCHODECH

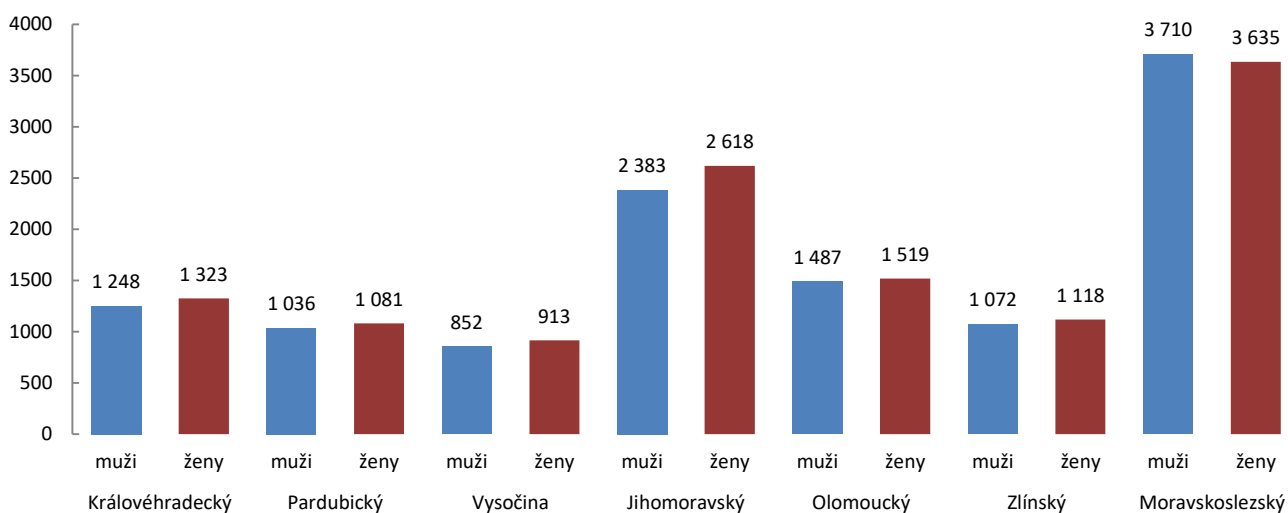
Graf 51: Počet důchodců s exekuční srážkou na starobním důchodu (1)

Zdroj: ČSSZ (2018) Počet důchodců s exekuční srážkou v krajích

Zpracování: INESAN

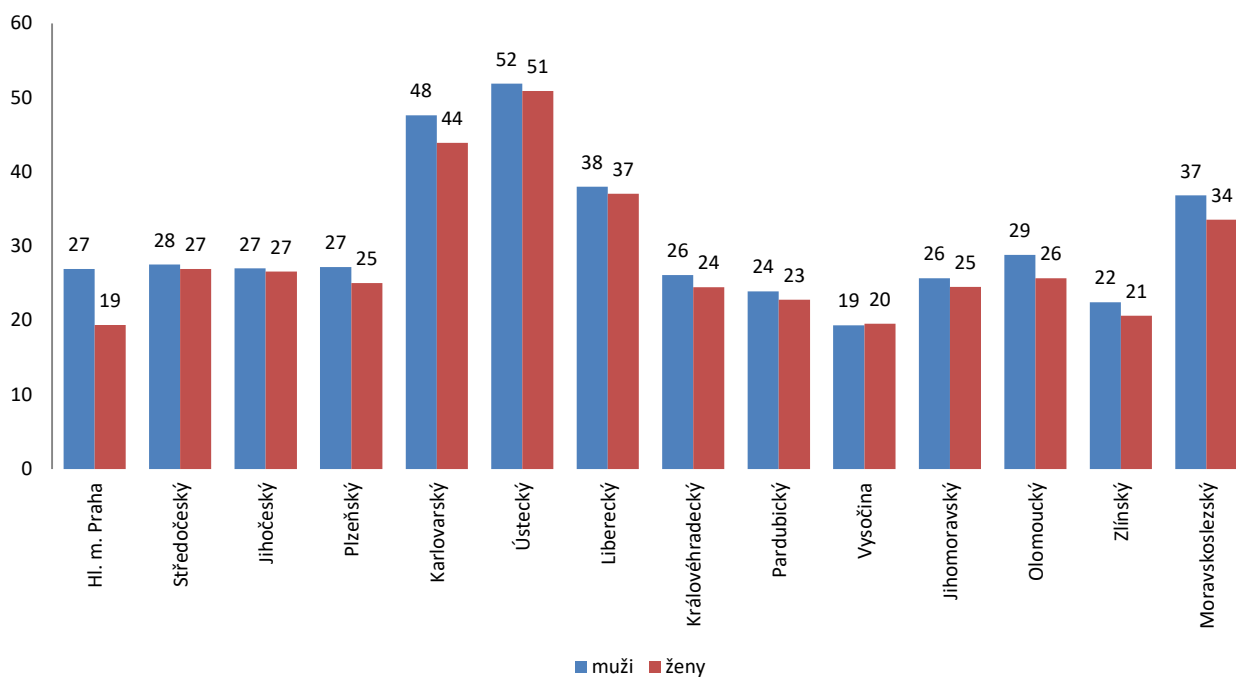
Graf 52: Počet důchodců s exekuční srážkou na starobním důchodu (2)

Zdroj: ČSSZ (2018) Počet důchodců s exekuční srážkou v krajích

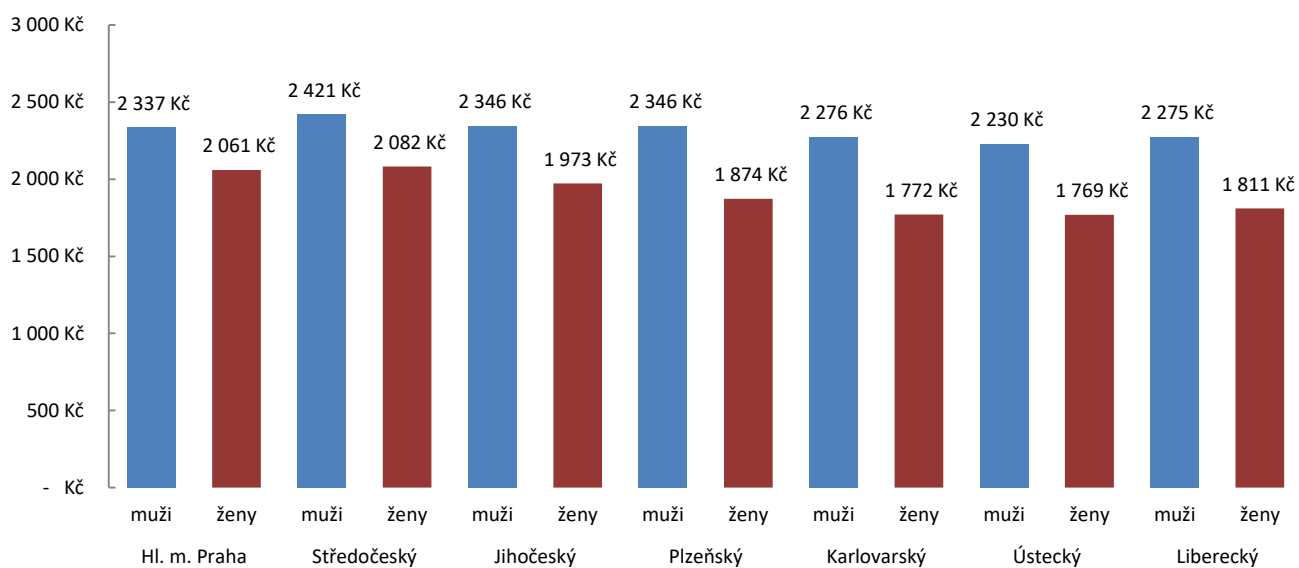
Zpracování: INESAN

Graf 53: Počet starobních důchodců v exekuci na 1000 starobních důchodců v kraji

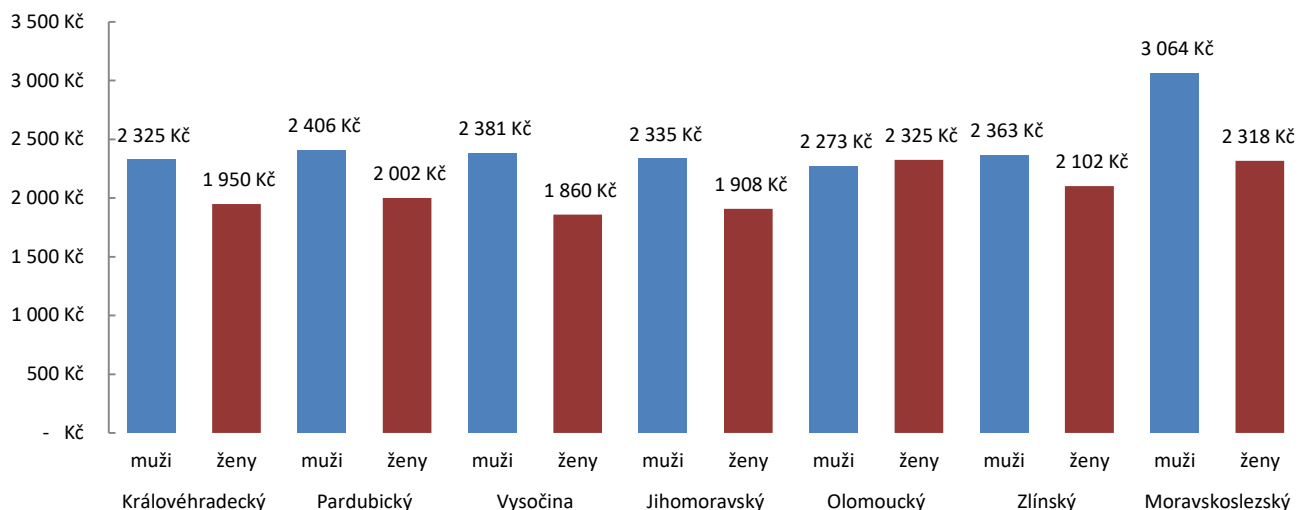
Zdroj: ČSSZ (2018) Počet důchodců s exekuční srážkou v krajích
Zpracování: INESAN

Graf 54: Průměrná výše exekuční srážky (1)

Zdroj: ČSSZ (2018) Počet důchodců s exekuční srážkou v krajích
Zpracování: INESAN

Graf 55: Průměrná výše exekuční srážky (2)

Zdroj: ČSSZ (2018) Počet důchodců s exekuční srážkou v krajích

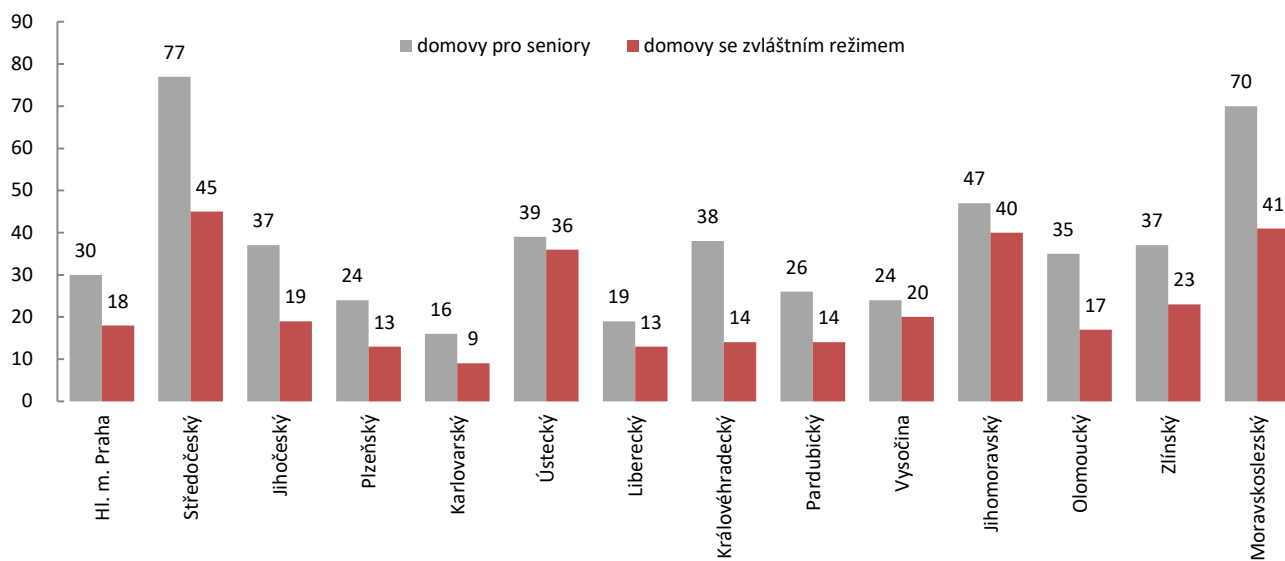
Zpracování: INESAN

5.2 SOCIÁLNÍ PÉČE

Nejvíce domovů pro seniory je ve Středočeském a Moravskoslezském kraji. I přesto je však v těchto krajích vysoký počet neuspokojených žádostí o poskytnutí sociální služby v domovech pro seniory. Nejméně domovů pro seniory je v Karlovarském kraji, kde je však také evidováno nejméně neuspokojených žádostí. V průměru nejméně míst na 1000 obyvatel kraje v domovech pro seniory je v Hlavním městě Praze, což se odráží i ve vysokém počtu neuspokojených žadatelů. Nejvíce míst v domovech se zvláštním režimem je v Jihomoravském kraji. Přesto je v tomto kraji evidován nejvyšší počet neuspokojených žádostí o tuto sociální službu.

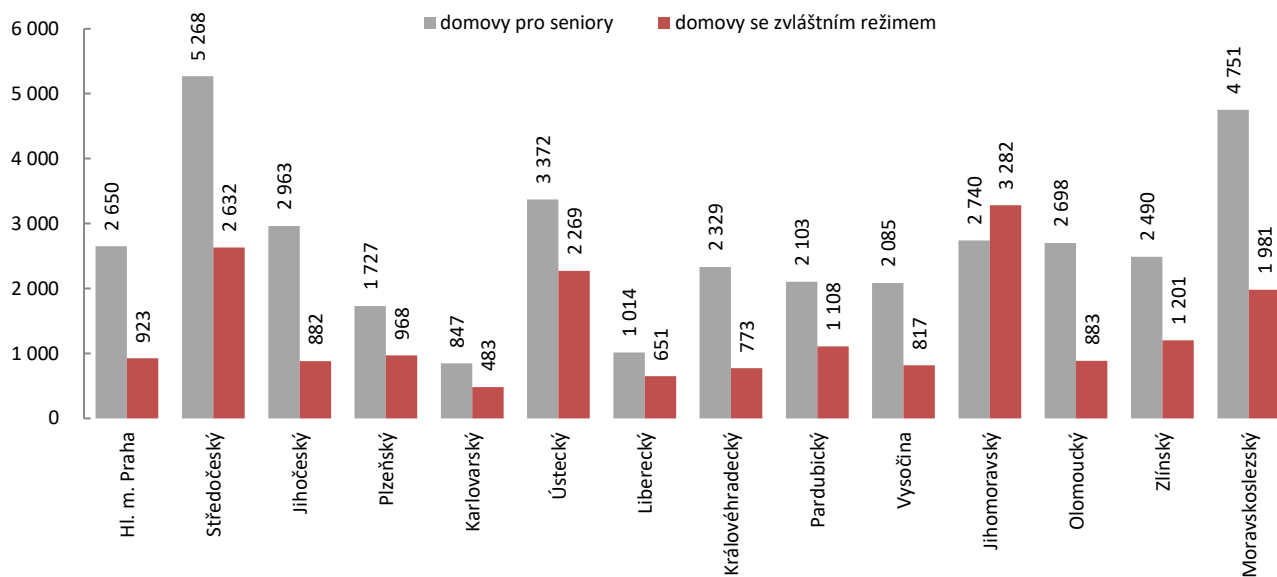
Výrazně nejvíce klientů pečovatelské služby je ve Středočeském a Jihomoravském kraji, nejméně pak v kraji Karlovarském. Z hlediska počtu klientů odlehčovacích služeb a osobní asistence je pak na prvním místě Hlavní město Praha. I přesto je v Praze největší počet neuspokojených žádostí o osobní asistenci. Největší počet neuspokojených žádostí o pečovatelskou službu je v Plzeňském a Moravskoslezském kraji, největší počet neuspokojených žádostí o odlehčovací služby je pak v kraji Pardubickém.

Graf 56: Počet zařízení sociální péče podle krajů

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí
Zpracování: INESAN

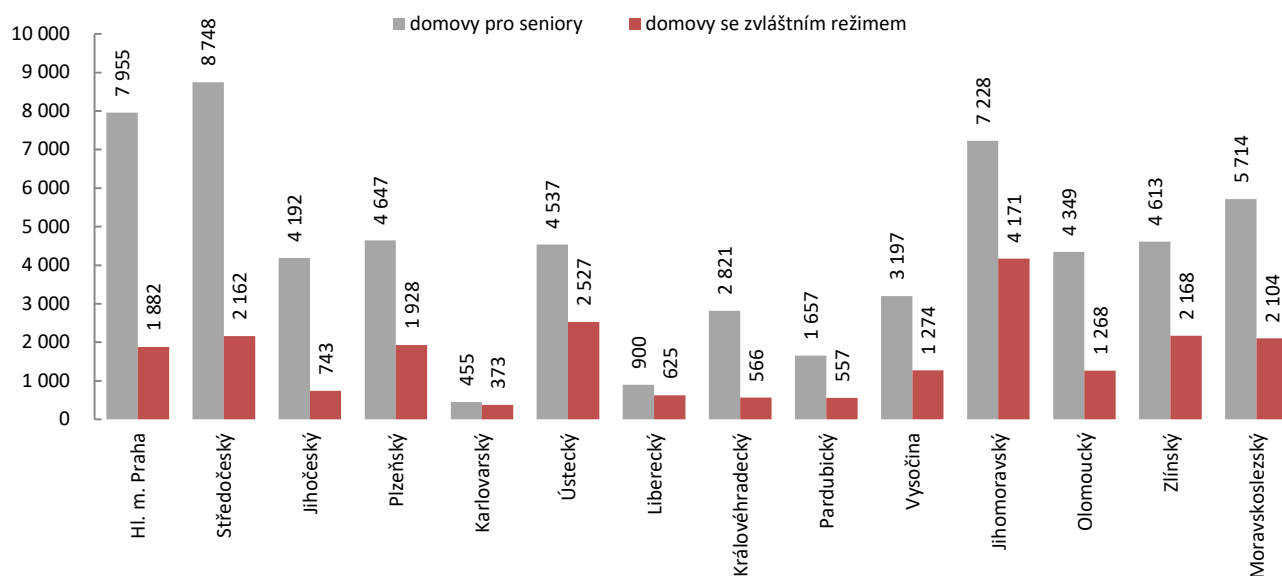
Graf 57: Počet míst v zařízeních sociální péče podle krajů

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí
Zpracování: INESAN

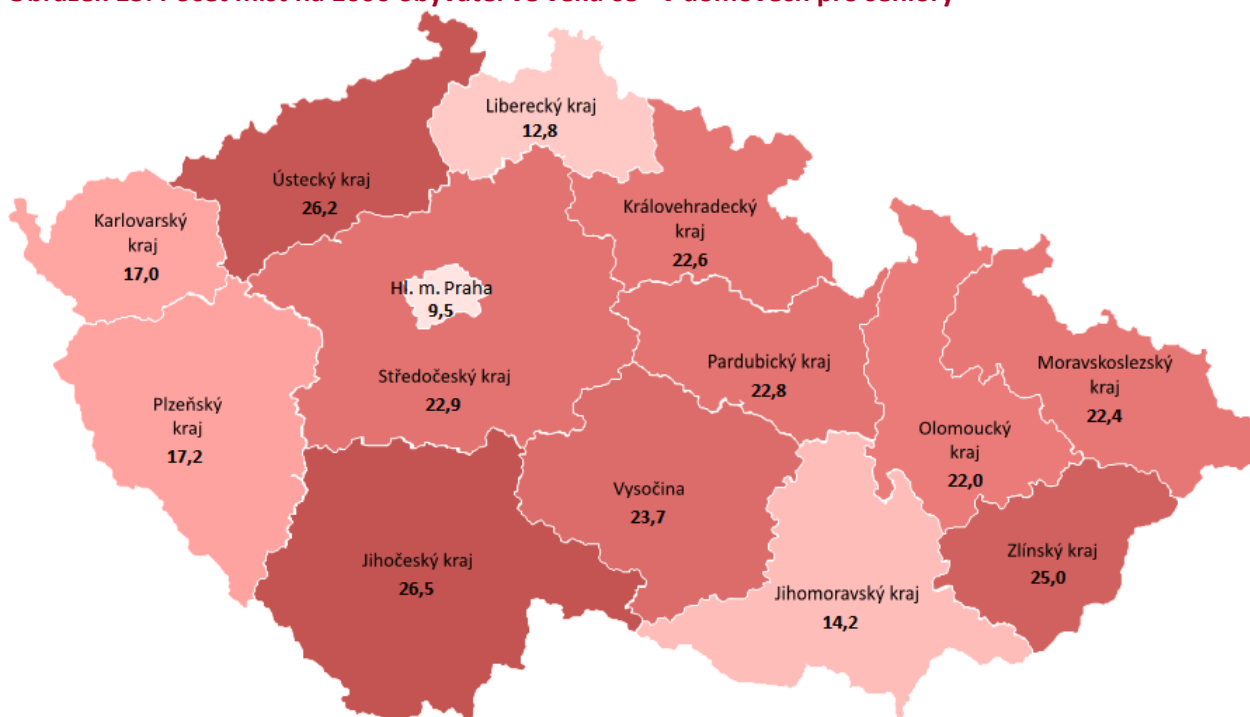
Graf 58: Neuspokojené žádosti o poskytnutí sociální služby ve vybraných sociálních zařízeních

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

Zpracování: INESAN

Obrázek 13: Počet míst na 1000 obyvatel ve věku 65+ v domovech pro seniory

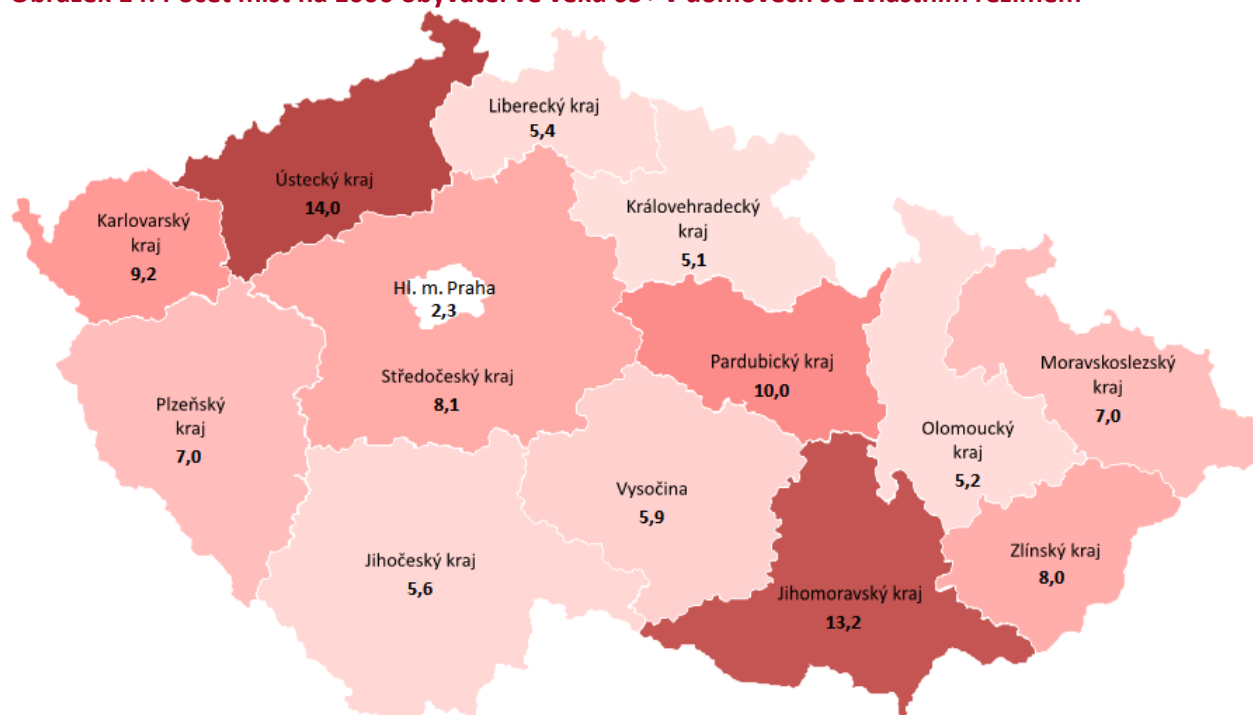

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

Zpracování: INESAN

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet míst v domovech pro seniory

Obrázek 14: Počet míst na 1000 obyvatel ve věku 65+ v domovech se zvláštním režimem

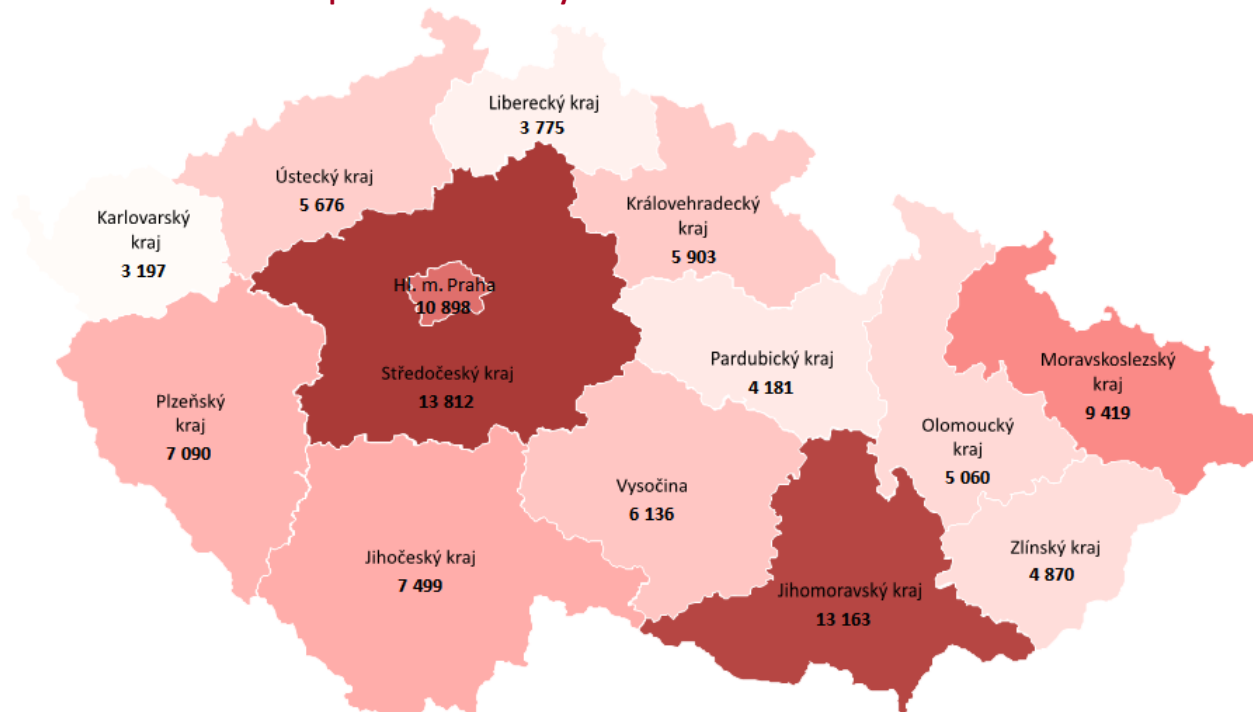

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

Zpracování: INESAN

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet míst v domovech se zvláštním režimem

Obrázek 15: Počet klientů pečovatelské služby

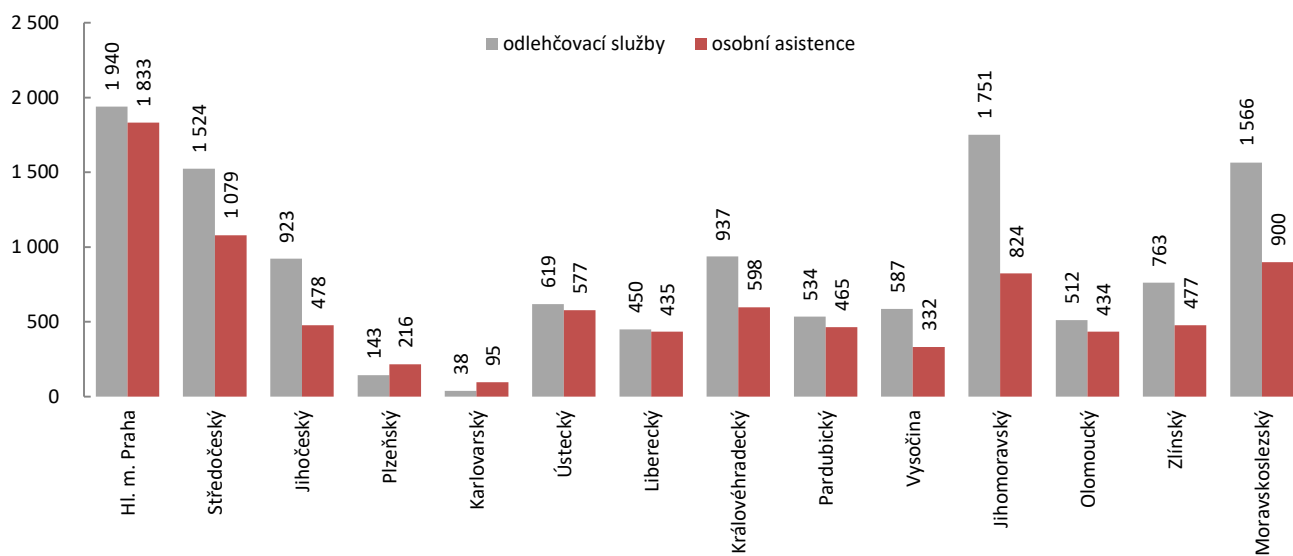

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

Zpracování: INESAN

Pozn.: tmavší odstín představuje vyšší počet klientů

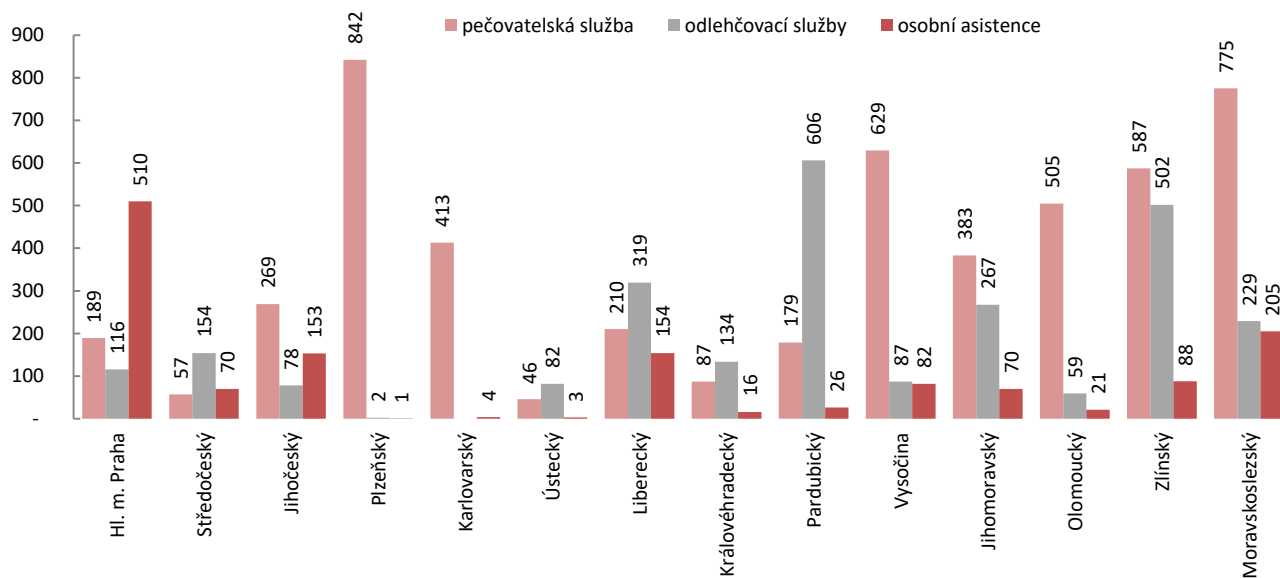
Graf 59: Počet klientů odlehčovacích služeb a osobní asistence

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

Zpracování: INESAN

Graf 60: Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby

Zdroj: MPSV (2017) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí

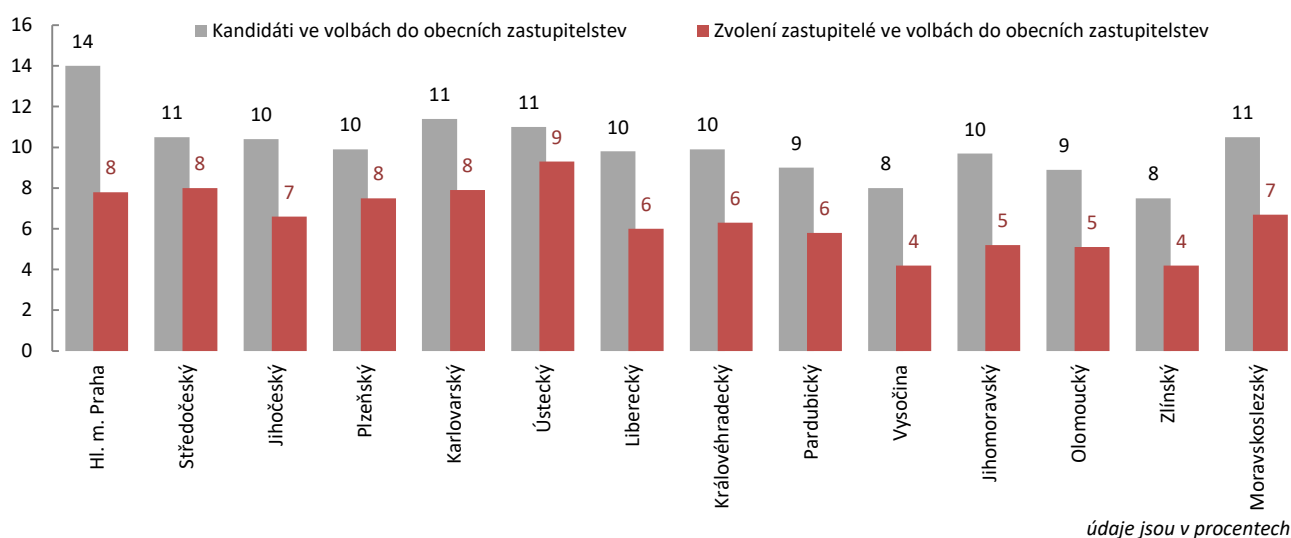
Zpracování: INESAN

6. AKTIVITY SENIORŮ

Z hlediska politických aktivit byli ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 v největší míře aktivní senioři v Hlavním městě Praze – na kandidátkách do zastupitelstev bylo 14 % mužů a 15 % žen ve věku 65+. Z tohoto hlediska byl druhý neaktivnější Karlovarský kraj. Nejúspěšnější kandidáti ve věku 65+ byli v Ústeckém kraji – tyto osoby tvořily 11 % všech kandidátů a po volbách tvořily 9 % všech zvolených zastupitelů. Nejnižší úspěšnost měli tito kandidáti na Vysočině a v Jihomoravském kraji. Kandidátkám do obecních zastupitelstev se nejvíce dařilo v Karlovarském kraji a na Vysočině, nejnižší úspěšnost měly ve Zlínském kraji.

6.1 KANDIDÁTI A ZVOLENÍ ZASTUPITELÉ VE VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ

Graf 61: Podíl kandidátů a zvolených zastupitelů ve věku 65+ ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014

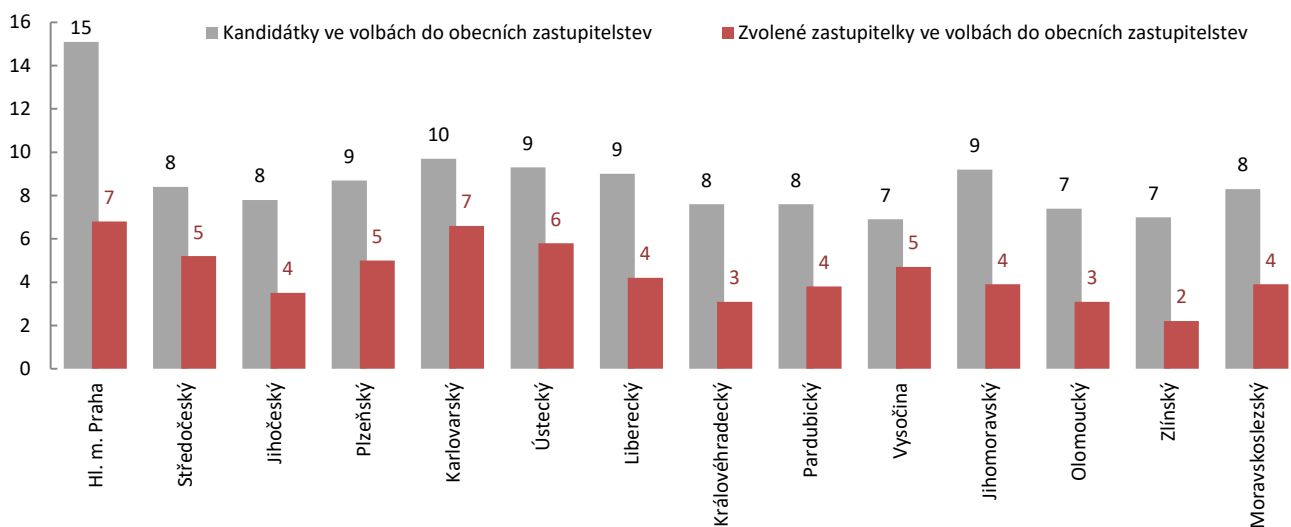
údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2015), *Senioři v krajích – ročenky jednotlivých krajů*

Pozn.: Podíl kandidátů a zastupitelů ve věku 65+ z celkového počtu kandidátů a zastupitelů.

Zpracování: INESAN

Graf 62: Podíl kandidátek a zvolených zastupitelek ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2015), *Senioři v krajích – ročenky jednotlivých krajů*

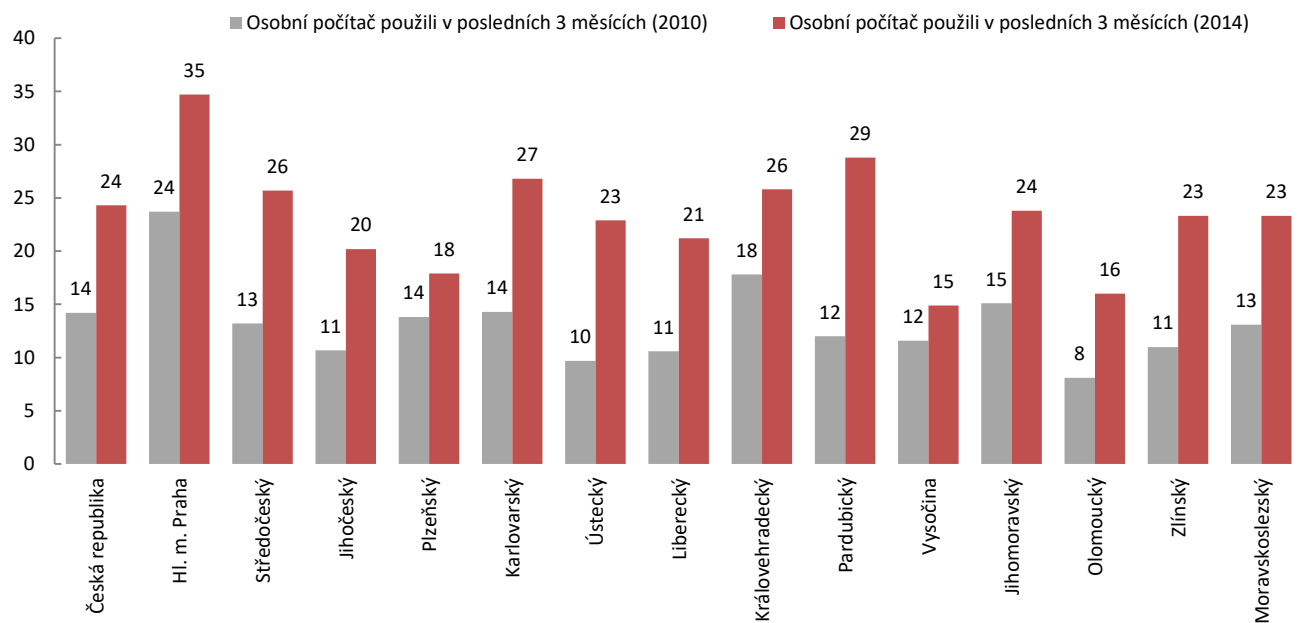
Pozn.: Podíl kandidátek a zastupitelek ve věku 65+ z celkového počtu kandidátek a zastupitelek.

Zpracování: INESAN

6.2 SENIOŘI VE VĚKU 65+ VE VZTAHU K IT

Mezi aktivity seniorů může patřit i práce s informačními a komunikačními technologiemi. V této aktivitě se od ostatních krajů liší Hlavní město Praha, kde v roce 2014 využila osobní počítač a internet více než třetina populace seniorů. V nejmenší míře osobní počítač a internet využívali senioři na Vysočině a v Olomouckém kraji. Na Vysočině nikdy nevyužilo osobní počítač 77 % respondentů, v Hlavním městě tomu tak bylo pouze u 47 %.

Graf 63: Podíl osob starších 65 let, které v posledních třech měsících využily osobní počítač, porovnání let 2010 a 2014

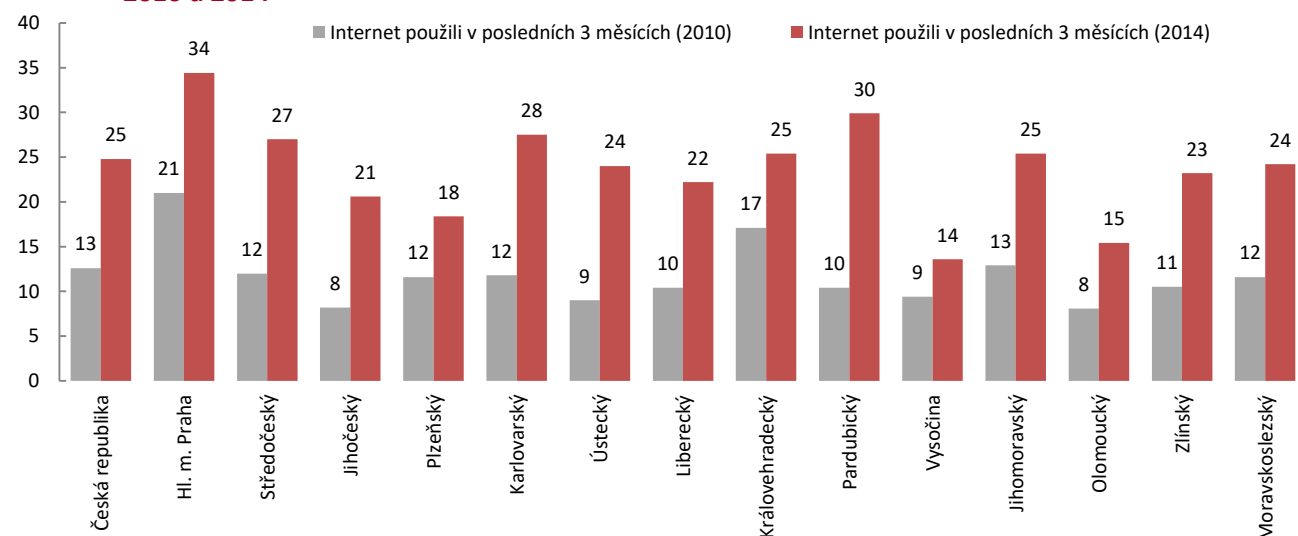

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014) Senioři v krajích

Zpracování: INESAN

Graf 64: Podíl osob starších 65 let, které v posledních třech měsících využily internet, porovnání let 2010 a 2014

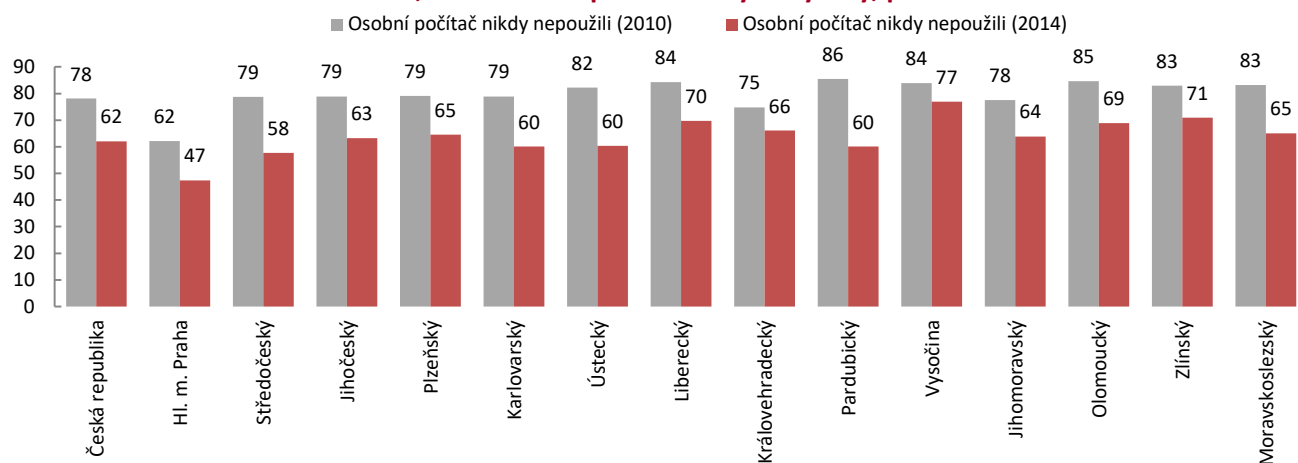

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014) Senioři v krajích

Zpracování: INESAN

Graf 65: Podíl osob starších 65 let, které osobní počítač nikdy nevyužily, porovnání let 2010 a 2014

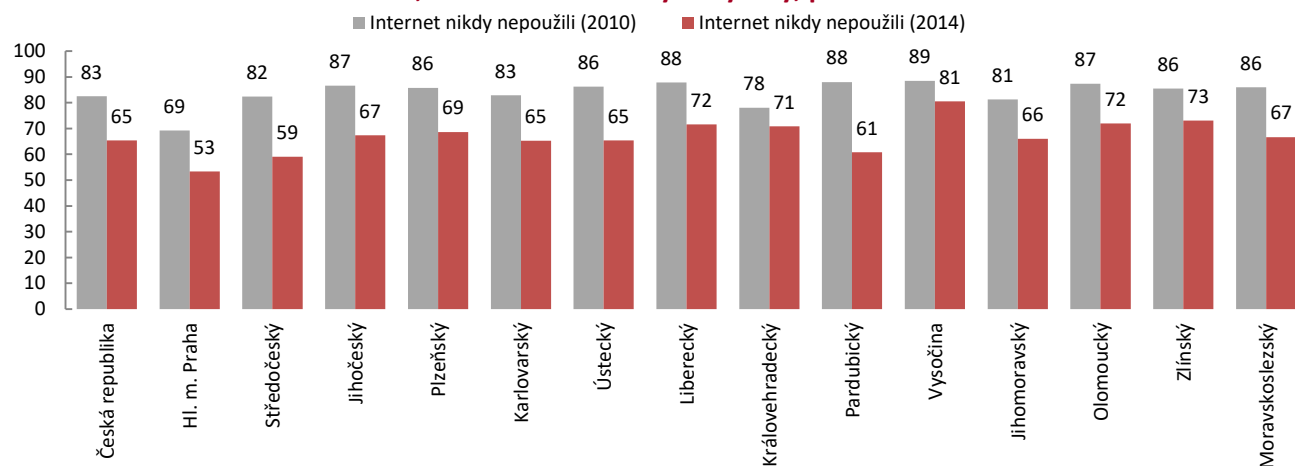

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014) Senioři v krajích

Zpracování: INESAN

Graf 66: Podíl osob starších 65 let, které internet nikdy nevyužily, porovnání let 2010 a 2014

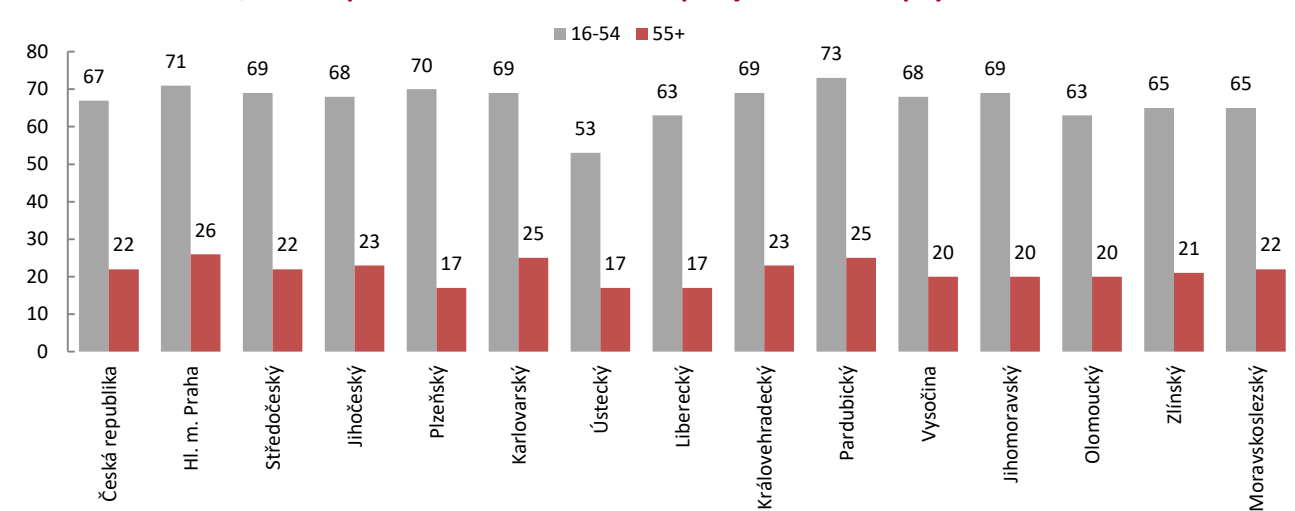

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2014) Senioři v krajích

Zpracování: INESAN

Graf 67: Podíl osob, které v posledních 12 měsících alespoň jednou nakoupily na internetu

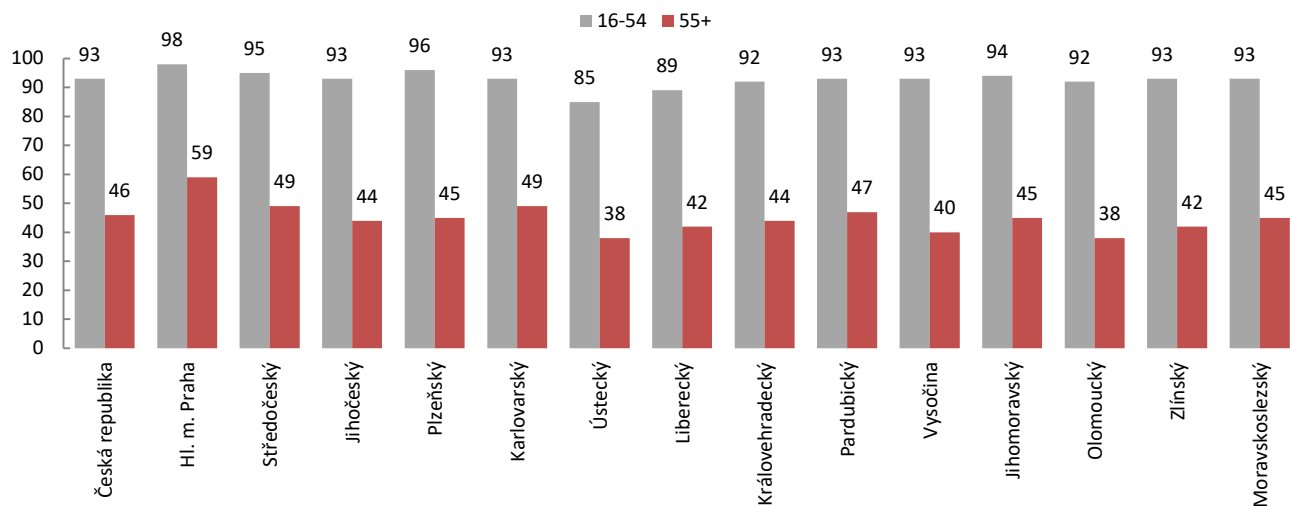

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2018) Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci

Zpracování: INESAN

Graf 68: Podíl osob, které používají internet alespoň jednou týdně

údaje jsou v procentech

Zdroj: ČSÚ (2018) Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci
Zpracování: INESAN

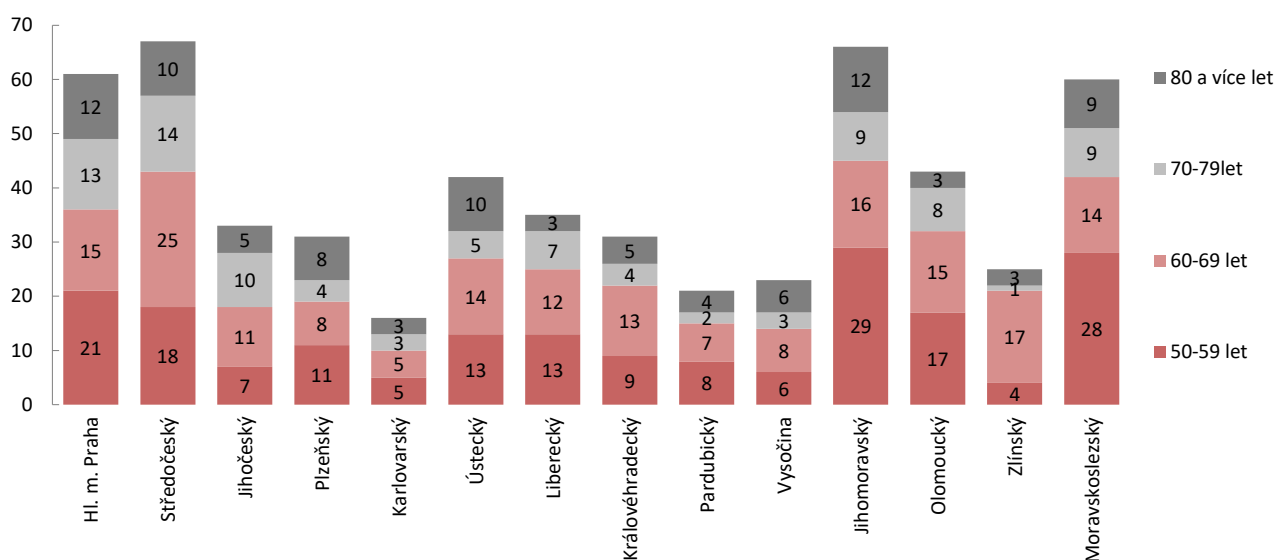
7. SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

Z hlediska sociálně patologických jevů byla výzkumná pozornost zaměřena na sebevraždy seniorů a počet obětí dopravních nehod. Co se týká trestných činů páchaných seniory, v celé České republice bylo v roce 2015 odsouzeno 505 osob, z čehož bylo 478 mužů ve věkové kategorii 60-69 let. Celkově bylo odsouzeno 55 osob ve věkové kategorii 70 a více let, z toho 51 mužů (ČSÚ, 2016). Z důvodu malého počtu případů a nedostupnosti dat nebyla data dále členěna na jednotlivé kraje.

Sebevraždu páchá významně více mužů než žen. Nejvíce mužů starších 50 let spáchalo v roce 2017 sebevraždu ve Středočeském kraji (67) a v Jihomoravském kraji (66). U žen se vyskytlo významně více sebevražd v Hlavním městě Praze (33). V Libereckém kraji je pak největší počet sebevražd žen i mužů vzhledem k počtu obyvatel starších 50 let.

Nejvyšší počet obětí dopravních nehod ve věku 50 a více let byl v roce 2017 v Moravskoslezském kraji (46).

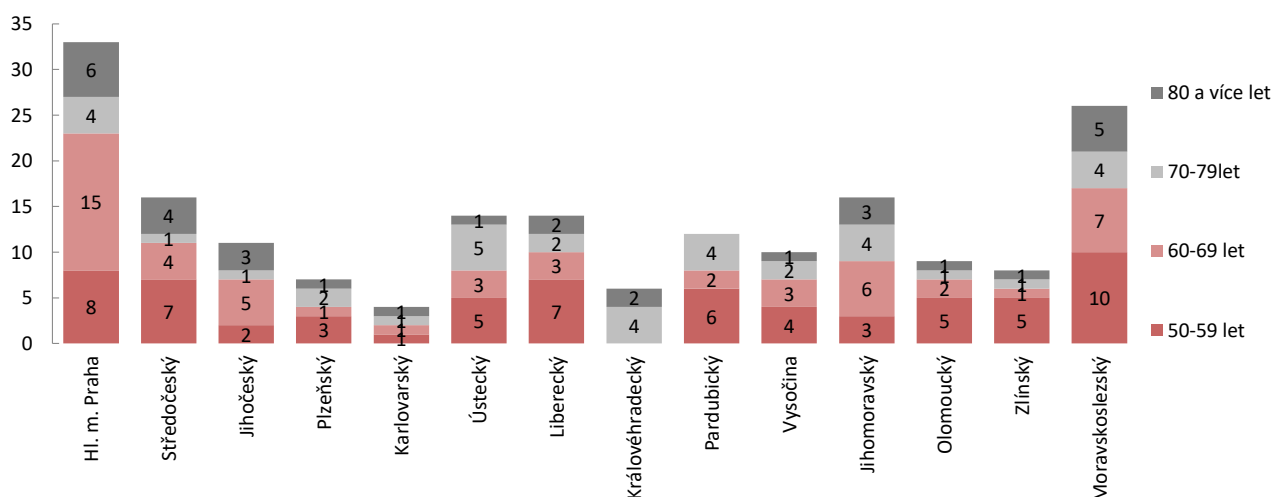
Graf 69: Počet sebevražd mužů ve věku 50 a více let

Zdroj: ČSÚ (2018) Zeměděli podle seznamu příčin smrti, pohlaví a věku v ČR, krajích a okresech (2007 až 2017)

Zpracování: INESAN

Graf 70: Počet sebevražd žen ve věku 50 a více let

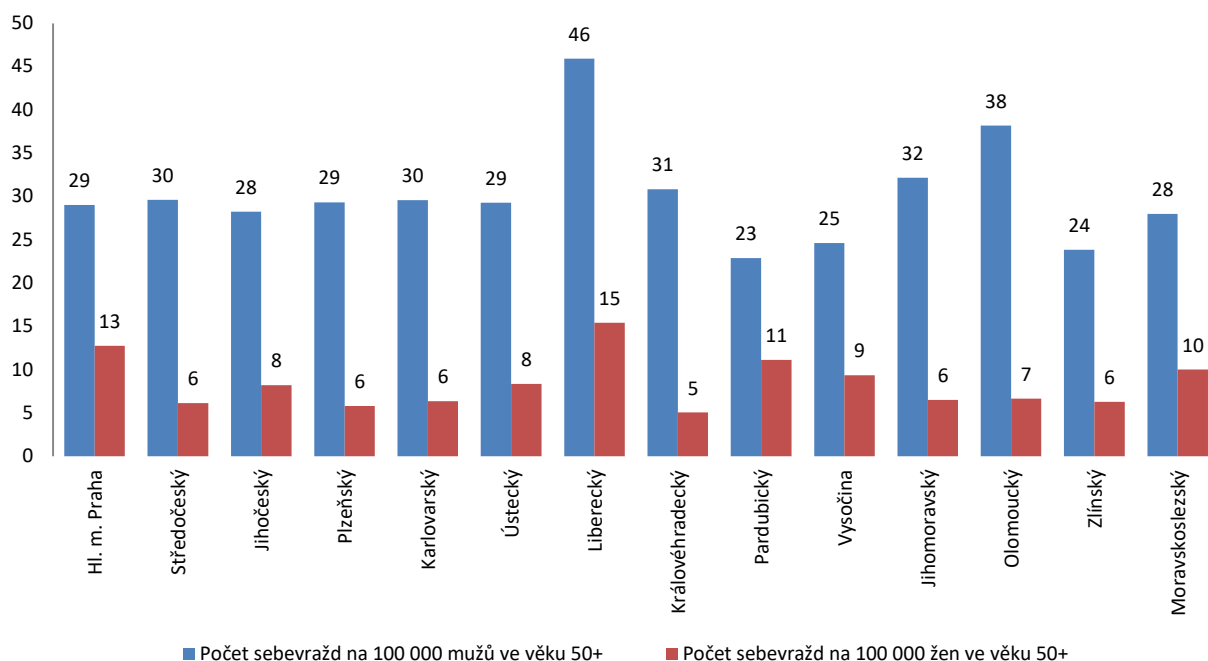

Zdroj: ČSÚ (2018) Zeměděli podle seznamu příčin smrti, pohlaví a věku v ČR, krajích a okresech (2007 až 2017)

Zpracování: INESAN

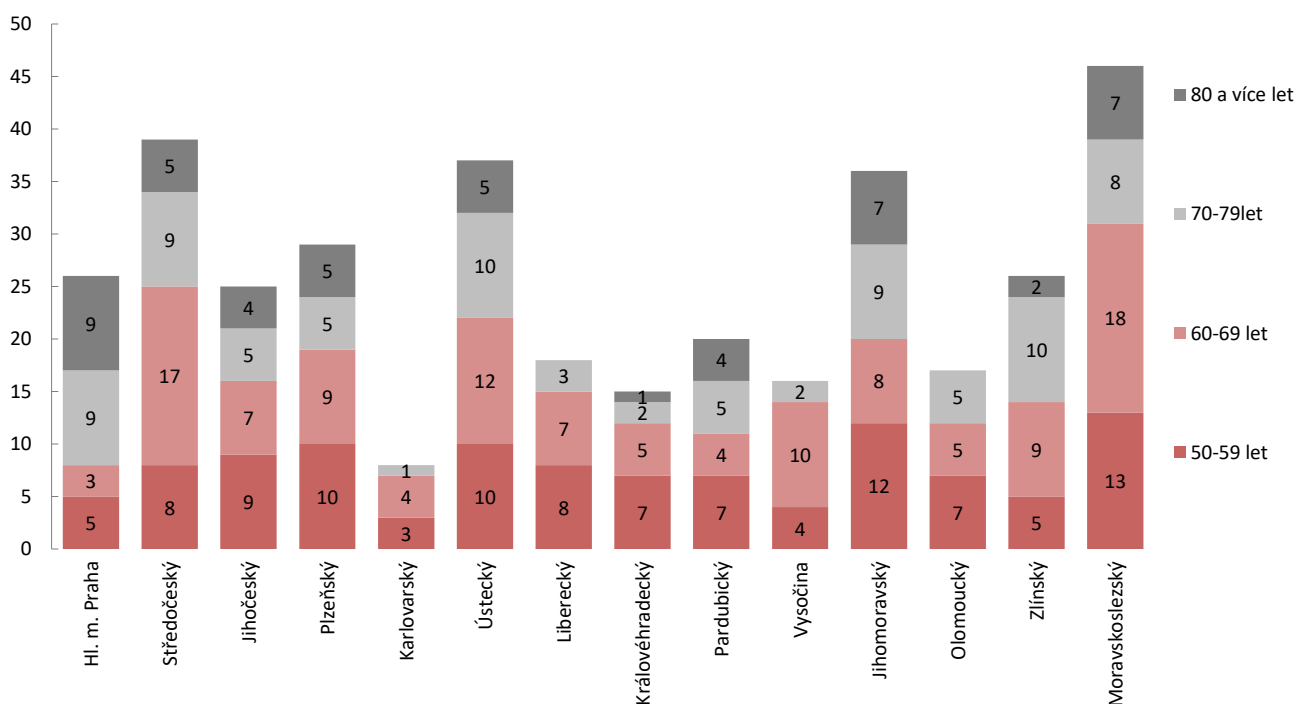
Graf 71: Počet sebevražd mužů a žen na počet obyvatel ve věku 50+

Zdroj: ČSÚ (2018) Zemřelí podle seznamu příčin smrti, pohlaví a věku v ČR, krajích a okresech (2007 až 2017), ČSÚ (2017). Vývoj obyvatelstva České republiky

Zpracování: INESAN

Graf 72: Počet obětí dopravních nehod ve věku 50 a více let

Zdroj: ČSÚ (2018) Zemřelí podle seznamu příčin smrti, pohlaví a věku v ČR, krajích a okresech (2007 až 2017)

Zpracování: INESAN

8. SHRUTÍ ZA JEDNOTLIVÉ KRAJE

1.1 HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

V Hlavním městě Praze je v porovnání s ostatními kraji **nejvyšší počet seniorů**. V tomto kraji je také **nejvyšší naděje na dožití** při narození ze všech krajů; u mužů byla naděje na dožití při narození v Hlavním městě Praze v roce 2017 více než 78 let, u žen pak téměř 83 let. V Hlavním městě je také **největší podíl seniorů starších 85 let** na celkovém počtu seniorů (11 %). Hlavní město Praha hraje prim, i co se týká rodáků starších 65 let, tedy osob žijících v obci, kde se narodily. V Hlavním městě Praze je takových osob více než 40 %.

S přibývajícím věkem dochází ke změnám ve složení populace seniorů podle rodinného stavu. Polovina obyvatel starších 65 let je ženatá a vdaná, třetina ovdovělá. V Hlavním městě Praze je ze všech krajů **nejvyšší podíl rozvedených seniorů** (13 %).

Z hlediska predikce vývoje obyvatelstva v Hlavním městě Praze bude pokračovat trend posledních deseti let, kdy podíl seniorů narůstá ze všech krajů v Hlavním městě Praze nejpomaleji. V Hlavním městě Praze bude nadále docházet k nárůstu počtu i podílu osob v seniorském věku. Do roku 2050 se očekává nárůst podílu osob starších 65 let na 23,8 %, což je **nejnižší očekávaný podíl seniorů mezi kraji**.

Senioři v Hlavním městě Praze absolvovali v největší míře středoškolské vzdělání s maturitou či nástavbové vzdělání. Tohoto vzdělání dosáhla třetina seniorů. V Hlavním městě Praze žije **nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů** ze všech krajů (21 %).

Z hlediska ekonomické aktivity jsou senioři v Hlavním městě Praze ze všech krajů nejméně aktivní. V Hlavním městě Praze je **nejvyšší podíl zaměstnaných mužů** (13 %) i **žen** (5 %) ve věku 65 a více let.

V Hlavním městě Praze je oproti ostatním krajům **největší podíl mladších domácností**; 21 % domácností má v čele osobu mladší 34 let. Domácnosti seniorů (domácnosti v čele s osobou 65letou a starší) tvoří celkem 29 % domácností. Domácnosti seniorů obývají průměrně nejmenší byty oproti seniorským domácnostem v ostatních krajích. Průměrná obytná plocha bytů u domácností seniorů v Hlavním městě Praze je 54 m².

Z hlediska zdravotní péče mezi kraji vyniká Hlavní město Praha, které má oproti ostatním krajům **největší počet lékařů i lůžek** na 1000 obyvatel. Zároveň je v tomto kraji nejmenší počet hospitalizovaných seniorů na 1000 obyvatel ve věku 65+.

Hlavní město Praha je na třetím místě, co se týká počtu starobních důchodců, a to po Středočeském a Moravskoslezským kraji. Průměrná **výše starobního důchodu** (tzv. sólo důchodu) je u mužů i u žen v Hlavním městě Praze **nejvyšší** (13 767 Kč, 11 737 Kč). V tomto kraji je nejvyšší i průměrná výše vdoveckých důchodů (6 997 Kč). Oproti ostatním krajům je v Hlavním městě Praze třetí nejmenší podíl starobních důchodců v exekuci.

V Hlavním městě Praze je oproti ostatním krajům **nejméně míst na 1 000 obyvatel kraje v domovech pro seniory**, což se odráží i ve vysokém počtu neuspokojených žadatelů. Hlavní město Praha je na prvním místě z hlediska počtu klientů odlehčovacích služeb a osobní asistence. I přesto je v Praze největší počet neuspokojených žádostí o osobní asistenci.

Senioři v Hlavním městě Praze byli z hlediska politických aktivit ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 neaktivnější ze všech krajů – kandidáty do zastupitelstev tvořilo 14 % mužů a 15 % žen ve věku 65+.

Mezi aktivity seniorů může patřit i **práce s informačními a komunikačními technologiemi**. V této aktivitě se od ostatních krajů Hlavní město Praha liší. V roce 2014 využila osobní počítač více než polovina seniorů a internet využilo 47 % seniorů, což **výrazně převyšovalo populační průměr** (38 % a 35 %).

1.2 STŘEDOČESKÝ KRAJ

Ve Středočeském kraji je druhý nejvyšší počet seniorů po Hlavním městě Praze. **Podíl seniorů** na počtu obyvatel ve Středočeském kraji činí 17,9 % a **je nejnižší ze všech krajů**. Mezi muži byli senioři zastoupeni 15,5 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek více jak pětina (20,3 %). V tomto kraji je také **největší podíl populace dětí** (0-14 let); u mužů tento podíl činí 18 %, u žen pak 17 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji se blíží celorepublikovému průměru. Více jak polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (53 %), více jak třetina pak ovdovělá (37 %).

Z hlediska projekce obyvatelstva je očekáván do roku 2030 přírůstek počtu seniorů v kategorii 75-79 let, do roku 2050 pak i seniorů ve všech ostatních kategoriích. V roce 2050 je očekávaný podíl žen 65+ 30,9 % a mužů 26,9 %, což by měly být druhé nejnižší hodnoty mezi kraji (první je Hlavní město Praha).

Oproti ostatním krajům je ve Středočeském kraji **největší podíl seniorů se středním vzděláním** včetně vyučení bez maturity (37,8 %), třetí nejnižší podíl seniorů se základním vzděláním včetně neukončeného a bez vzdělání (29,5 %). V kategoriích úplného středního vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání seniorů se Středočeský kraj umístil na sedmém místě (30 %).

Ve Středočeském kraji je 8 % ekonomicky aktivních mužů seniorů, což je třetí nejvyšší hodnota v rámci krajů, žen senierek je ekonomicky aktivních 4 %, což je mezi kraji čtvrtá nejvyšší hodnota.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří ve Středočeském kraji **29 % všech domácností**, což odpovídá celorepublikovému průměru. Ve Středočeském kraji **obývají domácnosti v čele se seniorem průměrně největší byty**, což se týká jejich obytné plochy, oproti seniorským domácnostem v ostatních krajích (62 m²).

Ve Středočeském kraji **samostatně žije méně než čtvrtina seniorů**, což je **nejnižší hodnota mezi kraji**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 19,8 %, což je v porovnání s ostatními kraji nejnižší hodnota. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin a domácností jednotlivců se blíží celorepublikovému průměru.

Středočeský kraj má **nejméně lůžek i lékařů na 1 000 obyvatel**, a to i přesto, že je v tomto kraji největší počet nemocnic. Ve Středočeském kraji je také **nejvíce zařízení hospicové péče**.

Ve Středočeském kraji je **nejvíce příjemců důchodu i nejvíce starobních důchodců** (sólo). Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je třetí nejvyšší u mužů a druhá nejvyšší u žen (13 235 Kč, 10 856 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji druhá nejvyšší (11 829 Kč). Z hlediska počtu důchodců s exekucí se řadí důchodci ve Středočeském kraji na třetí místo za kraj Ústecký a Moravskoslezský. Výše **průměrné exekuční srážky na starobním důchodu je u mužů důchodců ze všech krajů nejvyšší**, u žen je pak čtvrtá nejvyšší.

V tomto kraji je **nejvíce domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem**. I přesto je však v tomto kraji vysoký počet neuspokojených žádostí o poskytnutí těchto sociálních služeb. Zároveň je v tomto kraji výrazně **nejvíce klientů pečovatelské služby**.

Z hlediska politických aktivit seniorů ve Středočeském kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Středočeský kraj řadí na druhé místo za Hlavní město Prahu. V roce 2014 využilo osobní počítač 42 % seniorů a internet využilo 41 % seniorů.

1.3 JIHOČESKÝ KRAJ

Jihočeský kraj je na šestém místě, co se týká počtu seniorů. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Jihočeském kraji činí 19,6 % a je na šestém místě ze všech krajů. Mezi muži byli senioři zastoupeni 17 %, mezi ženami bylo zastoupení seniorek 22 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji je mírně vyšší než celorepublikový průměr. Z hlediska příčiny úmrtí, v Jihočeském kraji **umírají senioři ve větší míře na nemoci dýchací soustavy než v ostatních krajích**. Více jak polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (53 %), více jak třetina pak ovdovělá (36 %).

Z hlediska projekce obyvatelstva je očekáván do roku 2030 přírůstek počtu seniorů starších 75 let, do roku 2050 pak i seniorů mladších. V roce 2050 je očekávaný podíl žen 65+ 34,4 % a mužů 29,8 %.

Největší podíl seniorů v Jihočeském kraji má **dokončené střední vzdělání** včetně vyučení bez maturity (34 %). Oproti celorepublikovému průměru je v Jihočeském kraji mírně větší podíl seniorů se základním vzděláním nebo bez vzdělání (33 %), mírně méně pak seniorů s vysokoškolským vzděláním (7 %).

V Jihočeském kraji je 5 % ekonomicky aktivních mužů seniorů, což je pátá nejnižší hodnota mezi kraji, žen seniorek je ekonomicky aktivních 4 %, což je mezi kraji čtvrtá nejvyšší hodnota.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Jihočeském kraji **téměř třetinu domácností** (32 %), což je mezi kraji čtvrtá nejvyšší hodnota. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 16 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 36 %.

V Jihočeském kraji je celkem 9 nemocnic. Celkem má Jihočeský kraj 5,3 lůžek v nemocnicích a 4,1 lékaře na 1000 obyvatel. V tomto kraji je jeden hospic, 4 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 6 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Jihočeský kraj je z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) na sedmém místě mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je sedmá nejvyšší u mužů a třetí nejvyšší u žen (12 849 Kč, 10 760 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji čtvrtá nejvyšší (11 739 Kč), u žen pak druhá nejvyšší (9 773 Kč). V Jihočeském kraji je celkem **2,7 % důchodců v exekuci**.

V kraji je v průměru **26,5 míst v domovech pro seniory na 1000 seniorů**, což je z hlediska mezikrajského srovnání nejvyšší hodnota. V těchto domovech je celkem 2 963 míst. I přes to bylo evidováno více než 4 tisíce neuspokojených žádostí o tuto sociální službu, což je téměř 1,4 násobek aktuálního počtu míst v domovech.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Jihočeském kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Jihočeský kraj řadí na šesté místo spolu s Jihomoravským krajem. V roce 2014 využilo osobní počítač 37 % seniorů a internet využilo 33 % seniorů.

1.4 PLZEŇSKÝ KRAJ

V Plzeňském kraji je **pátý nejnižší počet seniorů**. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Plzeňském kraji činí 19,6 %, což je pátá nejvyšší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 17,2 %, mezi ženami bylo zastoupení seniorek více jak pětina (22,1 %). Naděje na dožití při narození v tomto kraji se blíží celorepublikovému průměru. Více jak polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (53 %), více jak třetina pak ovdovělá (36 %).

Z hlediska projekce obyvatelstva je očekáván do roku 2030 přírůstek počtu seniorů starších 75 let, do roku 2050 pak i seniorů ve všech ostatních kategoriích. V roce 2050 budou **třetinu populace žen tvořit seniorky**, očekávaný podíl seniorů na populaci mužů je 29 %.

Největší podíl seniorů v Plzeňském kraji má **dokončené střední vzdělání** včetně vyučení bez maturity (36 %). 30 % seniorů v kraji má dokončeno základní vzdělání nebo nemají vzdělání žádné. Oproti celorepublikovému průměru je v Plzeňském kraji mírně méně seniorů s vysokoškolským vzděláním (7 %).

V Plzeňském kraji je ekonomicky aktivních 8 % mužů seniorů, což je třetí nejvyšší hodnota mezi kraji, žen seniorek je ekonomicky aktivních 3 %, což je mírně méně, než je celorepublikový průměr.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Plzeňském kraji **necelých 30 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 17 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 35 %.

V Plzeňském kraji je celkem 10 nemocnic. Celkem má Plzeňský kraj 6 lůžek v nemocnicích a 4,6 lékaře na 1000 obyvatel. V tomto kraji je jeden hospic, 2 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 2 agentury domácí péče pro terminální pacienty.

Plzeňský kraj je z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) na desátém místě mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů i u žen pátá nejvyšší (12 960 Kč, 10 736 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji třetí nejvyšší (11 770 Kč), u žen pak pátá nejvyšší (9 674 Kč). V Plzeňském kraji je celkem 2,7 % mužů důchodců a 2,5 % žen důchodkyň v exekuci.

V kraji je v průměru **17,2 míst v domovech pro seniory na 1000 seniorů**, tedy celkem 1 727 míst. Zároveň bylo v kraji evidováno více než **4,5 tisíce neuspokojených žádostí** o tuto sociální službu, což **více jak dvojnásobně převyšuje aktuální kapacitu**.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Plzeňském kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Plzeňský kraj řadí na deváté místo. V roce 2014 využilo osobní počítač 35 % seniorů a internet využilo 31 % seniorů.

1.5 KARLOVARSKÝ KRAJ

V Karlovarském kraji je **nejnižší počet seniorů ze všech krajů**. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Karlovarském kraji činí 19,4 %, což je devátá nejvyšší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni

16,7 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek 22,1 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji je u mužů i žen **druhá nejnižší ze všech krajů** po kraji Ústeckém. Polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (50 %), více jak třetina pak ovdovělá (34 %). V tomto kraji je **druhý největší podíl rozvedených důchodců** (12 %) po Hlavním městě Praze. Oproti ostatním krajům je v kraji Karlovarském nejmenší podíl rodáků starších 65 let, tedy osob žijících v obci, kde se narodily. V Karlovarském kraji je takových osob méně než 10 %.

V Karlovarském kraji **roste** v posledních deseti letech **nejrychleji počet seniorů**; tento trend by měl pokračovat i v dalších letech. Z hlediska projekce obyvatelstva je očekáván do roku 2050 přírůstek počtu seniorů ve všech věkových kategoriích. V roce 2050 je očekávaný podíl žen 65+ 35,4 % a mužů 29,7 %. Zároveň je v tomto kraji očekáván nejvyšší nárůst poměru mezi počtem seniorů (65+) a počtem dětí (0-14 let).

V Karlovarském kraji má **největší podíl seniorů základní vzdělání nebo jsou bez vzdělání** (34 %), třetina seniorů pak má střední vzdělání včetně vyučení bez maturity. Podíl vysokoškolsky vzdělaných seniorů je nižší, než je celorepublikový průměr (6 %).

V Karlovarském kraji je ekonomicky aktivních 11 % mužů seniorů, což je druhá nejvyšší hodnota mezi kraji po Hlavním městě Praze; žen senierek je ekonomicky aktivních 4 %.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Karlovarském kraji **necelou čtvrtinu domácností**, což je nejmenší hodnota mezi všemi kraji. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 13 %, což je po Ústeckém kraji druhá nejnižší hodnota. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 32 %.

V Karlovarském kraji je celkem 5 nemocnic. Celkem má Karlovarský kraj 4,7 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je po Středočeském kraji **druhá nejnižší hodnota**, a 4,3 lékaře na 1000 obyvatel. V tomto kraji **není žádný hospic**, jsou tam však 3 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 2 agentury domácí péče pro terminální pacienty.

Nejméně příjemců starobních důchodů je v Karlovarském kraji (oproti Středočeskému kraji méně než čtvrtina). **Průměrná výše starobního důchodu** (tzv. sólo důchodu) je u mužů i u žen **druhá nejnižší** ze všech krajů (12 665 Kč, 10 484 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji nejnižší ze všech krajů (11 332 Kč), u žen pak třetí nejnižší (9 425 Kč). V Karlovarském kraji je celkem **4,8 % mužů důchodců a 4,4 % žen důchodkyň v exekuci**, což je druhá nejvyšší hodnota mezi kraji po Ústeckém kraji.

Nejméně domovů pro seniory je v Karlovarském kraji. Průměrně je na 1000 seniorů v kraji 17 míst v těchto zařízeních, což je mezi kraji čtvrtá nejnižší hodnota. I přesto je v tomto kraji také evidováno **nejméně neuspokojených žádostí** o tuto službu (pouze 455).

Z hlediska politických aktivit byli ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 v největší míře aktivní senioři v Hlavním městě Praze a dále senioři v Karlovarském kraji – kandidáty do zastupitelstev bylo 11 % mužů a 10 % žen ve věku 65+. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Karlovarský kraj řadí na čtvrté místo spolu s krajem Ústeckým. V roce 2014 využilo osobní počítač 40 % seniorů a internet využilo 35 % seniorů.

1.6 ÚSTECKÝ KRAJ

V Ústeckém kraji je pátý nejvyšší počet seniorů ze všech krajů. **Podíl seniorů** na počtu obyvatel v Ústeckém kraji činí 18,8 %, což je **třetí nejnižší hodnota mezi kraji**. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek 21,6 %. **Naděje na dožití** při narození v tomto kraji je u mužů i žen **nejnižší ze všech krajů** – přibližně o dva roky nižší než průměrné celorepublikové hodnoty. Necelá polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (49 %), více jak třetina pak ovdovělá (37 %). Podíl rozvedených seniorů v kraji činí, stejně jako u Libereckého kraje 11 %, což je třetí nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání.

V Ústeckém kraji v posledních letech dochází k druhému **nejrychlejšímu nárůstu počtu seniorů po Karlovarském kraji**. Z hlediska populační projekce obyvatelstva se v Ústeckém kraji předpokládá postupné zvyšování počtu seniorů, v roce 2050 budou ženy seniorky tvořit více než třetinu populace žen v kraji (34,2 %), muži senioři pak 28,9 % populace mužů.

Pouze čtvrtina seniorů v Ústeckém kraji má dokončené střední vzdělání s maturitou či vyšší stupeň vzdělání. Nejvyšší podíl seniorské populace má **dokončené střední vzdělání** bez maturity (36 %), **více jak třetina** pak má **pouze základní vzdělání** či jsou bez vzdělání (35 %).

V Ústeckém kraji je ekonomicky aktivních 6 % mužů seniorů, což je mírně méně než celorepublikový průměr. Žen senierek je ekonomicky aktivních 2 %, což je mezi kraji nejnižší hodnota.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Ústeckém kraji **28 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 19 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 11 %, což je nejnižší hodnota mezi kraji. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 31 %.

V Ústeckém kraji je celkem 19 nemocnic. Celkem má Ústecký kraj **6,4 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel**, což je **druhá nejvyšší hodnota mezi kraji**, a **3,7 lékaře na 1000 obyvatel**, což je mezi kraji naopak **druhá nejnižší hodnota** po Středočeském kraji. V tomto kraji je **nejvyšší počet hospitalizovaných seniorů (242) na 1000 obyvatel ve věku 65+**. V tomto kraji jsou dva hospice, 2 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 5 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Ústecký kraj se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na páté místo mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů čtvrtá nejvyšší, u žen pak pátá nejnižší ze všech krajů (12 992 Kč, 10 562 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji šestá nejnižší ze všech krajů (11 332 Kč), u žen pak druhá nejnižší (9 425 Kč). V Ústeckém kraji je celkem **5,2 % mužů důchodců a 5,1 % žen důchodkyň v exekuci**, což je nejvyšší hodnota mezi kraji. Průměrná **výška exekučních srážek** je v tomto kraji z hlediska mezikrajového srovnání **nejnižší** (2 230 Kč u mužů, 1 769 Kč u žen).

V Ústeckém kraji připadá na 1000 seniorů 26,2 **místa v domově pro seniory**, což je mezi kraji **druhá nejvyšší hodnota**. Celková kapacita těchto zařízení je téměř 3,5 tis míst, i přesto je v tomto kraji evidováno více jak 4,5 tis. neuspokojených žádostí o tuto sociální službu.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Ústeckém kraji se míra jejich zapojení blíží celorepublikovému průměru. V tomto kraji byli z hlediska krajového srovnání **seniorští kandidáti nejúspěšnější**; senioři tvořili 11 % všech kandidátů a po volbách tvořili 9 % všech zvolených zastupitelů. Z hlediska vztahu k IT seniorů se

Ústecký kraj řadí na čtvrté místo spolu s krajem Karlovarským. V roce 2014 využilo osobní počítač 40 % seniorů a internet využilo 35 % seniorů.

1.7 LIBERECKÝ KRAJ

V Libereckém kraji je **druhý nejnižší počet seniorů** ze všech krajů po kraji Karlovarském. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Karlovarském kraji činí 19,4 %, což je osmá nejvyšší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,7 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek 22,1 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji se blíží celorepublikovému průměru. Více jak polovina populace seniorů je buď ženatá nebo vdaná (51 %), více jak třetina pak ovdovělá (35 %). Podíl rozvedených seniorů v kraji činí, stejně jako u Ústeckého kraje, 11 %, což je třetí nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání.

Po Karlovarském a Ústeckém kraji dochází v Libereckém kraji ke **třetímu nejrychlejšímu nárůstu počtu seniorů** v posledních letech. Stejně jako u ostatních krajů se i v Libereckém kraji předpokládá postupný nárůst počtu seniorů - v roce 2050 budou **seniorky tvořit více než třetinu populace žen v kraji** (33,1 %), podíl seniorů na populaci mužů pak bude 28,1 %.

V Libereckém kraji **převažují senioři s ukončeným středoškolským vzděláním** bez maturity (37 %). Podíl seniorů se základním vzděláním či bez vzdělání (31 %) mírně převyšuje podíl seniorů se středním vzděláním s maturitou a vyšším stupněm vzdělání (30 %).

V Libereckém kraji je ekonomicky aktivních 7 % mužů seniorů a 4 % žen senierek, což se blíží celorepublikovému průměru.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Libereckém kraji **28 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 20 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 14 %, což je třetí nejnižší hodnota mezi kraji. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 34 %.

V Libereckém kraji je celkem 9 nemocnic. Celkem má Liberecký kraj 5,5 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel a 3,9 lékaře na 1000 obyvatel. V tomto kraji je **druhý nejvyšší počet hospitalizovaných seniorů** (235) na 1000 obyvatel ve věku 65+ po Ústeckém kraji. V tomto kraji je jeden hospic, 2 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 3 agentury domácí péče pro terminální pacienty.

Liberecký kraj má **druhý nejnižší počet příjemců starobních důchodů** (sólo) po Karlovarském kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů sedmá nejvyšší, u žen pak čtvrtá nejvyšší ze všech krajů (12 866 Kč, 10 746 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji čtvrtá nejnižší ze všech krajů (11 581 Kč), u žen pak čtvrtá nejvyšší (9 702 Kč). V Ústeckém kraji je celkem **3,8 % mužů důchodců a 3,7 % žen důchodkyň v exekuci**, což je třetí nejvyšší hodnota mezi kraji po Ústeckém a Karlovarským kraji.

V Libereckém kraji připadá na **1000 seniorů 12,8 míst v domově pro seniory**, což je mezi kraji **nejnižší hodnota**. Celková kapacita těchto zařízení je 1014 míst. I přes nízký průměrný počet míst v těchto domovech je evidováno pouze 900 neuspokojených žádostí o tuto sociální službu.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Libereckém kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Liberecký kraj řadí na dvanácté, tedy třetí nejhorší místo mezi kraji. V roce 2014 využilo osobní počítač 30 % seniorů a internet využilo 28 % seniorů.

1.8 KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Královéhradecký kraj je z hlediska počtu seniorů mezi kraji na devátém místě. Senioři v Královéhradeckém kraji jako v jediném kraji **tvoří více než pětinu populace v kraji** (20,7 %). Mezi muži byli senioři zastoupeni 17,8 %, mezi ženami bylo zastoupení seniorek 23,6 %. V Královéhradeckém kraji je **třetí nejvyšší podíl seniorů starších 85 let na celkovém počtu seniorů** (po Hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji). Naděje na dožití při narození v tomto kraji je u mužů druhá nejvyšší po Hlavním městě Praze, u žen pak čtvrtá nejvyšší. Podíl vdaných a ženatých seniorů v kraji mírně převyšuje celorepublikový průměr (54 %), více jak třetina seniorů je pak ovdovělá (36 %).

Z hlediska populačního vývoje se očekává stejně jako v ostatních krajích nárůst počtu seniorů - v roce 2050 budou seniorky tvořit více než třetinu populace žen v kraji (34,5 %), podíl seniorů na populaci mužů pak bude 30 %.

V Královéhradeckém kraji **převažují senioři s ukončeným středoškolským vzděláním** bez maturity (37 %). Podíl seniorů se středním vzděláním s maturitou a s vyšším stupněm vzdělání (32 %) mírně převyšuje podíl seniorů se základním vzděláním či bez vzdělání (29 %).

V kraji je ekonomicky aktivních 7 % mužů seniorů a 3 % žen seniorek, což se blíží celorepublikovému průměru.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Královéhradeckém kraji **více jak třetinu** (34 %) **domácností**, což je mezi kraji **nejvyšší hodnota**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 22 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 17 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 39 %.

V Královéhradeckém kraji je celkem 9 nemocnic. Celkem má Královéhradecký kraj 6,2 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je čtvrtá nejvyšší hodnota mezi kraji, a 4,6 lékaře na 1000 obyvatel, což je mezi kraji také čtvrtá nejvyšší hodnota. V tomto kraji je **druhý nejnižší počet hospitalizovaných seniorů (192) na 1000 obyvatel** ve věku 65+ po Hlavním městě Praze. V tomto kraji je jeden hospic, 4 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 5 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Královéhradecký kraj se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na deváté místo mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů pátá nejnižší, u žen pak šestá nejvyšší ze všech krajů (12 823 Kč, 10 729 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji na osmém místě ze všech krajů (11 631 Kč), u žen pak na třetím místě (9 720 Kč). V Královéhradeckém kraji je celkem 2,6 % mužů důchodců a 2,4 % žen důchodkyň **v exekuci**, což je **čtvrtá nejnižší hodnota mezi kraji**.

V Královéhradeckém kraji připadá na 1000 seniorů 22,6 místa v domově pro seniory. Celková kapacita těchto zařízení je více než 2,3 tis. míst. Počet evidovaných neuspokojených žádostí o tuto službu převyšuje celkovou kapacitu o více než 20 % (2 821).

Z hlediska politických aktivit seniorů v Královéhradeckém kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Královéhradecký kraj řadí na desáté místo mezi kraji. V roce 2014 využilo osobní počítač 34 % seniorů a internet využilo 29 % seniorů.

1.9 PARDUBICKÝ KRAJ

V Pardubickém kraji je **čtvrtý nejnižší počet seniorů ze všech krajů**. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Pardubickém kraji činí 19,5 %, což je sedmá nejvyšší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,7 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek 22,3 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji je mírně vyšší, než je celorepublikový průměr.

Z hlediska projekce obyvatelstva se očekává postupné stárnutí obyvatelstva v kraji. V roce 2050 se očekává, že **seniorky budou tvořit více jak třetinu populace žen (33,2 %)**, senioři pak 29 % populace mužů.

V Pardubickém kraji **převažují senioři s ukončeným středoškolským vzděláním bez maturity (37 %)**. Podíl seniorů se základním vzděláním či bez vzdělání (31 %) mírně převyšuje podíl seniorů se středním vzděláním s maturitou a vyšším stupněm vzdělání (30 %).

V Pardubickém kraji je ekonomicky aktivních 6 % mužů seniorů a 3 % žen senierek, což je mírně méně, než je celorepublikový průměr.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Pardubickém kraji **28 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 20 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 18 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 39 %.

V Pardubickém kraji je celkem 8 nemocnic. Celkem má Pardubický kraj 4,8 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je třetí nejnižší hodnota mezi kraji, a 4 lékaře na 1000 obyvatel, což je mezi kraji šestá nejnižší hodnota. V tomto kraji je jeden hospic, 3 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 6 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Pardubický kraj se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na jedenácté místo mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů čtvrtá nejnižší, u žen pak osmá nejvyšší ze všech krajů (12 754 Kč, 10 592 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji na pátém místě ze všech krajů (11 715 Kč), u žen pak na šestém místě (9 665 Kč). V Pardubickém kraji je celkem 2,4 % mužů důchodců a 2,3 % žen důchodkyň **v exekuci**, což je **třetí nejnižší hodnota** mezi kraji.

V Pardubickém připadá na 1000 seniorů 22,8 místa v domově pro seniory. Celková kapacita těchto zařízení je více než 2,1 tis. míst. V kraji bylo evidováno celkem 1 657 neuspokojených žádostí o tuto službu. V tomto kraji je také ze všech krajů **největší podíl neuspokojených žádostí o odlehčovací služby** na celkový počet klientů těchto služeb.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Pardubickém kraji je míra jejich zapojení i jejich úspěšnost mírně nižší než celorepublikový průměr. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Pardubický kraj řadí na třetí místo za Hlavní město Prahu a Středočeský kraj. V roce 2014 využilo osobní počítač 40 % seniorů a internet využilo 39 % seniorů.

1.10 VYSOČINA

Na Vysočině je **třetí nejnižší počet seniorů ze všech krajů**. Podíl seniorů na počtu obyvatel na Vysočině činí 19,7 %, což je čtvrtá nejvyšší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,9 %, mezi ženami bylo zastoupení senierek 22,5 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji je vyšší, než je celorepublikový průměr. U mužů je průměrná naděje na dožití při narození v tomto kraji třetí nejvyšší po Hlavním městě

Praze a Královéhradeckém kraji, **průměrná naděje dožití žen pak dosahuje nejvyšších hodnot mezi kraji** a o tuto pozici se dělí s Hlavním městem Prahou a Jihomoravským krajem. Na Vysočině je **největší podíl ženatých nebo vdaných seniorů ze všech krajů** (55 %) a zároveň **nejmenší podíl seniorů rozvedených** (5 %). Ovdovělí senioři tvoří více jak třetinu populace seniorů v kraji (36 %).

Z hlediska populačního vývoje se očekává, že v roce 2050 bude na Vysočině **více jak třetina populace ve věku 65+**. Seniorky budou tvořit 36 % populace žen, což je druhá nejvyšší očekávaná hodnota po Zlínském kraji, senioři pak budou tvořit téměř třetinu (31,7 %) populace mužů, což je nejvyšší hodnota mezi kraji.

Na Vysočině tvoří **největší část seniorské populace senioři se základním vzděláním** nebo bez vzdělání (37 %). Senioři se středním vzděláním bez maturity tvoří 36 % populace seniorů v kraji. Na Vysočině je také po Ústeckém kraji nejmenší podíl seniorů s vysokoškolským vzděláním (5 %).

Na Vysočině je ekonomicky aktivních 5 % mužů seniorů a 3 % žen seniorek, což je méně, než celorepublikový průměr.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří na Vysočině **30 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 21 %, což je druhá nejvyšší hodnota po Zlínském kraji. **Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců dosáhl 41 %**, což je spolu se Zlínským krajem **nejvyšší podíl** z hlediska krajevého porovnání.

Na Vysočině je celkem 6 nemocnic. Celkem má kraj 5,3 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel a 3,8 lékařů na 1000 obyvatel, což je mezi kraji **třetí nejnižší hodnota**. V tomto kraji není **žádný lůžkový hospic**, je tam ale 8 služeb poskytujících mobilní hospicovou péči a 4 agentury domácí péče pro terminální pacienty.

Vysočina se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na dvanácté místo mezi kraji; méně příjemců důchodů je pouze v Libereckém a Karlovarském kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů třetí nejnižší, u žen pak čtvrtá nejnižší ze všech krajů (12 726 Kč, 10 512 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji na šestém místě ze všech krajů (11 684 Kč), u žen pak na devátém místě (9 471 Kč). Na Vysočině je ze všech krajů **nejmenší podíl starobních důchodců v exekuci**; 1,9 % mužů důchodců a 2 % žen důchodkyň.

V kraji připadá na 1000 seniorů 23,7 místa v domově pro seniory, což je **čtvrtá nejvyšší hodnota mezi kraji**. Celková kapacita těchto zařízení je více než 2 tis. míst. V kraji bylo evidováno celkem 3 197 neuspokojených žádostí o tuto službu.

Z hlediska politických aktivit seniorů v kraji Vysočina je míra jejich zapojení i jejich úspěšnost nižší než celorepublikový průměr. Z hlediska **vztahu k IT seniorů se kraj Vysočina řadí na poslední místo mezi kraji**. Na Vysočině nikdy nevyužilo osobní počítač 77 % seniorů, v Hlavním městě tomu tak bylo pouze u 47 %. Internet pak nikdy nevyužilo 81 % seniorů.

1.11 JIHOMORAVSKÝ KRAJ

V Jihomoravském kraji je **čtvrtý nejvyšší počet seniorů ze všech krajů**. Podíl seniorů na počtu obyvatel v Jihomoravském kraji činí 19,4 %, což je pátá nejmenší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,3 %, mezi ženami bylo zastoupení seniorek 22,3 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji je vyšší, než je celorepublikový průměr. U mužů je průměrná naděje na dožití při narození v tomto kraji pátá

nejvyšší, průměrná **naděje dožití žen pak dosahuje nejvyšších hodnot mezi kraji** a o tuto pozici se dělí s Hlavním městem Prahou a Vysočinou. V tomto kraji je **druhý nejvyšší podíl seniorů starších 85 let** na celkovém počtu seniorů (po Hlavním městě Praze). Podíl vdaných a ženatých seniorů v kraji mírně převyšuje celorepublikový průměr (53 %), více jak třetina seniorů je pak ovdovělá (35 %).

Stejně jako u ostatních krajů se i v Jihomoravském kraji předpokládá postupný nárůst počtu seniorů; v roce 2050 budou seniorky tvořit více než třetinu populace žen v kraji (33,2 %), podíl seniorů na populaci mužů pak bude 28,7 %.

Největší část seniorů v Jihomoravském kraji **má dokončené střední vzdělání bez maturity** (33 %), senioři se základním vzděláním či bez vzdělání pak tvoří 32 %. V Jihomoravském kraji je **druhý nejvyšší podíl seniorů s vysokoškolským vzděláním** (10 %) po Hlavním městě Praze.

V Jihomoravském kraji je **8 % ekonomicky aktivních mužů seniorů**, což je **třetí nejvyšší hodnota** v rámci krajů, žen seniorek je **ekonomicky aktivních 5 %**, tedy stejně jako v Hlavním městě Praze, což je mezi kraji **nejvyšší hodnota**.

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Jihomoravském kraji **téměř třetinu (32 %) domácností**, což je mezi kraji **třetí nejvyšší hodnota** po Královéhradeckém a Olomouckém kraji. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 20 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 39 %.

V Jihomoravském kraji je celkem 23 nemocnic. Celkem má kraj 6,3 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je mezi kraji třetí nejvyšší hodnota, a 5,2 lékaře na 1000 obyvatel, což je mezi kraji druhá nejvyšší hodnota po Hlavním městě Praze. V Jihomoravském kraji je **nejvíce zařízení hospicové péče** – jsou tam dva hospice, 8 služeb poskytujících mobilní hospicovou péči a 11 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Jihomoravský kraj se z hlediska **počtu příjemců starobních důchodů** (sólo) řadí na **čtvrté místo mezi kraji**. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů šestá nejvyšší, u žen pak sedmá nejvyšší ze všech krajů (12 879 Kč, 10 685 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji třetí nejnižší ze všech krajů (11 502 Kč), u žen pak na čtvrtá nejnižší (9 471 Kč). V Jihomoravském kraji je celkem 2,6 % mužů důchodců a 2,5 % žen důchodkyň v exekuci.

V Jihomoravském kraji připadá na 1000 seniorů 14,2 místa v domově pro seniory, což je třetí nejnižší hodnota mezi kraji. Celková kapacita těchto zařízení je více než 2,7 tis. míst. V kraji bylo evidováno celkem 7 228 **neuspokojených žádostí** o tuto službu, což **téměř trojnásobný počet oproti současné kapacitě domovů pro seniory**. V tomto kraji je také ze všech krajů nejvíce míst v domovech se zvláštním režimem. Přesto je v tomto kraji evidován nejvyšší počet neuspokojených žádostí o tuto sociální službu.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Jihomoravském kraji je míra jejich zapojení i jejich úspěšnost mírně nižší než celorepublikový průměr. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Jihomoravský kraj řadí na šesté až sedmé místo společně s krajem Jihočeským. V roce 2014 využilo osobní počítač 36 % seniorů a internet využilo 34 % seniorů.

1.12 OLOMOUCKÝ KRAJ

Olomoucký kraj se z hlediska **počtu seniorů řadí na sedmé místo mezi kraji**. Podíl seniorů v kraji je 19,9 %, což je třetí nejvyšší hodnota po Královéhradeckém a Zlínském kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,7 %, mezi ženami byly seniorky zastoupeny 22,7 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji se blíží celorepublikovému průměru. Podíl vdaných a ženatých seniorů v kraji mírně převyšuje celorepublikový průměr (53 %), více jak třetina seniorů je pak ovdovělá (36 %).

Z hlediska populačního vývoje se očekává stejně jako v ostatních krajích nárůst počtu seniorů - v roce 2050 budou **seniorky tvořit více než třetinu populace žen v kraji** (35,1 %), podíl seniorů na populaci mužů pak bude 30,2 %.

V Olomouckém kraji mezi seniory **převládá skupina s ukončeným středoškolským vzděláním** bez maturity (35 % seniorů), třetinu seniorů pak tvoří lidé se základním vzděláním nebo bez vzdělání.

V Olomouckém kraji je **nejnižší podíl ekonomicky aktivních seniorů**. Ekonomicky aktivní je pouze 3 % mužů seniorů a 2 % žen seniorek.

V Olomouckém kraji je **nejvyšší podíl domácností v čele se seniorem**, domácnosti v čele se seniorem tam tvoří více než třetinu domácností (34 %). Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 21 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 18 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 39 %.

Celkem je v Olomouckém kraji 9 nemocnic. V kraji je 5 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je pátá nejnižší hodnota mezi kraji, a 4,8 lékaře na 1000 obyvatel, což je mezi kraji třetí nejvyšší hodnota. V tomto kraji je jeden hospic, 4 služby poskytující mobilní hospicovou péči a 9 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Olomoucký kraj se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na šesté místo mezi kraji. Průměrná **výše starobního důchodu** (tzv. sólo důchodu) je **u mužů nejnižší ze všech krajů**, u žen pak třetí nejnižší ze všech krajů (12 634 Kč, 10 504 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji druhá nejnižší ze všech krajů (11 497 Kč), u žen pak je pátá nejnižší (9 474 Kč). V Olomouckém kraji je celkem 2,9 % mužů důchodců a 2,6 % žen důchodkyň v exekuci.

V Olomouckém kraji připadá na 1000 seniorů 22 míst v domově pro seniory. Celková kapacita těchto zařízení je téměř 2,7 tis. míst. V kraji bylo evidováno celkem 4 349 neuspokojených žádostí o tuto službu, což je 1,6krát více, než je aktuální kapacita těchto domovů.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Olomouckém kraji je míra jejich zapojení i jejich úspěšnost nižší než celorepublikový průměr. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Olomoucký kraj řadí na jedenácté místo. V roce 2014 využilo osobní počítač 31 % seniorů a internet využilo 28 % seniorů.

1.13 ZLÍNSKÝ KRAJ

Zlínský kraj se z hlediska počtu seniorů řadí na osmé místo mezi kraji. **Podíl seniorů v kraji je 19,9 %, což je druhá nejvyšší hodnota po Královéhradeckém kraji**. Mezi muži byli senioři zastoupeni 16,5 %, mezi ženami byly seniorky zastoupeny 23,1 %. Naděje na dožití při narození v tomto kraji se blíží celorepublikovému průměru. Podíl vdaných a ženatých seniorů v kraji mírně převyšuje celorepublikový průměr (53 %); více jak třetina seniorů je pak ovdovělá (37 %).

Z hlediska populačního vývoje se očekává, že v roce 2050 bude ve Zlínském kraji **více jak třetina populace ve věku 65+**. **Seniorky budou tvořit 37 % populace žen**, což je nejvyšší očekávaná hodnota mezi kraji, senioři pak budou tvořit téměř třetinu (31, 2 %) populace mužů, což je druhá nejvyšší hodnota po kraji Vysočina. V tomto kraji se také očekává druhý nejvyšší očekávaný nárůst poměru mezi počtem seniorů (65+) a počtem dětí (0-14 let) po Karlovarském kraji.

Ve Zlínském kraji má **38 % seniorů dokončeno pouze základní vzdělání** či nemají vzdělání žádné, což je nejvyšší hodnota oproti ostatním krajům. Druhá největší skupina seniorů (34 %) má dokončené středoškolské vzdělání bez maturity.

Ve Zlínském kraji je **druhý nejnížší podíl ekonomicky aktivních seniorů** po Olomouckém kraji. Ekonomicky aktivní jsou pouze 4 % mužů seniorů a 3 % žen senierek.

Ve Zlínském kraji je **druhý nejnížší podíl domácností v čele se seniorem**, domácnosti v čele se seniorem tam tvoří 27 % všech domácností. Ve Zlínském kraji je **nejnížší podíl mladších domácností**; pouze 8 % domácností má v čele osobu mladší 34 let. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 20 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 22 %, což je nejvyšší hodnota v krajevém srovnání. **Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 41 %**, což je spolu s krajem Vysočina nejvyšší podíl z hlediska krajevého porovnání.

Celkem je ve Zlínském kraji 10 nemocnic. Zlínský kraj má 4,9 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel, což je čtvrtá nejnížší hodnota mezi kraji, a 3,9 lékařů na 1000 obyvatel, což je mezi kraji čtvrtá nejnížší hodnota. V tomto kraji jsou dva hospice, 6 služeb poskytující mobilní hospicovou péči a 10 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Zlínský kraj se z hlediska počtu příjemců starobních důchodů (sólo) řadí na osmé místo mezi kraji. Průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) je u mužů i u žen na devátém místě mezi kraji (12 830 Kč, 10 571 Kč). Průměrná výše předčasných důchodů u mužů je v tomto kraji na sedmém místě ze všech krajů (11 651 Kč), u žen pak na osmém místě (9 632 Kč). Ve Zlínském kraji je celkem **2,2 % mužů důchodců a 2,1 % žen důchodkyň v exekuci**, což jsou **druhé nejnížší hodnoty** z hlediska mezikrajského srovnání po kraji Vysočina.

Ve Zlínském kraji připadá na 1000 seniorů 25 míst v domově pro seniory, což je po Jihočeském a Ústeckém kraji **třetí nejvyšší hodnota**. Celková kapacita těchto zařízení je téměř 2,5 tis. míst. V kraji bylo evidováno celkem 4 613 **neuspokojených žádostí** o tuto službu, což je téměř **1,9krát více**, než je aktuální kapacita těchto domovů.

Z hlediska politických aktivit seniorů ve Zlínském kraji je míra jejich zapojení i jejich úspěšnost nižší než celorepublikový průměr. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Zlínský kraj řadí na předposlední, třinácté místo mezi kraji. V roce 2014 využilo osobní počítač 29 % seniorů a internet využilo 27 % seniorů.

1.14 MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Moravskoslezský kraj se z hlediska **počtu seniorů** řadí na **třetí místo** za Hlavní město Prahu a za Středočeský kraj. Podíl seniorů v kraji je 19,2 %, což je čtvrtá nejnížší hodnota mezi kraji. Mezi muži byli senioři zastoupeni 15,9 %, mezi ženami byly seniorky zastoupeny 22,3 %. **Naděje na dožití** při narození v tomto

kraji je v průměru **třetí nejnižší** po Ústeckém a Karlovarském kraji. Podíl vdaných a ženatých seniorů tvoří více jak polovinu populace seniorů (52 %), více jak třetina seniorů je pak ovdovělá (37 %).

Stejně jako u ostatních krajů je očekáván nárůst počtu seniorů i v Moravskoslezském kraji. V roce 2050 by seniorky měly tvořit 35,8 % populace žen v kraji, což je třetí nejvyšší hodnota po Zlínském kraji a Vysočině, senioři by pak měli tvořit 29,7 % mužské populace.

V Moravskoslezském kraji má **36 % seniorů dokončeno pouze základní vzdělání** či je bez vzdělání, což je v porovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší hodnota po Zlínském kraji a Vysočině. Více jak třetina (34 %) seniorů má ukončené střední vzdělání bez maturity.

Míra ekonomické aktivity seniorů v Moravskoslezském kraji je mírně nižší, než je celorepublikový průměr. Ekonomicky aktivních je 5 % mužů seniorů a 3 % žen senierek. Z **celkového počtu uchazečů o zaměstnání seniorského věku** je jich ze všech krajů **největší podíl** v Moravskoslezském kraji (19 %).

Domácnosti v čele se seniorem tvoří v Moravskoslezském kraji **28 % domácností**. Úplné rodiny se seniorem v čele domácnosti se na celkovém počtu úplných rodin (bez ohledu na člena v čele domácnosti) podílely 20 %. Podíl domácností seniorů na počtu neúplných rodin dosahoval 15 %. Podíl domácností seniorů na domácnosti jednotlivců pak dosáhl 36 %.

Celkem je v Moravskoslezském kraji 19 nemocnic. V kraji je 5,4 lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel a 4,3 lékaře na 1000 obyvatel. V tomto kraji jsou dva hospice, 6 služeb poskytující mobilní hospicovou péči a 9 agentur domácí péče pro terminální pacienty.

Moravskoslezský kraj se z hlediska **počtu příjemců starobních důchodů** (sólo) řadí na **druhé místo mezi kraji** za Středočeský kraj. **Průměrná výše starobního důchodu** (tzv. sólo důchodu) i předčasného důchodu je **u mužů nejvyšší ze všech krajů** (13 612 Kč, 12 247 Kč). Naopak průměrná výše starobního důchodu (tzv. sólo důchodu) i předčasného důchodu **u žen** jsou v tomto kraji **ze všech krajů nejnižší** (10 335 Kč, 9 240 Kč). V Moravskoslezském kraji je celkem **3,7 % mužů důchodců a 3,4 % žen důchodkyň v exekuci**, což jsou **čtvrté nejvyšší hodnoty** z hlediska mezikrajského srovnání. V tomto kraji jsou navíc **nejvyšší průměrné exekuční srážky**; 3 064 Kč u mužů a 2 318 Kč u žen.

V kraji připadá na 1000 seniorů 22,4 míst v domově pro seniory. Celková kapacita těchto zařízení je 4 751. míst, což je druhá nejvyšší hodnota po Středočeském kraji. V kraji bylo evidováno celkem 5 714 neuspokojených žádostí o tuto službu, což je téměř o 20 % více, než je aktuální kapacita těchto domovů.

Z hlediska politických aktivit seniorů v Moravskoslezském kraji se míra jejich zapojení i jejich úspěšnost blíží celorepublikovému průměru. Z hlediska vztahu k IT seniorů se Moravskoslezský kraj řadí na osmé místo mezi kraji. V roce 2014 využilo osobní počítač 35 % seniorů a internet využilo 33 % seniorů.

9. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ČSSZ. *Důchodci v okresech a krajích ČR* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2017. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/statistiky/duchodova-statistika/duchodci-v-okresech-a-krajich-cr/duchodci-v-okresech-a-krajich-cr.htm>
2. ČSSZ. *Počet důchodců s exekucí srážkou v krajích* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2018. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/graf-pocet-duchodcu-s-exekucni-srazkou-v-krajich>
3. ČSSZ. *Průměrná výše sólo důchodů v okresech a krajích ČR* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2018. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/graf-pocet-duchodcu-s-exekucni-srazkou-v-krajich>
4. ČSSZ. *Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2017* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2018. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5B8D1852-AE80-471E-AF60-D19366CFA3E3/0/SR2017.pdf>
5. ČSSZ. *Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2016*. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2016. ISBN 978-80-87039-50-2.
6. ČSSZ. *Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2015*. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2016. ISBN 978-80-87039-47-2.
7. ČSÚ. *Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2100* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013 [cit. 2018-07-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-do-roku-2100-n-fu4s64b8h4>
8. ČSÚ. *Příjmy a životní podmínky domácností – 2017* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-vydaje-a-zivotni-podminky-domacnosti>
9. ČSÚ. *Přechod do důchodu*. Podle výsledků ad hoc modulu 2006 výběrového šetření pracovních sil. Praha: Český statistický úřad, 2007. Práce, sociální statistiky. ISBN 978-80-250
10. ČSÚ. *SLDB (Sčítání lidí, domů a bytů) 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30261>
11. ČSÚ. *Senioři ve Středočeském kraji - 2015*. Praha: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2655-7.
12. ČSÚ. *Senioři ve Zlínském kraji - 2015*. Zlín: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2666-3.
13. ČSÚ. *Senioři v hlavním městě Praze - 2015*. Praha: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2654-0.
14. ČSÚ. *Senioři v Jihočeském kraji - 2015*. České Budějovice: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2656-4.
15. ČSÚ. *Senioři v Jihomoravském kraji - 2015*. Brno: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2664-9.
16. ČSÚ. *Senioři v Karlovarském kraji - 2015*. Karlovy Vary: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2658-8.
17. ČSÚ. *Senioři v krajích*. Praha: Český statistický úřad, 2014. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/seniori-v-krajich-2014-ygiuyflfsx>
18. ČSÚ. *Senioři v Kraji Vysočina - 2015*. Jihlava: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2663-2.
19. ČSÚ. *Senioři v Královéhradeckém kraji - 2015*. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2661-8.
20. ČSÚ. *Senioři v Libereckém kraji - 2015*. Liberec: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2660-1.
21. ČSÚ. *Senioři v Moravskoslezském kraji - 2015*. Ostrava: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2667-0.
22. ČSÚ. *Senioři v Olomouckém kraji - 2015*. Olomouc: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2665-6.
23. ČSÚ. *Senioři v Pardubickém kraji - 2015*. Pardubice: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2662-5.

24. ČSÚ. *Senioři v Plzeňském kraji - 2015*. Plzeň: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2657-1.
25. ČSÚ. *Senioři v Ústeckém kraji - 2015*. Ústí nad Labem: Český statistický úřad, 2015. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2659-5.
26. ČSÚ. *Senioři ze Sčítání lidu, domů a bytů - 2011* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013 [cit. 2018-07-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/seniori-ze-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-4lj0l7p2re#>
27. ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2016. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2016>
28. ČSÚ. *Statistická ročenka Hl. m. Prahy* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-hl-m-prahy-2018>
29. ČSÚ. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2018>
30. ČSÚ. *Věkové složení obyvatelstva – 2017*. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2017>
31. ČSÚ. *Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zamestnanost-a-nezamestnanost-podle-vysledku-vsps-rocni-prumery-2017>
32. ČSÚ. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologie-v-domacnostech-a-mezi-jednotlivci>
33. ČSÚ. *Vývoj obyvatelstva České republiky – 2017* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-obyvatelstva-ceske-republiky-2017>
34. ČSÚ. *Zemřelí podle příčin smrti a pohlaví v ČR, krajích a okresech 2006-2015: Datová sada* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2018-07-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zemreli-podle-pricin-smrti-a-pohlavi-v-cr-krajich-a-okresech>
35. MPSV. *Analýza stávajícího nastavení systému odchodu do důchodu* [online]. 1. Praha: MPSV, 2015 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/23618/3_Duchodova_analyza.pdf
36. MPSV. *Národní strategická zpráva o přiměřených a udržitelných důchodech* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2005. [cit. 2018-12-22]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/1450/CZ_nsrp_cz.pdf
37. MPSV. *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2018. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/34376/Statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2017.pdf
38. ÚZIS ČR. *EHIS 2014 – Základní výsledky šetření*. Brno: Ústav zdravotních informací a statistiky, 2016.
39. ÚZIS ČR. *Hospitalizovaní v nemocnicích ČR 2016: ZDRAVOTNICKÁ STATISTIKA ČR* [online]. 1. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2016 [cit. 2018-07-24]. ISSN: 1210-8731. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/hospitalizovani>
40. ÚZIS ČR. *Sebevraždy: ZDRAVOTNICKÁ STATISTIKA ČR* [online]. 1. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2002 [cit. 2018-07-24]. ISBN 80-7280-219-4. ISSN: 1210-8669. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/sebevrazdy>
41. ÚZIS ČR. *Zdravotnická ročenka České republiky 2016* [online]. 1. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2016 [cit. 2018-07-24]. ISSN: 1210-9991. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/system/files/zdrroccc2016.pdf>
42. ÚZIS ČR. *Zdravotnictví ČR 2013 ve statistických údajích* [online]. 1. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2013 [cit. 2018-07-24]. ISBN 978-80-7472-101-4. ISSN: 0862-5883. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/publikace/zdravotnictvi-cr-2013-ve-statistickyh-udajich>

O INSTITUTU

INESAN (Institut evaluací a sociálních analýz) je první soukromý vědecko-výzkumný institut v oboru společenských věd založený v Česku. Jde o nezávislý subjekt, který byl založen podle pravidel stanovených Evropskou unií (Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, 2014/C/198/01). Institut je výzkumnou organizací dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a je zapsán na Seznamu výzkumných organizací vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Cílem INESANu je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj, a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií, přičemž veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností.

Hlavními činnostmi, kterými se INESAN zabývá, jsou evaluace a sociální analýzy.

Evaluace jsou v INESANu chápány jako proces systematického sběru, zpracování a uspořádání informací, jehož cílem je racionální stanovení a objektivní měření hodnoty. Evaluace prováděné INESANem mají formu kontrolovaného šetření věcného základu (Merit) a přínosu (Worth) předmětu evaluace. Evaluace mohou zlepšit kvalitu a zvýšit účinnost prováděných programů či projektů, mohou optimalizovat proces jejich realizace a mohou přinést adekvátní a využitelnou zpětnou vazbu. V oblasti evaluací se INESAN specializuje na:

- metaevaluace (evaluace již provedených evaluací),
- evaluace intervenčních programů (hodnocení souboru opatření, jejichž cílem je změna či formování chování jednotlivců, společenských skupin či organizací).

Sociální analýzy jsou cílené na společenské problémy v rámci vytyčených prioritních tematických oblastí. INESANem prováděné analýzy obvykle zahrnují celý soubor vzájemně provázaných výzkumných aktivit; tím se sociální analýzy odlišují od běžných výzkumů. V rámci realizace sociálních analýz se pracovníci INESANu zaměřují na zkoumání vzájemné interakce vybraného problému a jeho společenského kontextu, což umožňuje analyzované problémy detailně popsat a vyhodnotit. V oblasti sociálních analýz je realizován zejména:

- primární a sekundární výzkum,
- syntetizující, komparativní a analytické studie,
- případové studie.

Mezi tematické okruhy, jejichž výzkumem se INESAN zabývá, patří eticky odpovědné chování, manažerská studia, ICT, životní prostředí a sociální témata.

Díky svému zázemí v oblasti metodologie aplikovaného společenskovedního výzkumu INESAN poskytuje také zpracování výzkumných šetření a metodologických analýz. INESAN rovněž poskytuje odborné služby při tvorbě metodických nástrojů pro evaluaci, realizuje samotná evaluační šetření, podílí se na přípravě zadávací dokumentace, poskytuje peer-review jednotlivých dokumentů vztahujících se k evaluaci a k metodologii společenskovedního výzkumu.

Publikace, expertízy, odborná stanoviska a posudky, které INESAN vydává, nejsou ovlivněny postoji donorů a zadavatelů, nýbrž obsahují nezávislý pohled expertů INESAN.

SOCIOEKONOMICKO-DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJŮ ČR

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

INESAN

Institut evaluací a sociálních analýz

Sokolovská 351/25, 186 00 Praha 8

Tel: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

Analýza vznikla v rámci projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0006207) financovaného Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

